

**Wilhem de derde, door Gods genade, koning van Engeland,
Schotland, Vrankryk en Ierland, beschermer des geloofs, enz.
enz. enz. : in heldendicht beschreven**

<https://hdl.handle.net/1874/26021>

WILHEM DE DERDE,

door Gods genade,

KONINGK VAN
ENGELAND, SCHOTLAND,
VRANKRYK EN IERLAND,
BESCHERMER DES GELOOFS, ENZ. ENZ. ENZ.

In Heldendicht beschreven

Door L. ROTGANS.

II. DEEL.

t'Amsteld. { by FRANCOIS HALMA, } Boekverkoopers.
t'Utrecht. { WILLEM VANDE WATER, }

1700.

Met Privilegie van Haare Ed. Gr. Mogende.

L E Z E R.

Zie hier, goedgunstige lezer, de voldoeninge myner beloften, het vervolg van myn Heldendicht, en de daaden van den grootmagtigsten Monarch, Wilhem den derden, tot de vrede, in het jaar 1697 te Ryswyk geslooten, beschreeven. Lang schyne dat vruchtbaar vredelicht, tot heil van Staat en Kerk, en voorspoed der ingezetenen, aan onzen hemel: maer indien het nootlot den gekerkerden Mars mogt ontsluiten, en de verzogende Vorsten tegens den anderen weder in vyantschap ontsteeken, dat God verhoede! ben ik van meninge in een derde deel, de heldentogten van den koninklyken Veldheer te volgen. Neem genoeg, en vaar wel!

V E R K L A R I N G

Van de PRINT voor 't V^{de} BOEK.

*De Nimf der Boyne voert den Britschen Vorst ten toon,
Na Jakobs nederlaage, op haaren waterwagen.
Twee steuren klooven 't nat, in 't stroomgareel geslagen.
De koninklyke kruin pronkt met de zegekroon ;
De Nimf met waterlis. de God der Iersche baaren
Vereert een broeiness met ysvooglen opgevult
Voor 't Schip waar op de Leeuw van Nassau moedig brult.
Het vischnet dekt zyn lyf, en d'oesterschulp zyn haaren.
Hy voert Sint Foris in zyn watervat. op 't veld
Legt d'oude Schomberg aan de Boyne neêr geslagen.
Men ziet den zoon by 't lyk zyn vaders dood beklaagen.
De Vlietmaagd wafcht en droogt de wonden van den Held.
Een Triton blaast uit zee de koninklyke daaden,
En 't lysgevaar. hy toont een kogel, zwaar van wigt ;
Terwyl zyn makker zich verwondert op 't gezigt.
De tent van Jakob pronkt met beeldwerk en sieraaden,
Door 't Roomsche bygeloof gesticht: maar 't wraakgeweer,
Geklonken in de vuist des Engels, houwt altaaren,
Gekapte Paapen, en 't gespuis der wichelaaren,
Met wykruik, offerkelk, en wierookvaten neêr.
Het heir der Britten sloopt de legerplaats der Ieren ;
Daar Vrankryks stander duikt voor WILHEMS krygsbanieren.*

R. de Hoghe. J. V. D. et M. Brit. E. Com. inv. del. fecit.

WILHEM DE III.

V Y F D E B O E K .

Yn Zangnimf , die wel eer de vaanen Oogmerk
des Dich-
ters ;
 van Oranje
 Op Neêrlands bodem volgde , of d'oe-
 vers van Britanje
 Door 't bruiſſchen van de zee genaakte
 met een vloot

Vol helden, om al 't ryk te bergen in den nood :
 Zy, die den Held geleidde op Stuarts goude troonen
 Met Englands Erfprinfes, verheft weêr hooger toonen ;
 Nu zy de daaden van een Koning, die door 't zwaard
 Het recht van 't volk herftelt, verdedigt en bewaart,
 In heldendicht voor 't oor van Neêrland op zal zingen.
 Euroop, gezolt, gefchokt door ſtaatveranderingen,

II, Deel.

A

Door

Door wisselvalligheên des nootlots steeds geplaagt,
 En van de Twistharpy in 't ingewand geknaagt,
 (Dat tuigen d'oevers en de rootgeverfde baaren,
 Met bloed bepurpert van ontelbre waterschaaren :
 Dat melden vestingen en steden, die op 't puin
 Den val betreuren van haar neêrgestorte kruin)
 Verwekt myn Klio stof en rekt haar heldenzangen.

*Die zyn
 zangbel-
 din aan-
 moedigt
 de banie-
 ren des
 Britschen
 Konings,*

Vaar voort dan, volg den Held, de Toevlucht en 't Verlangen
 Van 't afgestreên Euroop, den Temmer van 't geweld,
 Den Heiland van Britanje in 't rookende oorlogsveld.
 Gelei zyn stormgevaarte in 't dondren op de schanssen,
 In 't beuken van den muur en d'opgeworpe transsen :

Verzel de bliksems van zyn zwangere metaal
 In 't bloedig veldgevecht, daar 't glinsterende staal
 De bekkeneelen kneuft der slydende soldaaten,
 En blutst de schilden en den rug der harnasplaatens ;

*tot het ein-
 de des oor-
 logs te
 volgen.*

Tot daar de Krygsvoogdes Bellone raakt aan band,
 En Mars in boeijen word geklonken door zyn hand,
 En volgt, schoorvoetende, met neêrgestagene oogen,
 Zyn zegewagen door ontelbre marmre boogen
 En eerepoorten, voor de dierbre Vreê gesticht ;
 Terwyl al 't nachtgespuis voor haare vaanen zwicht.

*Aan-
 spraak
 aan
 de Neder-
 landsche
 en Engel-
 sche inge-
 zeten.*

O Vaderlanders, ô beroemde Batavieren,
 Zo dier verbonden aan d'Oranje veldbanieren ;
 En gy, ô Britten, die, verlost van 't slaafs geweld,
 Uw recht en godsdienst ziet herleeven door den Held,

Be-

Begunſtigt myn gedicht! doorluchte nagebuuren,
 Laat alle uw oevers, die de Noordsche golven ſchuuren,
 En 't witte krijtgebergt dat vader Nereus groet,
 Wanneer zyn zeegeſpan, omſingelt met zyn ſtoet,
 De ſleep der Watergoôn, en zwemmende Najaden,
 De bruine baaren klooft, op 't maatgeſang der daaden
 Van dezen Oorlogsgod, den Atlas van uw' troon,
 Eerbiedig ſchaatren en weërgalmen op myn toon!

De Koning Jakob, die zyn vorſtelyke ſtaaten,
 Het Britſche ryksgezag, laſhertig had verlaaten,
 Was met een klein gevolg aan Vrankryks kuſt geland.

*Koning
 Jakob
 word, na
 't verla-
 ten van
 zyn ryk
 met alle
 blyken
 van gem-
 gentheid
 aan 't
 Franſche
 hof ont-
 fangen.
 Lodewyk
 de XIV
 beklaagt
 zyn onge-
 val,*

De groote Lodewyk ontfangt den eedtverwant,
 Den medeſtander van zyn zaak, met alle blyken
 En tekenen van eere en achting in zyn ryken.
 Uw ongeval, zo ſpreekt de Franſche Vorſt, uw ſmert,
 Doorluchte Troongenoot en Broeder, treft myn hert:
 Ik hoorde, doch met leet, uw rampen, die my drukken:
 Maar ſchoon het nootlot ons beſtormt met ongelukken,
 Het voegt geen eedle ziel te ſuffen in dien nood;

O neen een moedig held, beleedigt, ſchroomt geen dood,
 Maar waagt zyn leven om zich van dien hoon te wreken.

Ik zal u hulpzaam zyn: myn trou is u gebleeken

*en beloof
 hem by-
 ſtant.*

Myn heir, myn oorlogsvloot, myn geld, myn onderdaan,
 De bloem van Vrankryks volk biede ik u willig aan.

Wy zullen u de kroon weër drukken op uw haaren;

En dwingen 't Britſche volk, door magt van oorlogſchaaren,

Om snel te vliegen op uw wenken en geboon :
 Dat zweere ik by myn staf , myn zetel en myn kroon.
 Verlaat u op myn woord , myne eeden en myn degen.
 Maar laat ons t'zamen raad in zulk een voorval pleegen,
 En scherpen ons vernuft. 't gewigt van deze zaak
 Eifcht keurig overleg. ik vlam met u op wraak.
 Wy moeten u voor eerst weêr op den rykstroon voeren,
 En straffen die de rust van uw gebied ontroeren,
 Rebellen , die , door twist en ongehoorzaamheid,
 Zich schuldig maaken aan gequêtste Majesteit.
 Onze aanslag is door hen gestuit : zy zullen lyden,
 En wy vereenigt voor de kerk van Rome sryden.
 Gy ziet , ô Broeder , dat Europe , aan allen kant
 Geblikfemt , door de vlam der oorlogstoortfen brand.
 Myn Heirvoogd zegepraalt in Duitschland , daar de steden
 En sterke vestingen , met recht en reên bestreden ,
 De wapens kuffen , en zich buigen voor myn magt.
 'k Heb onder 't Fransch gebied alreê de Palts gebragt.
 Nu trekt myn leger op om Neêrland aan te vallen.
 Het stormgevaarte dreigt vorst Karels hooge wallen,
 Die Don Antonio als Opperhoofd bewaakt,
 Gesterkt met Hollands magt. hou moed ; de tyd genaakt,
 Vervolgde Vorst , dat ik uw zaaken zal herstellen ,
 En door myn fabel uw bestryders nedervellen.
 Stel u geruft ; myn hof , myn vorstelyk paleis
 Verstrekke uw toevlucht in den nood. ik zal naar eifch ,

Hy be-
 roemt
 zich over
 't onder-
 brengen
 der Palts,
 en dreigt
 de Spaan-
 sche Ne-
 derlan-
 den.

Gelyk 't een Koning voegt , uw Majesteit onthaalen ,

Uw hert vervrolyken en streelen in myn zaalen ,

En trachten 't kroonverlies te bannen uit uw zin.

Gy zyt my welkoom met uw Prins en Koningin.

Uw edelmoedigheid , zegt Jakob , verft myn kaaken ,

*Jakob be-
ruigt zyn
dankbaar-
heid aan
den Fran-
schen Ko-
ning,
streelt zy-
ne ooren
door lof-
tuitingen
en haalt
zyn oor-
logsroem.*

Grootmagtig Koning , die , van heilig vuur aan 't blaaken ,

De Roomfche kerk befchermt door wapens en beleid :

De Faam heeft lang uw lof door 't aartryk uitgebreid ;

Gy ftort uw vyand als een blikfem op de lenden ,

Wanneer gy draaft aan 't hoofd der ftrydende oorlogsbenden.

Wat fterkte beeft niet voor uw ftormgeweld ? wat muur

Word niet verflonden door uw alverterend vuur ?

Gy blyft onfterfelyk , Prins , door duizend groote daaden :

Maar boven al uw deugd verfiert uw laurebladen.

Uw yver , die zo trou ons heiligdom verweert :

*en andere
lyzondere
deugden
en hoeda-
nigheden
op.*

Uw zuiver kerkgeloof , dat ketteryen keert ,

En arbeid om dat kaf te wannen uit uw fteden ,

Tot fchrik van 't ongeloof : uw zuivere gebeden

Voor 't Roomfche kruisaltaar : uw edelmoedigheid ,

Uw mededogen , dat voor 't recht der volken pleit ,

En fchenkt den vluchteling uw prachtig hof tot woning ;

Zyn waare tekens van den Chriftelykften Koning ;

Een eernaam eigen aan den grooten Lodewyk.

Een Godheid heeft my zelf gezonden naar uw ryk.

Hoe zal myn dankbaar hert , ó voorbeeld aller helden ,

Uw gunft erkennen , en uw weldoen weêr vergelden !

Gy bergt my in den nood met gemalin en zoon.

Maar wat vermag ; helaas , een Koning zonder kroon ?

Hier zwygt de Britsche Vorst ; terwyl de Fransche heeren ,

De Prinssen van het bloed , hem , als hun Koning , eeren ,

Met al zyn hofgevolg , door Lodewyks geboôn.

*De dichter
beschryft de
pracht der
fransche
Hospalei-
zen.*

Nu wordge , ô Jakob , na 't verlaaten van den troon ,

Onthaalt in 't Fransche ryk , verheerlykt door kasteelen ,

Door hoofdgebouwen , die 't gezigt der volken streelen ,

En hofpaleizen , van Vorst Lodewyk gesticht.

De zaalen melden wat haar bouheer heeft verricht.

*De schilderkunst
vertoont de staat en
krygsbedryven
des Konings ;*

De kunst vertoond alom zyn staat- en oorlogszaaken ,

Gemaalt op doeken , die van goud en zilver blaaken.

Daar ziet men 't borstbeeld van den Koning op 't panneel ,

Als Alexander door Apelles kunstpenfeel ,

Naar 't leven afgebeeld , gehult met laurekranssen ;

De zon beschijnt zyn kruin met schitterende glanssen.

Hier draaft hy voor zyn heir op 't moedig oorlogspaard

In 't blinkend krygsgewaad met uitgetogen zwaard.

Gins beukt zyn stormgevaart de rykbemande muuren

En sterke steden van zyn dappre nagebuuren.

*die by
Apollo,*

Om hoog vertoont de Vorst Apol , die Pithon dood ,

De landplaag velt , en rukt de waereld uit dien nood ;

Hy rekt de taaje pees vol gramschap met zyn handen ,

En jaagt het monsterdier den schicht door d'ingewanden.

Aan d'andere zy verbeelt hy 't Hoofd der Watergoôn ,

Neptunus,

En zwaait den drytand op zyn schulp , Neptunus troon.

D'ont-

V Y F D E B O E K .

7

D'ontroerde zee bedaart en legt haar hoogmoed neder.
 Eool de Windvoogd dryft eerbiedig op zyn veder
 Met al zyn hofgezin ; die Koning leeft zyn pligt,
 En wat hem staat te doen , uit Lodewyks gezigt.
 De ryksvloot stuift door zee en ploegt de zoute baaren.
 Daar werpt hy , als Jupyn , bestuwt van Hemelfchaaren,
 Den bliksem uit zyn vuist ; hy rolt den donderkloot ,
 En treft zyn weérparty : zo word zyn roem vergroot ,
 Door 't vleiende penfeel der hoofsche kunstenaaren.
 De gulde rykstroon rust op marmere pilaaren
 In 't midden van de zaal , bezaait met diamant
 En eël gefteente , dat de kamer steekt in brand.
 De zetel kraakt van goud : hier zit de Vorst verheven ,
 Als hy 't Gezantschap , naar 't gebruik , gehoor wil geeven ,
 Of vreemde Prinssen in zyn heerschappy verwacht.
 De milde Rykdom zaait haar kostlykheên en pracht
 Door 't koninklyk paleis. het goud bekleed de daken.
 De bruid van Tithon siert de roodgeverfde kaaken,
 En hult haar vlechten in de tinnen van 't gebou.
 Hier schuiltge , ô Jakob , met uw koninklyke vrou,
 Dit prachtig hof verbeelt een herberg van de Weelde :
 Die hier van tyd tot tyd haar blyde reien teelde :
 Een woonplaats van de Vreugd ; een hof dat nimmer treurt,
 Maar eeuwig vrolykheid voor sufferyen keurt :
 Daar Welluft en Vermaak ontsluiten hun toneelen :
 Het vleiende muziek der hoofsche maagdekeelen,

*en Jupiter
vergeleken
word.*

*De Kon-
inklyke
troon be-
schreven.*

*De daken
blinken
van goud.*

*Vermaak-
lykheden
van 't
Fransche
Hof.*

*in mu-
ziek .*

Haar

Haar zoete toeverzang en vriendelyke toon

Verzetten hier den rou om 't derven van uw kroon.

*dansse-
ryen,*

De dans en 't snaarespel verluftigen de zinnen.

Prinssessen, opgetooit als hemelsche Godinnen,

Verfchynen hier ter feest, en dryven door 't paleis

Op vlugge voeten, daar zy volgen naar den eisch

De toonen van de snaar: elk toont om fryd haar gaaven;

Maar laat ons niet te hoog, ô hooffsche poppen, draaven;

Nooit is de kunst volmaakt, 't ontbreekt of hier of daar;

Elks oordeel te voldoen in d'oefening, valt zwaar.

Een Momus zal vol schimps uw dansgebaarden laaken,

Indien hy by geval uw schoenen maar hoort kraaken;

Gelyk hy Venus zelf bespotte op 't feest der Goôn.

*en toneel-
spelen.*

Toneelspel streelt hier herte en ooren, dat zo schoon

En heerlyk zich vertoont, en elk met recht moet looven;

Want Vrankryks schouburg gaat alle andre ver te boven.

Hier word de Dichter door Apollo zelf gekroont:

't Zy hy de driften van een blaakend hert vertoont

En leert een minnaars tong de minnewonden klaagen,

Of geestig vryen, om zyn schoone te behaagen:

Die voelt haar ingewand reeds door zyn zucht ontroert.

't Zy hy de Dapperheid op 't hooge schouburg voert;

Of geestelt het gemoed der woedende tirannen;

Of d'Edelmoedigheid in hooggebore mannen

Met grootse vaarzen roemt. maar ach! wat schrik ontstelt

De ziel, wanneer een Vorst, een Koning, door 't geweld

Van

Van 't wisselbaar geval, ten spiegel aller Grooten,
 Word van den troon gebonst, en in zijn graf gestooten!
 Zo sneuvelt Mithridaat, gewond door 't moordgeweer:
 En Agamemnon stort in 't bloed voor 't altaar neêr.
 Doch 't is onnodig door toneelspel u te leeren,
 Hoe 't rad van voorspoed draait, hoe d'aartsche zaaken kee-
 Dat heeft uw levensloop, ô Jakob, afgebeeld, (ren:
 En gy hebt ook uw rol van Koning uitgespeelt:
 Verzet uw troonverlies in deze vreugdezaalen.

Maar laat ons niet, o Nimf, in Frankrijks hof verdwaalen;
 Verstout u niet te ver dat doolpad in te slaan:
 Geen Ariadnes draad wyft u den uitweg aan.
 Begeef u weer te veld, by 't steeken der trompetten,
 By 't roeren van de trom, by 't baldren der musketten,
 By 't barsten van 't metaal, en 't knarssen van 't geweer.
 Gelei myn wapentoon, ô Vader Febus, leer
 Myn Klio naar den eisch den lof der helden maalen,
 De wondre daaden van haar Oorlogsman verhaalen.

De dichter vermaant zyn Nimf het hof te verlaaten, om weder tot haar oorlogstof te keeren,

En roept den Zanggod aan.

De Vorsten pleegen raad. de Lelykoning tracht
 Prins Jakob weêr in 't ryk te voeren door zyn magt.
 Hy mant zyn schepen met de bloem der oorlogslieden
 En Grooten van zyn ryk, die Stuart zal gebieden,
 Als opperhoofd, in 't veld. de zeeman toont zyn vlyt,
 En maakt de zeilen klaar. elk wapent zich ten stryd.
 De stranden krielen van matroozen en soldaaten:
 Men ziet ze wel gemoed hun vaderland verlaaten.

Lodewyk vervaerdigt zyn vloot.

Zoo gaat het leger t'scheep gemoedigt door de trom.
Neemt afscheid van Jakob Vaarwel , zegt Lodewyk , vecht voor ons heiligdom ,
 Uw recht en kroonbelang ; begeef u op de baaren.

Maar laat ons 't offer eerst ontsteeken op d'altaaren ,
 ô Broeder , en ons heil bevordren door gebeên :
 Dan gespen wy te zaam de wapens aan de leên.

En raad ben naar Ierland te zeilen. Gy moet uw kielen naar de kust van Ierland wenden ,
 En ik naar Neêrland my begeeven met myn benden.

Vervolg den muiter die uw wetten wederstaat ,
 Terwyl ik d'oorzaak zal verdelgen van dat quaad.
 Zo spreekt de Fransche Vorst , om Jakobs moed t'ontsteeken.

*Roomsche
gods-
dienst-
plegingen
der Vor-
sten,*

De Vorsten treden naar den tempel om te sineeken.
 De gansche hofsleep volgt , en werpt zich op den grond.
 De Bisschop grypt den kelk , geheiligt door zyn mond,
 Hy slaat zyne oogen door de kerkzaal heene en weder.
 Hy kruift de borst. hy zucht , en knielt eerbiedig neder
 Voor 't opgepronkte altaar , waar op 't gekruifte beeld
 Van God, den Heiland, rust. de tempelzanger queelt.

*voor 't
vertreck
des Ko-
nings,*

Men hoort de kooren op de gallery van boven
 Den naam der Heiligen en Jezus moeder looven.
 De lofgalm klinkt door 't koor. nu staat de priester op ;
 Hy keert zich om , en bied den gulden offerkop ,
 En Christus leden , in 't gewyde goud besloten ,
 Aan bei de Koningen , gezwoore kerkgenooten.

*die na 't
eindigen
der pleg-
sigheden ,*

De dienst word eindelyk voltrokken door 't geluid
 Van heilig kerkmuziek. men stopt ten tempel uit ;

En d'oude Koning maakt zich vaardig met zyn knechten
 En lyfwachtbenden om den ſchoonzoon te bevechten,
 En naar het Ierſche ryk te zeilen met zyn vloot.
 Hy kuſt voor 't leſt den zoon. hy groet zyn echtgenoot: *zijne ge-*
 Terwyl de Koningin met traanen in haare oogen *malin*
 Hem aanſpreekt, door 't vertrek van heur gemaal bewogen. *begroet.*
 Doorluchte Prins, doordien het nootlot ons beſtryd, *Afſcheid*
 Het woedende ongeluk myn vreugde, uw ruſt, benyd, *der Konin-*
 En dwingt u voor ons recht de wapens aan te vatten, *gin.*
 Om voor de rykſvoogdy, de koninklyke ſchatten,
 De kroon, en ſchepter, ons ontwongen door geweld,
 Uw dierbaar heldenbloed te waagen in het veld,
 Moet ik in zulk een ſtaat uw afzyn wel gedoogen:
 Gy gaat, maar laat uw hand voor 't leſt myn traanen droogen;
 Zy zyn getuigen van myn droefheid en verdriet:
 En ſchoon gy my begeeft myn hert verlaat u niet:
 Uw ega volgt u met haar zuchten en gebeden:
 Vaarwel, betriomfeer de wederwaardigheden,
 Ons door de vyantſchap van 't nootlot opgelegd:
 Vecht voor den godsdienſt, voor ons ryksgebied, en 't recht
 Van uwen zoon: aanſchou de trekken van zyn wezen,
 Gy zult het vorſtlyk bloed noch uit zyne oogen leezen
 Van Stuarts ouden ſtam, beroemt door deugd en eer:
 Hy is uw waare telg en echte zoon, myn Heer.
 Hier zwygt de Koningin, zy zucht en droogt haare oogen:
 Maar of de mond niet veinſt, en waarheid ſpreekt of logen,

Dat weet d'alziende God, die 't hert der menschen ziet,
En onzen handel uit zyn hemeltrouon bespied.

*Jakob
verlaat
het hof,*

De Vorst begeeft zich naar den oever, daar de schepen,
Gereet om 't oorlogsvolk naar d'Iersche kust te sleepen,
Met volle doeken hem verwachten aan de ree.

*steekt in
zee,*

Men wind het anker op. de Koning steekt in zee,
Begunstigt van den wind. men ploegt de pekelvelden
En Nereus akkers met een vloot vol oorlogshelden.
De steven bruischt door 't zout, en klooft den Oceaan.
Men zeilt by 't zonnelicht en 't schynen van de maan.
De wakkre vlooteling, begunstigt van de baaren,

*en land in
Ierland:*

Ziet eindelyk de kust van Ierland onder 't vaaren.
Men groet de stranden met een vrolyk kryggeluit
Van 't klinkende metaal. men werpt het anker uit.
De krygsknecht word ontscheept. men loft de legerpaarden.
De kielen raaken leeg. men plant de veldstandaarden
Op d'oeveren van de zee voor 't oog van God Neptuin.

*Blyfchap
der Ier-
sche rebel-
len over
zyn aan-
komst:*

De wederspanning beklimt de hooge kruin
Van 't Iersche strandgebergte om Jakobs vloot te groeten.
Een ander kust aan zee de koninklyke voeten.
En knielt eerbiedig voor den ouden Stuart neêr.
Men grypt de wapens aan. gansch Ierland, in 't geweer,
Verbind zich door den eedt aan Vrankryks Lelyvaanen.

*Tyrkonel,
wiens boe-
danighe-
den hier
beschreven
worden,*

De Landvoogd Tyrkonel, het hoofd der onderdaanen
Van 't wederspanning ryk, die felle stokebrand
Van 't vinnig landkrakkeel, de kracht, de rechte hand

En

En flut van 't muitgespuis, door yver aangedreven
 Voor 't Roomsche bygeloof, verpand zyn goed en leven
 Ten dienst van Stuarts staf: hy arbeid op 't gemoed
 Der Iersche Grooten, en vermeerdert Jakobs stoet *zweert*
 Door kuiperyen en beloften van beloning, *hem trou,*
 Hy roemt den ouden Vorst, en vloekt den nieuwen Koning. *en ver-*
 De Roomsche tempelier zet ook zyn krachten by, *meerdert*
 En krygt het domme volk door droomen op zyn zy. *van dag*
 't Ontbreekt zyn herffens aan geen vonden, om de zinnen *tot dag*
 Van 't bygelovig volk door logentaal te winnen. *zynen*
 Hy vliegt in 't midden van de grimmelende schaar. *aanhangk.*
 Ontwaakt, zo spreekt de paap, de vryheid loopt gevaar *Bezighe-*
 Van ons aaloud geloof, ô Roomsche kerkgezinden, *den en*
 Ik zal u wonderen verhaalen, hoort myn vrinden. *verrich-*
 Zo dra de dageraat het blyde morgenlicht *tingen*
 Aan d'Oosterkimme ontfak, ontsloot ik myn gezigt; *der Room-*
 Ik stapte van de koets, en schoot met plegtigheden *sche gee-*
 Myn heilig misgewaad eerbiedig aan de leden. *stelykheid;*
 'k Begaf my naar de kerk, en knielde voor 't altaar:
 Maar wierd een vreemde zaak, terwyl ik bad, gewaar.
 Ik heb de Heiligen, ons kerkfieraad, zien weenen,
 Mariaas beeltenis tot driemaal hooren steenen;
 Haar traanen rolden langs myn heilig offerkleed.
 Maar 't bleef hier noch niet by: een galm, een naare kreët
 Ontroerde 't heiligdom, en klom allengks van onder
 Naar 't koor: 't gewyde stof, de doodbus klaagde; (o wonder!

De lyken loofden in de graven zucht op zucht.
 Ik vloog al bevende uit den tempel op 't gerucht.
 Dit voorspook spelt geen goed. de Godsdienst is in lyen.
 Bevryd ons Roomsch altaar voor snode ketteryen.
 Verdient uw zaligheid door zulk een heilzaam werk.
 Bevecht het ongelooft; ja sneuvelt voor de kerk.

*de lygelo-
vigen mis-
leid, en in
Jakobs
belang
wikkelt.* Zo weet de wichelaar den mensch in slaap te wiegen,
 En door verdichtfelen d'onnooflen te bedriegen.
 Elk zweert den Koning trou. men houd de fteden met
 Den Ierfchen gunfteling en Vrankryks magt bezet.
 Men paait den legerknaap met geld en Fransche fchyven,
 Om door die zenuwen den moed van 't volk te ftyven.
 Men woelt, men draaft, men werkt, en yvert voor 't belang
 Der kerke en Jakobs zaak. men zweert den ondergang
 Van WILHEM en die't recht verweeren van zyn kroning.
 Beftryders van uw Heer, wat reden, wat verfchoning
 Rechtvaardigt uwe zaak, uw doen, dat elk befpot?
 Uw brein befluit het werk, maar d'uitslag hangt van God
 En zyn beftiering af: zyn oog bewaakt de vroomen.
 De Koning WILHEM hoeft voor geen gevaar te fchroomen;
 Een wacht van Engelen beftuwt dien Oorlogsheld;
 Befchut hem voor verraad, voor laagen en geweld:
 Zyn kroonrecht ruft op 't recht van Gods gewyde altaaren.
*De dichter
begeeft
zich met
zyn Zang-* Wel aan myn Zangnimf bruifch nu moedig door de baaren
 Van Ierlands oevers naar 't gewest van Albion.
 Een Godheid preftme voort. hoe heerlyk fchynt de zon!

Hoe gunstig blaast de wind in myn gezwolle doeken! *heldin*
 Geen vogel vliegt zo snel. wy moeten 't eiland zoeken, *naar En-*
 Waar op de schoone stad van Londen zich vertoont, *geland.*
 Daar WILHEM HENRIK heerscht, door Gods besluit ge-
 kroont.

't Gaat wel: gansch Ierland is verdwenen uit myne oogen.
 Ik zie Britanjes kust, en duizend zegeboogen,
 Eerpoorten en tropeen, van 't volk door 't gansche land,
 Ter eere van den Vorst, die 't ryk behield, geplant.
 Myn Klio stap aan land, begeef u naar de zaalen
 Van 't koninklyk paleis, daar duizend Ridders praalen
 In 't blinkende gewaad, hoofdzuielen, die den troon
 Van WILHEM schraagen, en de koninklyke kroon *en bevest*
 Hem schonken, om zyn deugd naar waarde te vergelden: *baar de*
 Gy moet de daaden van dien grooten Mavors melden: *daaden*
 Steek, steek de krygstrompet van 't een aan 't andere oord, *van Ko-*
 Braveer de toonen van de vlugge Faam, vaar voort. *ning Wit-*
HEM op te
zingen.

De Koning WILHEM had gezanten afgezonden,
 Om zyn verheffing aan Europe te verkonden:
 Elk hoort eerbiedig en verheugt de tyding aan,
 En zweert met goed en bloed den Held ten dienste te staan,
 En Lodewyks geweld te stuiten door den degen:
 Zo schryft men aan den Vorst, en wenscht hem heil en zegen. *De Vor-*
 Hy bout de gronden van zyn nieuwe heerschappy *sten van*
 Op miltheid, en beloont zyn hofstoet naar waardy. *Europe*
 Hy schenkt eertitelen aan mannen die 't verdienden: *wenschen*
 De ryke gift vermeert den aantal zyner vrienden. *door brie-*
ven den
Koning
veel zegen
met de
kroon, en
beloven
hem by-
stem te-
gens zyne
vrienden.

Hy

Hy neemt door geen geweld het hert der menschen in;
Maar yder pleegt geruft den godsdienst naar zyn zin.

Hy arbeid om den twist te bannen uit de kerken,
En door eendrachtigheid het waar geloof te sterken.

*Verrich-
tingen
van den
Koning in
't ryk.*

De schattingen, wel cer van Jakob ingestelt,

Om door de beurs van 't volk en 't burgerlyke geld

Zyn snode tiranny te styven in de ryken,

Schaft straks de Koning af. hy doet zyn oordeel blyken
Door 't spreekken in den raad. elk roemt zyn eël vernuft,

Dat in zo groot gewigt van zaaken nimmer suft,

Maar altyd wakker, door beleid en schrandre vonden,

Zyn zetel voor 't geweld verzekert. duizend monden

Gewaagen van zyn lof. men roept in 't openbaar

Den kryg met Vrankryk uit. men zend de schepen naar

De kusten, om in deez' gevarelyke tyden

Den Franschen onderstant aan Jakob af te snyden;

En Herbert word die last, als zeevoogd, opgelegd:

De Ryksraad vischt naar geld en middelen, om 't recht

En 't Britsche kerkgeloof door wapens te verweeren.

Men rust de vlooten uit op 't koninklyk begeeren,

Om zich te voegen by den srydbren Batavier,

En trou vereenigt door die dubble zeebanier

De rust van ryk en staat in 't kruiffen op de baaren,

Ten trots van Lodewyk, kloekmoedig te bewaaren.

De Schotsche landgenoot, zo srydig in 't begin,

Verklaart zich ook in 't einde, en haalt den Koning in.

De

De muiter , die den Vorst tracht tegens 't hoofd te stooten, Muitelingen ge-
vangen.
Betreurt zyn wrevel , in den kerker opgeflooten.

Het achterdenken wyft de trou of ontrou aan ,

En leert recht tasten hoe de burgerpolffen slaan :

Want Jakob had in 't ryk veel vrienden nagelaaten,

Zyn eensgezinden , die den waren godsdienst haatten :

Zyn gunsteling brout noch in 't heimelyk verraad.

't Bedrog , zo listig, momt het vyandlyk gelaat

Met schyn van vrientschap , om zyn boosheid te verrichten,

Maar 't schrander oordeel werkt om 't masker af te lichten.

De schennis word ontdekt. het quaad ontfangt zyn straf,

En schopt, in plaats van loon , den meester in zyn graf.

Een ander slingert aan een galgkoorde , onbegraven,

Gebraden in de zon , tot spys van gier en raven:

Maar die zyn schuld bekent , en zich ter aarde buigt,

Door WILHEMS deugden van zyn schelmstuk overtuigt,

En voor den Koning zich verklaart, behoud zyn leven:

Zyn zachte geest schept lust in feilen te vergeeven.

Zo fluitmen 't ryksgeweld , en alles raakt in rust.

De gloed van staatgeschil word door den tyd gebluscht.

De Vorst besluit in 't einde aan 't hoofd der oorlogsknech- De Ko-
ning

In 't wederspanning ryk te stryden voor zyn rechten : (ten, besluit
naar

De schrandre geest heeft lang ten dienst van staat , van kerk Ierland
over te
sleeken;

En burgerheil geslaaft; nu zoekt zyn fabel werk :

De nood vereifcht zyn hulp. men kan 't geweld niet keeren.

De ryksrebelln , die vorst Jakobs wreetheid eeren,

Vermeerdren in getal. het oproer groeit gezwind :
 Gelyk de Noordzee, die, gelsingert van den wind,
 In eenen oogenblik met opgezwolle baaren
 Tot aan 't gesternte ryft, tot schrik der waterschaaren.
 Hier dient geen tyd verzuimt. het leger wacht den Held :
 De zaak word door zyn komste en byzyn best herstelt :
 Hy groet de Koningin : hy spreekt de Britsche Raaden :
 De Vaders, in 't gemoed van droefheid overladen
 Om 't hachchelyk vertrek, een optogt vol gevaar,
 Staan wel zyn aanflag toe, maar elks gezigt staat naar :
 De vrees ontroert den geest : het waagen van zyn leven,
 De ziel van 't gansche ryk, doet yders leden beeven.
 Gemeente en Adel zucht. Maria boven al
 Besterft, haar boezem klopt, beducht voor ongeval.
 Wie hoort haar leste rede en afscheid onbewogen ?
 Wie ziet den jongsten kus, en blyft hier droog van oogen ?
 Gy gespt de wapens aan, zo spreekt de groote Vrou,
 Gy gaat dan weêr ten stryd, en laat my hier in rou.
 O koninklyke staat, ô hooge waardigheden,
 Hoe word uw rust onrust, uw luister steeds bestreden
 Van 't nydig nootlot, dat ons vorstelyk geslacht,
 Gelyk een schaduw, volgt ! de kroon, zo hoog geacht,
 Zo dierbaar in ons oog, valt lastig om te draagen.
 Een hooggesticht paleis moet worstlen met de plaagen
 Der felle winden ; daar een laage boumans hut
 De luchtorkaanen trotst, voor 't stormgeweld beschut.

*en neemt
 afscheid
 van de
 Koningin
 en Ryks-
 raaden.*

*Mariaas
 klagte
 over 't
 vertrek.*

Vergeefme , waarde Prins , indien ik , tot een teken
Van ongeveinfde min , in zuchten uit moet breeken.
De klagten , die men looft verlichten ons gemoed:
Gy wapent u voor 't volk , maar waagt uw eigen bloed.
Ach , mogt ik , neffens u op 't moedig ros geftegen ,
't Geweld bevechten , of , begunftigt door Gods zegen ,
De lauren aan uw zy wegdraagen uit den flag ,
En deelen in uw roem op dien gewenfchten dag !
Vergunme dat ik zelf aan 't hoofd der lyftrouwanten
Uw lyf befcherme voor 't gevaar aan alle kanten
Van 't rookende oorlogfperk : maar word uw borft door 't
Getroffen , of door 't loot van 't dodelyk metaal ; (ftaal
Dan zal ik , in 't gezigt van alle uw ruitervaanen ,
Uw wonden zuiveren door 't plengen van myn traanen ,
En op uw legerkoets verbinden met myn hand :
Myn hert , zo vafte verknocht aan 't uwe door den band
Van 't huuwlyk , en den knoop der liefde , kan niet fcheiden:
Maar mag ik u , myn lief , in 't vechterperk niet geleiden ,
Vergun my eene beê , hebt gy my ooit bemint :
Denk dat ik ben uw vrou , maar Koning Jakobs kind :
Ik vrees voor uw gevaar en 't vaderlyke leven :
Gy moet in dezen ftaat my blyk van liefde geeven :
Verfchoon u zelve doch , myn Prins , en Stuarts bloed :
Natuur en huuwlyksmin ontrufften myn gemoed :
Indien ik u verloor ik zou myn boezem fcheuren ,
En , zo myn vader bleef in 't ftryden , eeuwig treuren :

Maak dat ik geen van beî beklage in zulk een nood :
 Draag voor myn vader zorg, en geef u niet te bloot.

*De Vorst
 vertrooft
 haar,*

Stel u geruft, zo spreekt de Koning, staak uw klagten :
 Het vorstelyke woord speelt noch door myn gedachten,
 Dat ik u gaf, eer 't lot ons voerde op Stuarts troon ;
 Toen zwoer ik by myn staf, nu zweere ik by myn kroon:

*beloofte
 den Vader
 in 't stry-
 den te
 verschoo-
 nen,*

Ik zal uw vaders ziel behouden, kan 't geschieden.

*kiesst negen
 Ryksraa-
 den voor
 de Konin-
 gin,*

Gy ondertusschen zult, als Ryksvoogdes, gebieden
 Met negen Raaden, door beleid en geest vermaard :
 Winchester, Devonshire, en Danby, trou van aard,
 Penbroke, en Nottingham, en Monmouth, braave mannen,
 Die zullen onder u den hoogen ryksraad spannen,
 Met Lowther, Ruffel, en Marleborough, al t'zaam
 Pilaaren van myn troon, my waard en aangenaam.
 Zy zullen ongeveinst u trou en bystant zweeren,
 In nood beschermen, en de rust van 't volk verweeren,
 Het recht handhaven, en 't geloof, ons waardste pand,
 Voor 't Roomsche kerkgeweld beschermen door verstand.
 Vaar wel myn tweede ziel : de Goddelyke zegen
 Besproeije dit gewest, gelyk een vruchtbre regen,
 Op dat de kerke en 't ryk gewenschte spruiten schiet :
 Gods geest geleide uw geest, terwyl gy 't volk gebied :
 Zo moet door zyn besluit myn degen zegepraalen,
 Myn vyands hoogmoed voor zyn almacht nederdaalen,
 En ik, weêrkerende na 't einde van myn reis,
 Maria welvernoegt omhelzen in 't paleis.

Zo

Zo scheid de vroomen Vorst, geleid van Britsche Grooten,
 Krygshoofden, Edelliën, manhafte togtgenooten,
 Trouwanten en stassiers. Maria zoekt geen rust,
 Schoon moeder Thetis bron 't vermoeide daglicht bluscht:
 Zy waakt, daar yder slaapt, met onvermoeide leden:
 't Godvruchtig hert barst uit in vierige gebeden:
 Zy smeekt den waaren God om hulp; zy knielt in 't stof.
 O spiegel van de deugd, hoe melde ik best uw lof!
 Volgt, volgt haar voorbeeld na, gy hooggebore zielen,
 Zy leert u voor 't altaar eerbiedig nederknielen.
 En gy, beroemde Prins, begeeft u naar de zee,
 En voert den zegen door Mariaas vroomheid meê.

By Chester legt de vloot, voorzien van zeegezellen,
 Van voorraad, vracht en geld. de witte doeken zwellen.
 De masten pronken met de Britsche watervaan.
 Men steekt de zeeklaroen. men doet de trommen slaan.
 De Koning treed aan boord. de vlootelingen woelen,
 En slaan de hand aan 't werk, terwyl de winden koelen,
 En wakkeren in 't zeil, op Eolus bevel.
 't Gezigt verliest de kust. men zeilt gezwind en snel.
 Maar 't nootlot schynt myn Held den zeetogt te benyden,
 Met voor een wyl zyn hoop van voorspoed af te snyden.
 Een donkre nevelwolk verspreid zich onverwacht,
 In 't vaaren, over 't zout, voor 't naaken van den nacht,
 En houd de stralen van de dagtoorts opgesloten:
 Men leert de stuurliën in dien nood door tekenschooten

*en gaat by
 Chester
 't scheep.*

*Mist op
 zee;*

*die de
 vloot in
 groot ge-
 vaar
 brengt.*

De t'zaamgevoegde vloot te myden op 't geluit.

De mist verblind elks oog. het ziet'er deerlyk uit.

Men kan het wezen van zyn makker niet beschouwen.

Men werpt het anker uit, blyft den nacht over leggen, Men voelt, men tast, men kruipt langs 't schip om d'ankertout-
Te zoeken, en de kiel te hechten aan den grond. (wen
De nacht verschynt. elk wacht met smert den morgenstond.
Zo dwaalt d'Oranje Zon in 't duister op de baaren;

Tot Gods voorzienigheid de dampen op doet klaaren.

gaat met het aanbreeken van den dag weder 't zeil, De purpre Dageraat, gehult met rozeblaân,

Kruipt vrolyk uit den schoot van vader Oceaan.

De blyde zeeman groet de verschgebore straalen.

Elk spoed zich om op nieuw de zeilen op te haalen.

Een ander wind met vlyt het anker uit den vloed.

De vloot gaat weder 't zeil na ramp en tegenspoed.

en land na drie dagen te Karikfergus. Driewerven had de lucht haar nachtkleet aangetogen,

En d'avontster geplaatst aan 's hemels zwarte boogen;

Driewerven had Apol in Thetis arm geruft;

Als koning WILHEM landde aan Karikfergus kufft.

De Hertog van Schomberg, Wirtemberg, Kirke, en andere bevelhebbers verwelkomen den Koning. De dappre Schomberg treed den Vorst eerbiedig tegen,

Verzelt van Wirtemberg en Kirke, die den degen

In 't strydig Iersch gewest kloekmoedig droegen, om

De vryheid van 't gemeen, Gods kerke en heiligdom

Te rukken uit den klauw der helsche dwingelanden.

Het gansche leger groet den Held aan d'Iersche stranden,

En schreeuwt uit eenen mond: zyt wellekoom, leeflang,

Het leger bewyft Doorluchte Veldheer, tot uw vyands ondergang:

Wy

Wy zweeren u getrou tot in de dood te blyven,
 En zullen met ons bloed deze eeden onderschryven.
 Nooit wierd een legerhoofd met grooter liefde in 't veld
 Ontfangen, en begroet van 't krygsvolk, als myn Held.
 Hy stygt op 't oorlogspaad. hy monstert de geleden,
 En laat ze net verdeelt voorby zyne oogen treden.
 De wapenoefening, de handel van 't geweer,
 Door vlyt aan 't volk geleert, behaagt hem meer en meer.
 Hy loont de wakkerheid der mannen door geschenken.
 Hy pryft de legertucht: zy vlieden op zyn wenken.
 De veldheer scheid vernoegt: hy roept den hoogen Raad
 In 't open veld by een. men arbeid vroeg en laat,
 Op 't koninklyk bevel. de legerhoofden waaken
 En werken, om, tot heil der algemeene zaaken,
 De vyandyke magt een voordeel af te zien.
 Men dreigt de steden, die, door Jakobs oorlogslieën
 Verdedigt, weigeren naar WILHEMS wet te leeven.
 En gy, ô Ierland, voor veel jaaren hoog verheven
 Door wyze geesten, die gy koesterde in uw schoot;
 Verlieft, verslingert op verstand, die de dood,
 In weerwil van den nyd, door 't parkement braveerden;
 Beroemd door mannen, die Minervaas priesters eerden;
 (Maar lang is deze kroon gevallen van uw hoofd)
 Verbeeldt een oorlogschool, daar Mavors leerling flooft.
 De wapenklank ontrufft het stof der Letterhelden:
 Gradivus voert den toom op uw ontroerde velden.

*vreugde-
tekenen,
en zweert
trou aan
den ko-
ninklyken
veldheer.*

*Hy mon-
stert zyn
troepen,*

*en oefent
dezelve.*

*Oorlogs-
bezighe-
den.*

*Ierland,
in oude
tyden ver-
maard
door ge-
leerde
schryvers,*

*worden
school des
oorlogs,*

*daar
Mars, op*

Hoe

*zynen
krygs-
w. gen
gezeten,
zich op 't
vreesfe-
lykfe ver-
toont.*

Hoe kraakt de diffel van zyn krygskaros ! hoe blaافت
De klepper vuur en vlam ten neuze uit ! hoe verbaافت ,
Hoe angstig vluchten vee en hoeders in spelonken !
Elk zwicht, elk aarzelt voor de schitterende vonken
Der oorlogsblikfems , die de dollе Krygsgod zwaaft :
De donder fhokt zyn koets in 't hollen , dat ze draaft
En flingert heene en weer. een hofgevolg van spooken ,
Door duizend eeden uit den afgrond los gebroken ,
Door vloeken opgepreft naar boven , tred voor uit,
Of volgt den wagen na met yffelyk geluit.
In zulk een ftaat verfchynt god Mars. wie zou niet fhroomen?

*Het leger
van den
koning
Jakob
legt aan
de rivier
de Boyne
ontrent
drie uren
van Dro-
geda :*

Dicht by Drogeda fchuurt de Boyne met haar ftroomen,
Het vruchtbaare Ierfche veld : hier legt het leger van
Den ouden Britfchen Vorft , verfterkt door 't muitgeftan.
Hier ftaan de tenten van de bloem der Franfche mannen ,
Met Ielien bezaaft , en fierlyk opgeftannen.
Hier blinkt de beukelaar befchenen van de zon ,
En fpiegelt zich in 't nat der kriftallyne bron.
De fabels glinfren in de vuift der oorlogsknaapen ,
De helmen op de kruin ; en yder praaft in 't wapen.
De veder waaft langs 't hoofd. de wind beweegt de vaan
En veldftandaarden , die langs 't klare water ftaan.
Hier gaapt de donderbus die Jakobs vloektrouwanten ,
Bezwangert van de dood , op Ierlands bodem plantten.
Daar briefcht het moedig ros , op ftryden afgerecht.
Gins klinkt de krygsklaroen. 't wacht alles naar 't gevecht.

De

De gryze Stuart rent in 't midden van zyn troepen,
 Die hoofd voor hoofd, lang leef de Koning Jakob, roepen.
 Wy kennen hem alleen voor onzen Opperheer.
 Bepleit dan, zegt de Vorst, myn rechten door 't geweer,
 Indien gy my bemint: de veldslag moet ons scheiden:
 Slaat doot, vermoort, vernielt; ik zal u zelf geleiden,
 Getrouwe mannen, met myn heirbyl in de vuist:
 Wreekt, wreekt myn ongelyk; ja keert, van bloed begruift,
 Verwinnaars uit den ftyd: ik zal my dankbaar toonen,
 Uw dienst erkennen, en uw braave daaden loonen:
 Ik zal uw laagen staat verhoogen naar waerdy,
 Myn hoonder stooten uit gezag en heerschappy,
 En gunnen u die plaats: gy zult de schatten deelen
 Van hem die Jakobs gunst verwaarlooft door krakkeelen,
 Door hulp te bieden aan den schoonzoon, dien ik haat:
 Schenkt my den sचेpter weêr, ontbloot hem van myn staat
 Door uwe dapperheid. 't gaat wel, myn waarde zoonen,
 Uw oog belooft uw moed. wy zullen Jakob kroonen
 Zo schreeuwt het gansche heir, of sneeven onder 't slaan.

*Zyn aan-
sprak
aan het
zelve.*

De Koning WILHEM voert terwyl zyn benden aan.
 Hoe praat de braave Prins aan 't hoofd der veldbanieren,
 Geleid van Britten en beroemde Batavieren,
 Bestryders van 't geweld, voorstanders van 't gemeen!
 De wapenrok bekleed de koninklyke leên,
 Zelf door Mariaas hand gestikt met goude draaden,
 Ter eere van haar Heer; verheerlykt door zyn daaden,

*Optogt
van
Koning
WILHEM.*

Op purpre zyde door borduurkunst afgebeeldt.
 Hoe moedig treed zyn ros , dat op den breidel speelt,
 En schuimbekt op 't gebit ! hoe glinstert 's Konings wapen,
 Hoe fluit het om de borst , als waar't aan 't lyf geschapen!
 Zo trekt hy naar den stroom der Boyne wel gemoed
 Den vyand in 't gezigt. hy spreekt zyn oorlogsstoet ,
 Zyn hoofden hert in 't lyf door prikkelende woorden.
 Indien de laureblaân uw kruinen ooit bekoorden ,
 Ô Nederlanders , die voordezen blyk op blyk
 Van uwe vroomheid gaaft , en hielpt my 't ongelyk ,
 Den landzaat aangedaan , door uwe wapens wreken :
 Gy die 't uitheemsch geweld , toen Neêrland , half bezweken,
 Most hygen onder 't juk van Vrankryk , hebt gekeert,
 Ter landgrenze uitgejaagt , in 't veld getriomfeert ,
 En vechtende aan myn zy de zege weggedraagen ,
 Herroept uw ouden moed ; ik zal myn leven waagen ,
 Verzekert van uw trou , u voorgaan , volgt in 't veld.
 En gy , ô Britten , die , gedrukt van 't slaafs geweld ,
 Myn bystant eer verzocht door zuchten en gebeden ;
 Gy , die my dwongt het staal te gespen aan de leden ,
 Toont dat gy dankbaar zyt , sryd voor uw Koning , vecht
 Voor 't waare kruisaltaar , voor vryheid , wet en recht :
 Nu is de dag van heil , of uw bederf geboren :
 Beschermt uw rust door 't zwaard , of alles gaat verloren :
 Bevryd uw tempels voor uytheemsche kettery ,
 Uw hardsteên voor geweld , uw krooft voor slaverny :

Uw

*die zyne
 beelden
 aanmoedigt.*

Uw vrouwen hebben u gemoedigt door haar traanen,
 Uw dochters door geweën; en duizend onderdaanen
 Van 't Albionsche ryk al zuchtende u verzelt
 Naar d'oevers van de zee, wanneer gy trokt te veld:
 Zy steunen op uw moed, ô helden, en myn degen.
 Zo spreekt de dappre Vorst, en trekt den vyand tegen: en den
vyand
onder
d'oogen
trekt.
 Hy zwaait den legerstaf tot driemaal met zyn hand: Slag by
de Boyne.
 Hy stelt zich zelf in 't spits: hy naakt den waterkant,
 En Jakobs leger, door den veldstroom afgescheien. De lyf-
macht-
bende te
voet be-
geeft zich
eerst te
water,
 Des Konings wacht, gedoft met blaauwe lievereien,
 Ontziende geen gevaer, doorwaad den diepen vloed,
 Waar in de vuurbal sifft. het water kan den gloed
 Van 't blakende oorlogsvuur, in 't heldenhert ontsteeken,
 Niet bluffchen. yder peilt, gewekt door 't legerteken,
 De Boyne met zyn voet. elk ploft in 't water neêr,
 Met wapenen bekleed, beladen met geweer.
 De ruiter noopt zyn ros met spooren door de plassen.
 Held Schomberg schreeuwt: vaart voort, zo moet men 't heir DeKoning
word ge-
troffen,
 En 't vyandlyk gespuis bestooken op zyn grond. (verrassen, maar
schielyk
verbon-
den,
 Maar ach, ik beef van schrik! de Koning word gewond; stelt zich
weder aan
't hoofd
van 't
heir.
 Zyn schouderblad, door 't loot getroffen, verft de stroomen. Schom-
berg sneu-
velt.
 Hy stygt van 't paard, en rust zyn leden aan de zoomen
 Der vloeiende rivier: men stelpt het bloed met vlyt,
 Verbind de wonde, en hy begeeft zich weêr ten fryd.
 Maar d'oude Schomberg sneeft in 't harnas voor zyne oogen.
 Dit treurspel wekt zyn moed: hy, door de dood bewogen

Van zulk een Oorlogsheld, vliegt als een fiere leeuw,
 Verhit op eedle wraak, gevolgt van veldgefchreeuw,
 In 't midden van den drom der ftrydende Ierfche benden:
 Zyn fabel kerft de kruin, en boort door borft en lenden.
 Zo wreekte Eneas kling Prins Pallas dood, door 't bloed
 Te ftorten over 't veld van Turnus oorlogstoet.

*De Bevel-
 hebbers
 quytten
 zich elk
 om ftryd,*

Een ry van helden volgt den Koning op zyn togten,
 Vermaart, als Herkules, door temmen van gedrogtten,
 En monfters, helfch van aart: elk voert zyn troepen aan.
 Doorluchte mannen, die, verheerlykt door uw daân,
 De waereld ftof verfchaft om uw beleid te roemen,
 Wie zal ik eerft of left in myn gezangen noemen?
 Hier munt elks dapperheid, elks moed op 't heerlykft uit.
 Daar ziet men Wirtenberg, die 's vyands aanval ftuit,
 Den ftroom doorwaden met zyn Deenfche krygsbanieren:
 Hier Ouwerkerk, het hoofd van 's Konings lyftaffieren,
 Den muiter over 't veld vervolgen, daar hy vlied:
 Gins Kirke, die de bloem van 't Britfche volk gebied,
 Met Taalmitch voor de ruft van 't ryk kloekmoedig ftryden:
 Men ziet ze reis op reis door Jakobs vaanen ryden,
 Den vyand vellen die hun fabels wederftaat.
 Heer Bentink, op wiens trou de Koning zich verlaat,
 Zo diep in 't vorftlyk hert gefchreven, zwaait den degen,
 En vliegt, gelyk voorheen, de Leliftanders tegen;
 Zyn onverfchrokke moed, met krygsbeleid gepaart,
 Maakt hem van tyd tot tyd de gunft des Konings waard.

Held.

Held Ginkel, uit het bloed geteelt van 't aadlyk Reede,
 Een flam voor lang vermaard in oorlog en in vrede,
 Beroemt door staatgezag en hooge krygsvoogdy,
 Vecht midden in den gloed aan 't hoofd der ruitery.
 De brave Doeglas houd zyn veldpoft naauw besloten.
 En Solms braveert de magt der Ierfche twistgenooten.
 De ftrydbre Sgravemoer en Nassau, nooit verfaagt
 In 't vechten, volgen daar de Vorft zyn leven waagt:
 Daar hy zich zelf vergeet in 't midden der gevaaren,
 En denkt alleen om 't recht der volken te bewaaren:
 Daer hy zyn eigen bloed, zo waard, min dierbaar acht
 Als 't heil van Jesus kerk. laat Romulus geflacht
 Hoogmoedig ftoffen op zyn helden, die voor dezen,
 Hun vaderland in nood den jongften dienst bewezen;
 Die 't leven offerden voor 't voordeel van 't gemeen,
 Of d'ingebeelde rust van Rome: hy alleen
 Verdooft de krygsbazuin van zo veel dappre zielen,
 Die ftreden voor den Staat of onder 't ftryden vielen:
 Want bygeloof, noch drift van wanhoop noopt zyn hart,
 Daar hy in 't heetft van 't vuur al d'oorlogsrampen tart.
 Gansch Ierland ftaat in brand. de vruchtbaare akkers rooken,
 Als Etnaas bergfpelonk, in 't ingewand ontftoken
 Door zwaveldampen, van den zouten grond geteelt.
 Het groene veld, bezaait met wapenen, verbeeldt
 Het eiland van Vulkaan, daar grofgefpierde reuzen
 Met hamers in de vuift metaale bergftof kneuzen;

*En volgen
 den Velu-
 heer die
 zyn eigen
 leven ver-
 waarlooft,
 om het
 recht van
 't volk, en
 den Gods-
 dienst te
 behouden.*

*Verder be-
 fchryving
 van 't ge-
 vecht.*

Terwyl de blaasbalg zwoegt, de schoorsteen rookt, de damp
 Den glans der zon bezwalkt. d'een sneeft, tot oorlogsramp
 Geboren. d'ander treurt om 't derven van zyn leden,
 Door schroot van 't lyf gerukt, door sabels afgesneden.
 De moord, ontkerkert, holt langs 't vechtperk hene en weer.
 Daar stort de voetknecht by zyn spies of vuurbus neêr,
 Gerabraakt door den slag der barstende granaaten.
 De kogels booren door de gladgeschuurde platen
 In 't drabbig ingewand. (ô dodelyk gezigt!)
 De ruiter kust den grond, ten zadel uitgelicht,
 Omarmt het purpre veld, en braakt zyn bloed en leven
 Door d'ope wonden uit. Drogedaas muuren beeven.
 Al 't omgelegene land beweegt zich op 't gedruis.
 De bergen scheuren van hun wortels. 't muiltgespuis,
 Door Vrankryks magt gesterkt, valt moedig aan in 't stryden.
 Men ziet Lauzun aan 't hoofd der Fransche benden ryden;
 Hy voert de ruiters aan, en gaat hen dapper voor.
 De paardshoef draaft in 't stof, of glipt op 't bloedig spoor.
 Men houwt, men stoot, men lost pistoolen en karbynen.
 Men ziet den dag door damp en buskruit-smook verdwynen.
 Een wolk van stof bekleed het wezen van de zon.
 Hoe loeit de donder van 't vernielende kanon!
 De waereld flingert van haar losgeborstene assen,
 En zwelgt het laauwe bloed in 't lyf by gansche plassen.
 Het weerlicht reis op reis. de bliksem van 't metaal
 Verdort de groene spruit, en zengt de velden kaal.

De bodem legt bedekt met trommen en trompetten,
 Met pieken, klingen, met pistoolen en musketten,
 In 't vlieden over 't veld gellingert, of door 't loot
 Geklonken uit de vuist. hier spookt de naare dood.
 De lyken groeijen door de sabels op de velden.
 Hoe rolt de doodkreet uit den bleeken mond der helden!
 De groote WILHEM rent in 't midden van den slag,
 En geeft zyn troepen moed door 't koninklyk gezag.
 De liefde tot den Vorst ontvonkt de legerknechten:
 Zy winnen aan zyn zy, of sineeven onder 't vechten.
 Vervolgt uw zege, roept de Vorst, de vyand wykt;
 Verzuimt uw voordeel niet, terwyl zyn moed bezwykt:
 Ik zie den slag in 't kort gewonnen, vecht als leeuwen.
 Straks vliegt het leger toe: elk taistert onder 't schreeuwen
 Den tegenstander, die zyn heldendraf genaakt.
 Held Menard, Schombergs zoon, door vaders dood geraakt,
 Een vader hem zo waard, verstrooit de Fransche vaanen,
 En 't Iersehe nachtgespuis: hy mengt zyn brakke traanen,
 In 't stryden uitgestort, met Vrankryks rookend bloed,
 Verschoont geen vluchteling, maar volgt hem op den voet,
 En wreekt den ouden Held: zyn naam zal eeuwig leeven,
 Op duurzaam perkement in 't heldenboek beschreven.
 De Koning ziet van ver de daaden van den Graaf;
 Hy roemt de deugden van dien Krygsheld, die zo braaf
 Den luister van zyn huis, door 's Hertogs dood aan 't zinken,
 Weêr voert ten hoogsten top en heerlyk uit doet blinken.

*De Vorst
 bevint
 zich in 't
 beeste
 van den
 slag,*

*ziet den
 vyand al-
 lenks wy-
 ken, en
 spreekt
 zyn volk-
 weêrmoed
 in 't lyf.*

*Graaf
 Menard
 van
 Schom-
 berg hoort
 de doot
 van zyn
 vader, en
 doet won-
 deren in 't
 verstrooi-
 jen der
 vyanden.
 De Koning
 aanschouwt
 zyne dap-
 perheid,
 en pryft
 dezelve.*

Noch

Noch eens, ô mannen, schreeuwt de Veldheer, 't is gedaan
Met Jakobs hulpgenoot; wy moeten 't heir verflaan.

*De Ieren
beginnen
te zwich-
ten, en
Jakob
vlucht.*
Elk grypt weer nieuwen moed. men loft de donderbuffen
Voor 't leste op 's vyands rugge in 't zwichten. ondertuffchen
Vlucht Jakob uit den stryt : hy vliegt, van schrik geprest,
Langs berg en hooge duin, om, schuilende in de vest,
Of sterkbemuurde stad, zyn lyfgevaar t'ontwyken.

*WILHEM
en zyne
helden
volgen de
vluchte-
lingen.*
De Koning WILHEM noopt zyn paard langs duizend lyken,
En volgt den vluchteling; hy kluijstert met zyn hand
Hem die genade smeekt, of boort door 't ingewand
Der muitren die zyn magt door tegenstant braveeren.

*De sol-
daaten
keeren met
ryken
buit, en
allerhan-
de krygs-
troepen,
den vyand
in
konnele-
gerplaats
ontwel-
digt.*
De benden volgen na : men zietze vrolyk keeren,
Na 't ende van den slag, met krygstroepen belaân,
Met paarden, wapenen. een ander torst een vaan
Of standaard, door geweld uit 's vyands vuist gegrepen :
Men groet de makkers die den schat in 't leger sleepen,
Op ros of kar gepakt, en deelt den ryken buit.
Men draagt de tafelprecht, de zilvre vaten uit
De koninklyke tent, in 't vluchten nagelaaten,

*Men loft
hetkanon*
Verwaarlooft door de vrees. de feestgalm der soldaaten,
't Gejuich, de zegezang vervult de lucht. de vreugd
Ziet elk ten oogen uit. de Koning loont de deugd,
Den dienst der mannen, en begunstigt elk naar waarde :
Hy dankt den Hemelvoogd, wiens zorg zyn leven spaarde,
Zyn wonden zalfde, en 't lyf beschermde in 't krygsgevaar.
Nu schreeuwt het grof kanon de zege in 't openbaar

Door

Door 't gansche leger uit. men ziet de koopre kaaken
 Geen vuur dat quetst of moord, maar vreugdevlammen braa-
 O groote zegepraal ! ô wondren , door geen tyd (ken.
 Te wiffchen uit het hert der volken ! laat de nyd
 Zyn tanden wetten , en zich zelf te barste knaagen ,
 Uwroem, ô WILHEM, stygt door Jakobs nederlaagen
 Tot aan de sterren, daar uw sabel blinkt ! en gy,
 Stantvaste Zuilen van zyn oorlogsheerschappy,
 Gy blyft onsterfelyk door uwe deugd , ô Helden !
 De nazaat zal uw lof met duizend tongen melden ,
 De nooit vermocide Faam uw eer verbreiden door
 De gansche waereld heen ; zo lang de blonde Auroor
 De morgenrossen wekt , en praalt aan d'oostertranssen ,
 Tot vreugd van mensch en vee, met verschegebore glanssen.
 En gy , ô veldrivier , ô Boyne , meer vermaard
 Door WILHEMS degen, als de Simois door 't zwaard
 Van Hektor of Achil ; uw naam , zo hoogverheven ,
 Zal met de daaden van dien Koning eeuwig leeven ;
 Met roode letteren op 't heldenparkement ,
 Om dat gy 't vorstlyk bloed zo gulzig dronkt, geprent :
 En gryze Schomberg sneefde aan uwe waterboorden :
 Wiens deugden eer de ziel van Lodewyk bekoorden ;
 Een Veldheer, die zoo trou, ten dienst van Vrankryks kroon,
 Den sabel zwaaide in 't veld , en waakte voor den troon ;
 Maar door gewetensdwang tot afscheid wierd bewogen ,
 Om dat zyn zuivre ziel ; geraakt van mededogen ,

De tyranny verfoeide , en treurde om 't ongelyk,
 Den waaren kruysgenoot beschoren in dat rijk.
 Beroemde man , hoe zal Europe uw dood beweenen !
 De zon uws levens heeft ontydig uitgescheenen.
 O Stroomgodinnen trekt voor eeuwig 't roukleed aan;
 Gy zaagt die straalen aan uw boorden ondergaan.
 De droeve zoon omhelst de vaderlyke leden ,
 Met bloedig stof besmet , verplettert en vertreden
 Door paardevoeten , en mishandelt van 't geweer.
 * 'k Most giftren stryden voor de rechten van myn Heer ,
 Zo spreekt hy , en myn pligt gedoogde toen geen klaagen,
 Schoon my gebootschapt wierd dat vader lag verslagen ;
 Nu zal ik schreyen , en zyn schim voldoen. (ô smert !)
 Het loot , dat u doorboorde , ô vader , trof myn hert :
 Moet ik den dooden mond nu kuffen , die voordezen
 My d'oorlogspligten in myn jeugd heeft voorgelezen ,
 En plag te leeren , hoe men 't aangevoert geweld
 Voor wal en poorten stuit , of stryd in 't open veld ,
 Of dringt ter vesting in door d'opgeschoote bressen ?
 Gy voedde dagelyks myne ooren met die lessen ,
 O welbespraakte tong ! nu zwygtge in eeuwigheid ;
 Terwyl uw zoon , uw vriend , ja zelf uw vyand schreit.
 O tegenspoed , zo zwaar als duizend ongelukken !
 Nu zal ik , maar voor 't lef , uw bleeke handen drukken :

Zy

* My is gezegt door Bevelhebbers van 't leger , dat Graaf Menard , toen hem de dood van zynen Vader wierd gebootschapt , zou geantwoord hebben ; *Batons aujourd'hui & pleurons demain.*

*Graaf
 Menard
 omhelst
 het lijk
 van zy-
 nen Va-
 der , en
 betreurt
 den ouden
 Held.*

Zy leerden my de kunst der wapenoefening,
 Den handel van 't geweer, van speer, musket en kling.
 Ach heeft de wreede dood dat groot gezigt gesloten,
 Die arendsoogen, die, aan 't hoofd der krygsgenooten,
 Slagorden in den stryd aanvoerden met een wenk!
 Hoe zal ik best zyn zerk versieren? Mavors schenk
 My zegezuilen, door de Goôn, uw hoftrouwanten
 Gehouwen, om op 't graf des grooten mans te planten;
 En dien my met uw gunst, die ons voorheene bleek,
 Op dat ik recht de dood van zulk een vader wreek:
 Dan zal ik wel veruoegt met hem ten grave daalen,
 En by zyn eedle ziel hier boven zegepraalen.

Terwyl graaf Menard klaagt, verheft zich uit den vloed
 Een aangenaam geruisch. de Vlietnimf, door haar stoet
 Verzelfchapt, dobbert op de roodgeverfde stroomen:
 Zy ziet den braaven held, van droefheid ingenomen,
 Het vaderlyk gebeente omarmen op den grond,
 En traanen plengen in de verschgescote wond.
 Ik moet uw ongeval, zo spreekt ze, ô held, betreuren,
 En om uw vaders dood myn blonde vlechten scheuren,
 En schreijen rood van schaamte, om dat ik 't edel bloed
 Zag druipen in myn kil. de dappre man, wiens moed
 Aan myne zoomen bleek, legt wel berooft van 't leven;
 Maar eeuwig zal zyn lof door lucht en wolken zweeven,
 En ik met myn gevolg oprechten hier beneên,
 Ter eere van den man, eerzuilen en tropeen:

*De
 Stroom-
 nimf der
 Boyne,
 met baar-
 ren stoet
 uit het
 water te
 voorschyn
 komende,
 vertroost
 den
 Graaf,*

*Verheer-
lykt de
overwin-
ninge des
Konings,*

Zo blyft myn waterkant verheerlykt door zyn daaden.
 En gy, ô WILHEM, die, bekransft met laurebladen,
 Uw zegevaanen plant aan d'oevers van myn froom,
 De landplaag geeffelt, en de monfters houd in toom,
 De Faam had lang uw naam dit eiland rond gedraagen:
 Nu komt gy zelf; gy ftryd, en ment uw zegewagen,
 Bestuwt van vyanden geklonken aan uw as,
 Na 't ende van 't gevecht: gy zegepraalt, zo ras
 De blikfem van uw zwaard den vyand fchynt in d'oogen:
 Ga fleep uw oorlogsbuit door duizend groene boogen,
 In 't midden van 't gejuich en vrolyk handgeklap,
 Drogedaas muuren in: uw voet ftygt langs een trap,
 Van heldenlyken, door uw vuift in 't veld verflaagen,
 Ten top van glori door uw vyands nederlaagen:
 Dat kan dit bloedig veld, bezaait met doode leên,
 Getuigen, daar uw kling zo moedig heeft geftreên.
 Wy zullen jaar op jaar uw oorlogszege vieren,
 De Nimfen op dat feeft den blanken hals verfieren
 Met roode ketenen en bloedkoraalen, uit
 Uw wonden in den vloed verzamelt, of uit fpruit
 En vochtig gras geperft; de beemden zullen bloeijen,
 Befprenkelt door dien dau, en purpre bloemen groeijen
 Uit WILHEM HENRIKS bloed, tot prachtig haarfieraad
 Van 't Watergodendom, als elk ten reie gaat,
 En danft om 't veldaltaar, terwyl de vlammen rooken:
 Zo word in eeuwigheid van uw triomf gefproken.

Maar

Maar hoor de dwaasheid van uw vyand, die, misleid
 Door uwe wonde, alreê door 't leger heeft verspreid
 De maaren van uw dood, en luitkeels uitgekreeten.
 Gansch Vrankryk zal eerlang die logentyding weeten,
 En juichen op 't gerucht. de burger zal zyn haat
 Betuigen, en uw beeld op markt, op brug, of straat
 Verteeren door de vlam, en vreugdevuuren stichten.
 Een ander zal uw doot door schimp- of lasterdichten
 Verbreiden onder 't volk, dat, los en dom van hoofd,
 Zyn oor voor waarheid stopt, en logens licht gelooft.
 Maar laat de Fransche kroon zich in uw dood verblyden,
 Wy willen haar die vreugde, ô Koning, niet benyden,
 Noch 't ingebeeld vermaak misgunnen; want de tyd
 Zal haast haar feestgejuich veranderen in spijt,
 Van elk beschimpt, bespot om d'ingebelde droomen.
 Gy leeft, doorluchte Prins, voor 't ryk en 't recht der vroom-
 Leef eeuwig in dien staat. gy zult dit gansche land, (men;
 Zo wederspannig, haast veroovren door uw hand.
 Ik zie de muuren door uw stormgevaerte beeven,
 Den tegenstander zich vrywillig overgeeven,
 En zweeren hulde en trou met diergestaafden eedt
 Aan u, als Opperhoofd van 't Iersche ryk: zo weet
 De waereld dat gy leeft: zo moet uw vyand zuchten,
 Die nu van hoogmoed zwelt op d'ydele geruchten
 Van uw gewaande dood. hier zwygt de Stroomgodes.
 De koning WILHEM hoort de Waterprofetes,

*en voor-
 zegt de
 vreugd
 van
 Vrankryk
 over zyne
 ingebelde
 dood.*

*De Ninf
 eindigt
 haarrede,
 en WEL*

HEM be-
geeft zich
weder tot
zyn krygs-
beroep.

En lacht om 't lichtgeloof van Jakobs hulpgenooten:

Hy maakt zich vaardig om de vyandyke floten

Kasteelen, vestingen, en steden, ryk bemant,

Te dwingen, om 't geweld te bannen uit het land,

Of t'overvallen die zyn rechten tegenhouwen.

Hy rent den ganschen dag te paarde om't heir t'aanschouwen.

Hy tuchtigt reis op reis den legerknaap. hy slaaft

Voor't heil der waare kerke, en't recht van't ryk. hy draaft

Door heete zonneshyn, door wind en regenvlaagen:

Zyn schrandre geest ontdekt zyn tegenstanders laagen,

Verydelt al zyn list en poging door beleid.

Een bode,
door de

Koningin
gezonden,
verhaalt
het zeege-
wecht tus-
schen de
Engelsche
Holland-
sche en
Fransche
vlooten
voorge-
vallen,

Terwyl de Koning tot den optogt zich bereid,

Verschynt een bode in 't heir met tyding uit de vlooten:

Hy naakt de veldtent, door de lyfwacht afgesloten,

En zoekt gehoor. men maakt de zaak den Vorst bekend;

Die doet den afgezant verschynen in zyn tent.

Grootmagtig Koning, zegt de bode, aanhoor de maaren.

Zy die den ryksstaf zwaait, en onze burgerschaaren,

Terwyl gy 't leger leid, als Ryksvoogdes gebied,

Zond my naar deze kust, om 't geen'er is geschied

Met alle eerbiedigheid uw majesteit te melden.

De vyandyke vloot, gelyk uw zeeliën telden,

Ruim tachtig schepen sterk, door Vrankryk uitgeruift

Met land- en zeefoldaat, kruifte op de Britsche kust;

Met inzicht, als men giste, om in uw ryk te landen,

En in uw afzyn 't volk t'ontschepen aan de stranden.

De Koningin , hier van verwittigt , geeft straks laft
Aan Herbert door gefchrift ; om, eer men wierd verrast,
Den trotsen vyand flag te leevren op de baaren ,
Het land te hodden voor de dreigende gevaaren
En d'aangevoerde magt van d'oevers af te slaan.
Hy volgt het hoog bevel. men taft de ryksvloot aan.
De Nederlander neemt den voortogt met zyn kielen ,
En tracht de blaauwe vlag van Vrankryk te vernielen,
Het eerste hoofddeel, dat zich opdoet in den ftryd.
Men loft de zeekortou. elk toont zyn pligt , en quyt
Zich als een Watermars, door krygscere aangedreven.
De zeeman houd zyn roem in waarde, en fchroomt geen le-
Men krygt veel voordeel in den aanvang van den flag. (ven.
De vloot van Vrankryk deift op 't midden van den dag:
De ftilte dwingt haar om met ftryden voort te vaaren.
Elk zoekt de glori van zyn meefter te bewaaren.
Het oorlogsvuur ontvonkt voor al den Batavier :
Maar d'ongelyke magt verftrekte uw zeebanier
Tot nadeel , door 't getal der Franfche watersloten.
Het ty fcheid eindelyk de woedende oorlogsvlooten.
Uw fchepen hebben veel geleden in dien nood,
Doornagelt van 't gefchut, van mast en fteng ontbloomt.
Ik zag op 't bed van eere uw zeefoldaten sneeven.
Held Brakel, Noorthey, Dik zyn in 't gevecht gebleven.
Maar fchoon de zeeffchade en 't verlies uw fchepen drukt,
Des vyands aanflag is hem echter niet gelukt,

Maar

Maar al zyn krygslift , die Britanje zocht t'ontruften ,
 Zo snel verdweenen , als zyn scheepsmagt van uw kusten.
 De schrandre Koningin , uw waarde bedgenoot ,
 Herstelt door wakkerheid de reddelooze vloot :
 Haar onvermoeide vlyt , haar zorgen , die de zaaken
 Van 't algemeene beste in hoogen nood bewaaken,
 Beschermen 't Britsche ryk voor overzeefsch geweld,
 Of binnenlands verraad , zo snood in 't werk gestelt
 Door trouweloozen , die uw heerschappy belaagen,
 En werken om de kroon uw vyand op te draagen.

*en 't ver-
 raad te-
 gens de
 regeeringe
 van hare
 majestei-
 ten ge-
 smeed.*

Verraders in uw ryk , tot Jakobs dienst gereed ,
 (O schennis!) hadden zich verbonden door den eedt,
 Om Vrankryks watermagt in 't landen by te springen,
 Den sceptor uit de vuist der Koningin te wringen,
 En haar tot Stuarts komste te boeijen in de zaal
 Van 't koninklyk paleis ; dan zou men u door 't staal,
 Door magt van wapenen en vloektrouwanten keeren,
 En elk met nieuw ontzag den troonverlater eeren.
 Maar God, door wiens besluit gy 't Britsche volk gebied,
 Die met zyn oog in 't hert der muitelingen ziet ,
 Ontdekt de boosheid van 't gemoed en helsche driften.
 De laagen lekken uit door brieven en geschriften,
 Gevonden in 't vertrek des schenders, die zo snood ,
 Verbastert van de deugd, uw ondergang besloot.
 Een ander, door de schuld van hoogverraad gevangen,
 En voor den rechterstoel gesleept om straf t'ontfangen,

Be-

Bekent d'omftandigheên van 't ſchelmftuk in dien ſtaat,
 En meld de monfters , daar uw ryk van zwanger gaat.
 Veel ſchelmen hebben zich reeds op de vlucht begeven,
 En andre zyn gevat. de Hemel ſpaare uw leven,
 En hoede d'eedle ziel van uwe Gemaalin.

'k Betrou de zaaken aan de zorg der Koningin,
 Zegt WILHEM ; haar beleid verzekert ons voor laagen.
 Ga heen ; verhaal haar : hoe de vyand legt verſlagen :
 Hoe 't leger door myn volk verſtrooit wierde aan den vloed
 Der Boyne, die noch rookt van 't verſchvergoten bloed :
 Hoe d'oude Koning , uit het vechterk wechgevlooden,
 Ons d'overwinning liet, en 't veld , bedekt met dooden.
 Zeg : dat ik optrek , om de muiters in hun neſt
 Te volgen , en myn vaan te planten voor de veſt
 Van 't wederſpannig volk : ga ; breng haar deze maaren ;
 Zeil heene : een ſnelle wind geleide u door de baaren
 Voorſpoedig aan de kuſt ; op dat myn kryggsgeluk
 Mariaas teedre ziel verlos' van vreze en druk ;
 En 't vloekgenootſchap, door 't aanhooren van myn daaden,
 Zich voor haar nederbuige , en aſlaat' van verraaden.
 Hier fluit de Britſche Vorſt zyn rede ; en d'afgezant
 Begeeft zich , op 't bevel , ſtraks naar den waterkant.

*De Ko-
 ning zend
 den afge-
 zant te
 rugge, om
 zyn over-
 winninge
 aan de
 Koningin
 te ver-
 haalen.*

Einde van het Vyfde Boek.

V E R K L A R I N G

Van de PRINT voor 't VI BOEK.

DE groote WILHEM keert verwinnaar uit het veld.
 Maria groet haar Heer voor d'opgepronkte zaalen
 Van 't prachtig hof. Men ziet twee Minnegoden daalen:
 D'een wond de Koningin, en d'ander kroont den Held;
 Terwyl Maria hem den helm heeft afgenomen,
 Dien ze aan een Juffer van haar hofstoet overgeeft.
 De Vrou, half naakt, en haast geschonden, die beleeft
 Den Koning volgt, verbeelt hier Ierland, door dien Vroomen
 Verlost van 't Paapsche juk en Jakobs slaverny:
 Heur Harpsnaar speelt de zege, in 't Iersche ryk bevochten,
 En eert den Veldheer en zyn heldenryke togten:
 Zy stapt met Engeland en Schotland aan haar zy.
 Het moedig Zegepaard vertreed hier lasterschriften,
 Gebroke breidels, zwaard en knots en moordersdolk
 Van Jakobs hulpgenoot, en 't wederspanning volk,
 Dat WILHEM steekt naar 't hert, vervoert door helsche drif-
 Men ziet verraders in triomf by 't krygsvolk gaan, (ten.
 En volgen strenggeboeit den koninklyken wagen:
 Terwyl de dienaars naar 't banket de spyzen draagen.
 De Lyfbeschermegeest van den Vorst spreekt Eool aan:
 O Windvoogd, hou zo lang de stormen opgeslooten,
 Tot WILHEM veilig lande in Neerland met zyn vlooten.

P. de Hooche J.Y.D. et M. Brit. R. Com. inv. del. fecit.

WILHEM DE III.

Z E S D E B O E K.

E Vorst beveelt aan 't volk de veldtrom-
pet te steeken ;

Om van de Boyne met zyn leger op te
breken.

Men rukt de stokken van de tenten uit
den grond,

*Koning
WILHEM
breekt
met zyn
leger op
van de
Boyne ,*

En ruimt den bodem daar de Britsche krygsmagt stond.

De paarden hygen op de gladgebaande paden ,

En sleepe 't grof kanon langs d'akkers op zyn raden.

De legerwagens, zwaar geladen, drukken 't veld.

Men paait den krygsknaap voor den optogt eerst met geld,

En loont den trouwen dienst, in 't jongst gevecht gebleken.

De ruiter wapent zich , op 't eerste legerteken ;

Hy legt den zadel op zyn ros , en stygt te paard.

De voetknecht, door 't beleid des hopmans net geschaart

In orde, volgt de trom. zo trekt men naar de wallen

Der naaste vesting, om den muiter t'overvallen.

De Veldheer WILHEM preft een deel van 't leger voort,

Recht naar Drogéda toe. de Stadvoogd sluit de poort,

*berent
Drogéda,*

En weigert , op den eifch , den voortogt in te laaten :
 Hy zend zyn Hoofden naar de muuren met foldaaten ,
 Om elk naar krygsgebruik te plaatfen op zyn wacht :
 Hy vleit zich met ontfet , en hoopt op Jakobs magt.
 Maar WILHEMS Heirvoogd houd Drogéda naauw befloten,
 En dreigt de wallen met een buy van donderklooten
 Te fhokken , zo men lang zyn eifch durft wederftaan.
 Hy zweert by vuur en vlam : maar tweemaal had de maan
 De bruine nacht gelicht aan 't zwerk met flaauwe ftraalen,
 Wanneer de muiteling zyn hoogen moed liet daalen :
 Hy geeft de vefting op naar 't voorschrift en verdrag ,
 Dat hem zyn meefter gunt. men plant de zegevlag
 En ryksbanieren , voor 't gezigt der onderdaanen ,
 Op d'overwonne wal , gefchuimt van Franfche vaanen ,
 En nachtftandaarden van den Ierfchen twiftgenoot.
 Nu beeft de ryksrebel , die WILHEMS gunft verftoot ;
 Terwyl zyn vrienden om zyn voorfpoed zegevieren ,
 En fhudden van den hals het juk der woedende Ieren ,
 En ketens , helfch gefmeedt door Jakobs tyranny ;
 Die vrye zielen dwingt , en vreemde kettery
 Den waaren kruysgenoot zoekt in 't gemoed te planten ,
 Naar 't voorbeeld van zyn vriend , door Roomfche kerkge-
 zanten ,
 En eige drift misleid : maar 't quaad beloont zyn heer
 Met fhande en fhade in plaats van voordeel en van eer.
 Terwyl de troepen van den Vorft de ftad bezetten ,
 Schryft hy de burgery zyn welgegronde wetten

*en maakt
 zich mee-
 fter van
 de ftad.*

En

En vrederegels voor , vermaant elk tot zyn plicht,
 En leid zyn leger naar Dublin. Prins Jakob zwicht,
 Verslagen door de komst der koninklyke benden.
 Waar zal ik , spreekt hy by zich zelf , my hene wenden ? *Jakobs*
 Hier is geen schuilplaats meer te vinden in myn ryk. *verbaast-*
 Ik worde alom vervolgt , waar hene ik vluchte of wyk. *heid.*
 D'ontaaarde zoon belaagt myn vryheid en myn leven.
 Ik zal wy weder naar de Fransche kust begeven,
 En zoeken heul en troost by Lodewyk, myn vriend.
 't Geluk verraad myn hoop. myn kans heeft uitgedient.
 O Ierland blyf getrou , en help myn recht verweeren ;
 Of eens de blyde dag van voorspoed weêr mogt keeren :
 Vaarwel ; ik zal uw dienst erkennen , zo 't geluk
 My op den rykstroon voert , na 't ende van myn druk.
 Hy stelt Laufun tot Hoofd van al' zyne oorlogslieden ,
 Hy spoed zich voort, en naakt den oever onder 't vlieden,
 En steekt bedrukt in zee , om 't geen'er is geschied
 Te melden aan den Vorst die 't Fransche ryk gebied,
 En zelf zyn nederlaage, als bode, aan hem te klaagen. *en vlucht*
 De Ryksbeschermer naakt , gestegen op zyn wagen, *naar*
 In zegepraal, Dublin, daar elk den Winnaar groet, *Vrankryk.*
 En nodigt in de stad te treden met zyn stoet. *WILHEM'S*
 Hier blykt geen vyantschap maar vrientschap in 't onthaalen. *intrede en*
 Schoon veelen noch, uit zucht voor koning Jakob, dwaalen, *verrich-*
 En zien den voorspoed van Vorst WILHEM aan met smert; *tingen te*
 De vrees voor lyfgevaar bedekt de drift van 't hert : *Dublin.*

Maar haat, door dwang gekropt, in 't ingewand befloten,
 Verniſt met valschen ſchyn van vrientſchap, treft de Grooten
 Op 't alleronvoorziēſt; indien Voorzichtigheid,
 Gepaart met Achterdocht, verzelfſchapt van Beleid,
 Geen wakende oogen houd, om 't zielsgeheim t'ontdekken,
 En 't ſchuilende venyn te leezen uit de trekken
 Van 't veinzende gelaat, uit zorg voor 't vorſtlyk bloed.
 Dat weet myn Held; hy polſt de gronden van 't gemoed:
 d'Ervarentheid heeft hem die kunſt geleert voor dezen:
 Hy wiſcht de Veinzery 't blanketſel van haar wezen,
 En zift den ſchynvriend uit den trouwen onderdaan.
 't Vermoeden taſt het hert der landgenooten aan,
 Doorſnuffelt overal de hoeken van 't geweten.
 De Roomsche altaargenoot, verbittert en bezeten
 Van kerkdrift, legt terſtond door dwang de wapens neêr,
 En moet zyn wooningen ontblooten van geweer.
 Men ſlaat den handel van den paapſchen huisvoogd gade:
 Hy houd zich ſtil, bevreeſt voor WILHEMS ongenade.
 Zo ſlaaft de Koning voor zyn ryk en Jeſus kerk:
 De zaak, zo zeer verwert, geeft vaak zyn oordeel werk.
 Nu juichen in Dublin de ware kruisbelyders,
 Getrokken uit den klaauw der beulen, en beſtryders
 Van 't ongedwongen hert. de burger, eer gevlucht
 In wilderniſſen en ſpelonken, daar de zucht,
 Ten boezem uitgegalmt door d'onderdrukte volken,
 Het ganſche land vervulde, en ſteigerde aan de wolken,

*Vreugde
 der bely-
 deren van
 den
 hervorm-
 den gods-
 dienſt bin-
 nen Du-
 blin.*

Ver-

Verlaat zyn ballingschap en keert vervrolykt weêr.
De zufter groet den broêr. de huisvrouw kust haar heer,
De bruid den bruidegom. de kerker word ontfloten,
En slaakt het volk, wel eer ten moordhole ingestoten
Door Jakobs kerkgespuis. elk nadert met ontfag
Den koning, en begroet op dien gewenschten dag
Den Ryksverloffer, voor zyn voeten neêrgeboogen.
De traanen biggelen langs 't aangezigt, ten oogen
Door blyfchap uitgeperft. men ziet de maagden gaan
Met kransfen in de vuist, en glimmende eikeblaân,
Zo kunstig opgefiert met goude en zilvre zoomen.
Men plukt de lauren af, ontkleed de groene boomen,
En vlecht hun kruinsieraad om WILHEM HENRIKS hoofd.
Men paart de schelle snaar, die zyne daaden looft,
Aan 't vleiende muziek der hoofsche maagdekeelen.
Dublin, zo verfch onteert door bloedige toneelen,
Waar op Gewetensdwang het moordgordyn ontsloot,
Verbeelt, (hoe keert de tyd!) in 't midden van den nood,
Een fchouplaats van de vreugd. de vaders, d'oude mannen,
Gedrukt door 't slaafsgeweld van jonge kerktirannen,
Onteert, beschimpt, gehoont in hoogen ouderdom,
Genaaken, hangende aan hun krukken, styf en krom,
Den zetel van den Vorft, hun Heiland en Verlangen:
De blyfchap flecht de vore en rimpels op de wangen:
't Geplooid vel ftaat glad en jeugdig door de vreugd.
Elk juicht den Veldheer toe: elk roemt zyn heldendeugd.

De

De voedsters vliegen met haar kindren langs de wegen:
 't Onnoosle spruitje lacht, en schatert, door den zegen
 In 't ingewand geraakt. de borsten, eer door schroom
 En doodschrik uitgedroogt, maar nu van verschen room
 Gezwollen, laaven 't hert der teedre zuigelingen.
 Men ziet de schaaren naar de tempeldeuren dringen,
 Wel eer met grendelen gesloten door 't geweld:
 Zy volgen zy aan zy de schreden van den Held,
 Die 't Heiligdom ontsluit. de verschherboude altaaren,
 Verbryzelt door den haat der kerkgeweldenaaren,
 Vertreden met den voet, verlichten 't hooge koor
 Met heilig offervuur. de koning zelf gaat voor,
 En knielt eerbiedig in den tempel voor Gods oogen;
 Terwyl de Kruistolk dankt, en 't Opperste Vermogen
 Den God, die wondren doet door koning WILHEMS staal,
 Met hooge toonen looft. zo galmt de tempelzaal
 Door lofgezangen en godvruchtige gebeden.

De wakkre Vorst begeeft, na 't end der plegtigheden,
 Zich weêr te velde, en grypt de heirbyl in zyn hand,
 Om 't volk te leidèn daar de nood hem roept. men plant
 D'ontrolde standers voor de muuren der rebellen:

Wexfort, En **W**exfort, opgepropt met Iersche muitgezellen,
 Verwacht den aanval niet van WILHEMS krygsbanier,
 Maar zet de poorten op voor Brit of Batavier.

*Water-
fort,*

't Getal van 't leger groeit door toegevloide schaaren.
 Men trekt naar Waterfort, dat, grenzende aan de baaren,

Den

Den gryzen Zeemonarch, gewiegt door 't zwalpend zout,
 Hoort ronken op zyn koets; of Thetis weelde aanschout,
 Wanneerze, omfingelt van haar blanke waterreien,
 En blonde dochtren, die de schulpkaros geleien,
 Door Peleus arm gestreelt, zich bakert in de zon.
 Men sticht de batery. men plant het grof kanon,
 De koopre keelen op den top der aarde tranffen,
 Om 't ingezwolgen loot te braaken op de schanffen.
 De torenwachter van de stad aanschout in zee
 Een t'zaamgevoegt getal van zeilen naar de ree
 Laveeren, en ontdekt zyn Opperhoofd die zaaken:
 Die vleit zich zelf met hoop dat Vrankryks schepen naaken,
 Om hulp te bieden aan Vorst Jakob in den nood:
 Hy wacht zyn bystant van deeze ingebeeelde vloot;
 Maar schrikt, wanneer hy ziet de wapens van Britanje
 Op zyde wimpelen afwaaijen van 't kampanje:
 Dat voorval toomt zyn moed: zyn opzet word gestuit:
 Hy geeft de vesten op, en trekt verflagen uit.
 De Britten streeven in de muuren met hun vaanen,
 Verwelkomt door 't gezang der juichende onderdaanen.
 't Naburig Dunkannon, dat ook de koningsvlag,
 Door Shovel aangevoert, voor 't strandgebergte zag,
 Legt straks de wapens neêr, en zet de poorten open.
 Men pleegt geen krygsgeweld. geen legerknaap mag stroo-
 Op lyfstraffe en de dood is d'overlast verboên. (pen.
 Zo hecht de dappre Prins de steden aan zyn kroon.

*en Du-
kannon
gewonnen.*

De Vorst, verheven door een reeks van krygsgelukken
 En zegepraalen, die zyn tegenstanders drukken,
 De hoop verteeren van zyn trotsé weêrparty,
 Die tegens reden slaaft voor Jakobs heerschappy:
 Hy, die, ten top van eer gestegen door zyn daaden,
 't Schuimbekkende gedrogt, met ketenen belaadén,
 En, bloedende op den rug, gemuilband sleept ten toon,
 Op 't spoor van Herkules, die monsters temde, een zoon
 Des grooten Dondergods, als eer d'aaloutheid droomde:
 Hy, die voor donderbus, voor speer noch sabel schroomde,
 Maar zelf de dood trotseerde in 't brandende oorlogesperk,
 (Dat tuig de jongste slag) blyft onvermoeid in 't werk.

Daar ryft een ruime stad in Ierland uit haar muuren,
 Door sterkte en kracht vermaart ver boven haar gebuuren,
 Door vestingboukunst en natuur tot tegenweer
 Naar oorlogseisch gesticht: een sterkte, die wel eer
 Het heir van Olivier, den rykstiran, braveerde,
 En lang de bloedbanier des vorstenmoorders keerde,
 Den waaren erfgenaam van 't Iersche ryk getrou;
 Maar nu verandert in een bloedig moordgebou,
 Waarin's lands Hydra heerscht, tot schrik der kerkgezinden:
 Daar 't wangedrogt, beluft op moorden en verslinden,
 De malfse spieren knaagt van 't uitverkoren volk,
 En slypt de punten van den ouden Konings dolk.
 't Is tyd, zo spreekt de Vorst, die Twiftharpy te toomen,
 En binnen Lymerik haar woeden voor te koomen,

*Lym-
 rik, ver-
 maard
 voor de
 sterkste
 vesting
 van
 gansch
 Ierland,*

*word door
 den Ko-
 ning ge-
 dreigt,*

Met

Met uitgetogen zwaard te grypen by de keel,
En 't bloed te plengen op 't moorddadige toneel,
Eer ze alles wonde en dood' met fcherpgewette klauwen.
Op, op, myn Helden, laat uw krygsmoed niet verflaauwen;
Ontdekt den nachtspelonk van 't woedende gedrogt.
Hier zwygt de Prins, en maakt zich vaardig tot den togt.
't Geloof verfiert zyn vaan, de Vryheid zyn ftandaarden,
Door zinnebeelden, die zyn oogmerk naakt verklaarden,
Op 't purper afgebeeld. het leger trekt door 't land,
Langs klaverbeemden, langs gebergte of waterkant,
En naakt den Schannon, die zyn groenbewaffe zoomen,
En vruchtbre weien fchuurt met kriftallyne ftroomen;
Hier had de twiftgenoot zyn tenten opgerecht,
Om 't koninklyk gevolg te ftuiten door 't gevecht;
Maar fiddert, als zyn oog den glans van 't ftaal ziet blinken:
De moed, door vrees geraakt, begint in 't hert te zinken:
Hy geeft, op 't naaken van den voortogt, vuur; maar fpilt
De vlammen van 't metaal. de kogel vliegt in 't wilt.
't Gezigt, benevelt door verbaaftheit, mist in 't mikken.
De nacht bekleed de lucht, terwyl de muiters fhrikken,
En voert de duifternis op vaale wieken aan:
Zy laaten op de plaats hun legerhutten ftaan,
En vlieden, door den nacht begunftigt, langs de wegen.
Zo ras Latonaas zoon, ter dagkoets opgeftegen,
De zonneroffen mende uit Nereus ruimen fchoot,
Ontfing de Vorft de maâr dat Jakobs leger vlood.

Hy ziet den bodem leêg , 't beschanste veld verlaaten,
De tenten onbewoont van ruiters of soldaaten.

De Heirvoogd wil geen tyd verliezen ; hy bedekt
Den stroom met bruggen , daar zyn krygsmagt overtrekt,
Om 't opgevloekt geweld in Lymerik te dwingen,

*en bele-
gert.*

En 't muitgenootschap in zyn schuilplaats naauw t'omringen.
Men werpt de schanffen op. men wroet in 't ingewand
Der aarde, ontsluit den grond, en spit aan allen kant,
Om 't krygsvolk in 't gezigt der vesting te begraven.
Men ziet door 't gansche heir de metgezellen slaaven.
Elk bied zyn vriend de hand , en staat den makker by.
De stukken gaapen op de kruin der batery.

't Is alles vaardig om den vyand aan te vallen :

*De Stad-
voogd
en bele-
gerden
besluiten
het uiter-
ste te
waagen.*

Maar hy, gemoedigt door de sterkte van zyn wallen,
Van voorraad, krygsbehoefte, en mannen wel voorzien,
Bezwykt niet , maar besluit om tegenstant te biên ;
Ja, schoon hem 't noodlot dreigt met duizend oorlogsrans-
Zelf tot den lesten man voor Stuarts zaak te kampen : (pen,
Dat zweert hy by 't altaar van Rome. elk stemt den eedt,
En maakt zich tot zyn dienst, op 't hoog bevel, gereedt.
Maar WILHEMS leger volgt den toon der stormtrompetten.
Hier loft men het geweer. daar laad men de musketten.
Gins barst de veldkortou, en dondert slag op slag.
Op kerk of torentrens. het bliksemt nacht en dag.
Men dryft de muiters uit rondeelen of reduiten ,
Die weêr aan d'andre zy den fellen aanval stuiten,

En

En slaan 't bestrydend heir van schans of bolwerk af.
 De groote WILHEM zwaait vol moed den legerstaf
 In 't midden van den brand, en waagt te stout zyn leven,
 Daar zo veel mannen voor zyne oogen deerlyk sneeven,
 En smooren in hun bloet. zo word de stad bestreên.
 Maar 't wankelbaar geluk, den dappren Held voorheen
 Zo gunstig, draait zich om, en dient de stad met regen,
 Met waterbuien, die, neêrstortende op de wegen,
 Al 't omgelegen land verdrinken door den vloed.
 De mannen zwemmen in de loopgraaf, daar de voet
 Den vasten grond verliest, door 't opgezwollen water.
 Op d'eene stortvraag volgt straks d'andre met geklater.
 Een zwarte fluijer dekt de zon en 't bruine zwerk.
 De natte westwind voert den regen op zyn vlerk,
 En zet, op Iris last, de hemelfluisen open,
 Die, door de zee gestopt met water, overloopen,
 En bruiſſchen nacht en dag. de luchtstroom plaſt op 't veld,
 Spoelt wapens, legertuig en tenten door 't geweld
 Der watergangen langs den akker. d'oorlogsrossen,
 Bevracht met stormgevaart, met hout, en takkeboſſen,
 Om voor de wal den vloed te dempen, waaden door
 De regenplaffen, en vergeeten 't rechte ſpoor.
 Het water breekt de kracht van 't vuur, en bluscht de vonken.
 't Salpeter zwelgt het nat. de heirschans legt verdronken.
 De krygsman krimpt van koude, en beeft met natte leên.
 Het vochtig element dringt door de ruſting heên.

*Dezwaa-
 reenlang-
 duurige
 regenver-
 oorzaakt
 den bele-
 geraar
 groot na-
 deel.*

Het wapen druipt aan 't lyf. de vederboffen hangen
 Verflenst, gelyk een bloem, die giffren, op 't ontfangen
 Der zonnestralen, al haar verwen, door 't penfeel
 Van vrou Natuur gemaakt, zag blinken op haar steel;
 Maar heden, door een bui getroffen, heur sieraaden
 Verdrinkt op 't vochtig land, en treurt met losse bladen.
 De blanke borstplaat roeft aan 't lichhaam door den damp.

*De Vorst
 door oor-
 logsbezig-
 heden af-
 gemat
 rust in zyn
 tent,*

*daar de
 Vryheid
 hem in den
 droom
 verschynt,*

De Vorst, bestreden van dien droeven oorlogsramp,
 Rust, afgemat door zorg voor d'algemeene zaaken,
 Door draven heene en weêr langs 't heir, vermoeit van 't
 Op 't legerpaviljoen geharnast in zyn tent. (waaken,
 De Vryheid, die den Held voor haar beschermmer kent,
 Genaakt de bedsponde en de vorstelyke leden:
 Zy had haar ouden rok, van boven tot beneden
 Gescheurt, geschonden, en door Jakobs tyranny
 Met burgerbloed beklad, verwisselt voor de zy
 Die blyder verwen draagt: een helm met witte veêren
 (Want rood, dat bloed gelykt, zou 't vreedzaam hoofd ontee-
 Versiert de blanke kruin: zy sluit in d'eene hand ren)
 Een lans, waar op de Hoed, haar wapen, staat geplant:
 De linke vuist omvat een bondel van plakkaaten,
 Voorrechten, eer, tot rust der vreedzaame onderzaaten,
 Door d'oude Koningen zo heilig ingestelt:
 Zy buigt haar kniën voor den koninklyken Held,
 En spreekt: doorluchte Prins, myn heil, myn welbehagen,
 Voorstander van myn recht, hoe most ik onlangs klaagen,

*haar
 dank-
 baarheid*

Wan-

Wanneer ik, door 't Geweld, myn vyand, aangevat,
 Bestreên en overheert, in yz're banden zat. over 't
herstellen
van hare
oude
 't Geloof, myn zielsvriendin, lag aan myn zy gebonden, voorrecht-
ten, door
koning
 En treurde om 't zelve lot. wy wierden bei geschonden, Jakob ge-
schonden,
betuigt.
 Mishandelt en verkracht : maar God verdroot die zaak ;
 Hy nam door uwe vuist, grootmagtig Koning, wraak :
 Gy landde om mynent wil gewapent uit de baaren ;
 Gy hebt den dwingeland bevochten met uw schaaren ,
 En zelf uw zegepraal getekent met uw bloed :
 Uw vyand nam de vlucht : gy volgde met uw' stoet,
 En bandde 't landgedrogt gekluifert uit de steden :
 Zo hebtge in 't Iersch gewest voor myn belang gestreden :
 Gy floot myn boeijen los : noch blyft gy onvermoeit
 In heldenarbeid : uw vlyt, uw yver groeit
 Van dag tot dag , en waakt voor myn vertreedde rechten :
 Nu wilt ge in Lymerik de Moordharpy bevechten :
 Uw tenten ryzen uit haar schanssen voor de vest :
 Gy houd myn vyandin gekerkert in haar nest ,
 Om wraak te neemen van d'elenden, die my drukken.
 Maar, Prins, deze aanslag zal u heden niet gelukken , en hem
raad het
beleg voor
Lyme-
rik op te
breeken .
 Verschoon u zelf, en 't volk, dat op uw wenken draaft :
 Gy hebt op dezen tyd genoeg voor my geslaaft :
 Ik smaake alreê de vrucht van uw manhafte daaden :
 Breek op, verlaat den muur , 't vertoeven zal u schaaden :
 De wolkstroom breekt uw kracht, en sterkt het muiltgespan :
 Noch eens verplant uw tent , en voer de standers van
 D'om-

D'omringde wallen af : maar laat den moed niet daalen :

Een kleine krygsramp kan uw glori niet bepaalen :

Dit vrugteloos beleg verdooft haar luifter niet :

Gy zult na korten tyd dit gansche ryksgebied ,

En Lymerik , hoe sterk , verbinden aan uw wetten :

't Rechtvaardige geweer zal 't landgedrogt verpletten ,

En ik den oorlogsgloed gedooft zien door uw hand ;

Eer Ceres weder maait haar korenoogst van 't land.

Dit heeft een Godheid my van boven ingegeeven ;

Haar adem bliezme in 't oor. ai wil niet wederstreven :

Gy stelde u steeds geruft in Gods voorzienigheid ;

Die wil dat gy terstont van dezen oever scheid ,

*en weder
naar En-
geland te
keeren.*

En naar Britanje zeilt : de landzaat wacht den koning :

Het ryk, door u herstelt, verheerlykt door uw kroning ,

Schreeuwt om uw wederkomst : de rust , de burgerstaat ,

En 's lands gemeene best verwachten u , om 't quaad ,

Dat noch in arbeid gaat, eer 't vruchten teelt, te smooren.

Gehoorzaam, groote Vorst, vertrek, en leen uwe ooren

Aan 't goddelyk besluit , dat voor uw welvaart waakt ;

Verheug de Koningin , die naar uw byzyn haakt.

Vaar wel : ik ga : bescherm myn rechten als voorhenen.

*De Ko-
ning, ont-
wakende,
meent de
Vryheid te
omhelzen,
maar be-
klaagt
zich over*

De vroomen Prins ontwaakt. waar zyt gy daar verdwenen ?

Zo spreekt hy ; keer weerom , ô schoone, ontvluchtme niet,

Ik minne u als my zelf , ô Vryheid , gy gebied

Myn herte ; ik zal voor u myn bloed en leven waagen ,

Ja sneeven voor uw zaak ; gy zult my steeds behaagen.

Twee

Twee zusters houden my verbonden aan haar min :
De Vryheid en 't Geloof staan eeuwig in myn zin.

*haare
verdwyn-
ninge.*

Hy treed naar buiten door de wacht der lyftrouwanten,
Die 't legerpaviljoen omringt aan alle kanten.

*Hy be-
geeft zich
in 't leger.*

Zyn oorlogsklepper wacht gezadelt voor de tent,
En briefcht op 's konings komst : hy stygt te paarde, en rent
Van 't eene regiment naar 't ander langs de velden ,
Bevochtigt door den vloed der wolken , daar de Helden
Het water kneden met hun voeten in de schans.

De plassen storten neêr , en vloeijen van den trans
Der bateryen , die de veldkortouwen draagen.

Myn legerhoofden , roept de Vorst , de regenvlaagen
Bestryden ons beleg , en vechten voor de stad.

*en belast
den afdogt
te blaas-
zen, en de
stad te
verlaa-
ten.*

De lucht, gezwollen door de druppels , giet haar nat
Met volle kruiken uit : wy moeten 't opzet staaken :

De loop van 't water stuit den voortgang van myn zaaken.
Elk voer' zyn troepen af in orde en net gestelt.

Men sla de bruggen , eer de Schannon hooger zwelt.
Men sleep de stukken van het bolwerk naar beneden.

Men span de rossen voor 't kanon , of laatze treden
Met legertenten op den sterken rug gelaân.

Men voer' de wagens aan. hy spreekt en 't is gedaan.
Zo trekt men van de stad met lossê krygsstandaarden.

De schipbrug torst den last der hygende oorlogspaarden,
Die Schannons waterboord betreden met hun vracht,

En baant de wegen voor de koninklyke magt.

Men flaat de hutten neêr op drooge en vaste gronden.
 Men plant de vaanen , van de ftengen los gewonden ,
 Al waaijende in de vuift , voor yders legerftraat.
 Zo ras het gansche heir op 't veld in orde flaat ,

*De krygs-
raad ver-
gaderd:* Laat Koning WILHEM, om zyn oogmerk te verklaren,
 Zyn legerhoofden en den hoogen raad vergaären.

De mannen treden in de veldtent zy aan zy.

*Aan-
fprak van
den Vorft
aan den
zelfven :* Zit neder, zegt de Vorft , in 't ronde, en hoort naar my,
 O metgezellen , die my gaaft doorluchte blyken
 Van vroomheid op den togt. de flaat der Britfcheryken,

Myn plicht , myn troonberoep vereifchen dat ik weêr
 Naar Londen zeile , en van den Ierfchen bodem keer' ;
 Ik blyve u dankbaar voor uw hulp en braave daaden :
 Gy hebt myn aanflag fteets , als fchrandere oorlogsraaden,
 Met oordeel in den nood gedient , de zaak met kracht
 Van armen uitgevoert , en 't krygsbevel volbracht.

Nu zoude ik yder in 't byzonder , kon 't gefchieden ,
 Den heirftaf fchenken , om een leger te gebieden ;
 Maar dat ontbreekt myn magt. ik moet op dezen dag,
 Eer ik de kufft verlaat , het opperfte gezag

Aan een van allen (laat myn keur u niet mishaagen ,
 En niemand belge zich , elk neem geduld) opdraagen.

*Hy ver-
kieft den
Baron
Godart
van Reede
tot Opper-
behebber*

Gy brave Ginkel , die het vaderlyke bloed ,

Den overouden ftam van Reede door uw moed

Verheerlykt, en dien naam u waardig maakt, tree nader.

Ganfch Neerland is verplicht aan uw beroemden Vader,

Bri-

Britanje aan uwe deugd. gy hebt my dienft gedaan ,
 Myn rechten op de grens van Schotland voorgeftaan,
 En Edenburg verplicht te knielen voor myn wetten.
 Ik heb u menigmaal , op 't klinken der trompetten ,
 Zien vliegen in de vlam : ik kenne uw oorlogsfyl :
 Ontfang dan uit myn hand, tot loon, de legerbyl.
 Bevecht het landgedrogt naar eifch. gebruik uw oordeel.
 Neem zachte middelen, kan 't wezen, tot uw voordeel,
 En breng den muiteling door reden tot verdrag :
 Maar zo geen goedheid geld, moet aanftonds flag op flag
 Het vinnig landkrakkeel op dezen grond beflechten.
 Besluit de wallen van myn vyand met uw knechten :
 Ik laate een ryk getal van mannen tot uw dienft.
 Neem krygslift by de hand , en val op 't onvoorzienft,
 Eer 't iemand word gewaar , in fteden of kasteelen
 Den twiftgenoot op 't lyf ; gy moet zyn magt verdeelen,
 Den hulp troep fluiten, waar gy kunt, in 't open veld :
 Sny hem de wegen af. keer toevoer , graan , en geld,
 Of't geen den moed van 't volk kan fterken, uit de wallen.
 Bezet uw poften wel. draag zorg voor overvallen.
 Bewaar de fteden, die myn fabel won. geef acht
 Op alles , en bezet den muur met dubbele wacht.
 Bezorg 't geen dienftig is om tegenftand te bieden.
 Vul magazynen op met koft voor d'oorlogslieden,
 Met voêr voor 't legerros. ontdek van tyd tot tyd
 Uw vyands krygsgeheim. betaal, beloon den vlyt

*van zyne
 troepen in
 zyn afwe-
 zen, en
 houd hem
 zyn oor-
 logsplich-
 ten voor.*

Der heirverspiederer door ryke en milde gaaven;
 Zy zullen op uw last met groter yver draaven :
 Voor alles handel zacht de burgers in de steên,
 Den akkerman op't veld laat Roomsch noch Onroomsch reên
 Noch oorzaak vinden om van overlast te klaagen,
 Maar yder naar zyn lust en eigen welbehagen
 Den Godsdienst pleegen: dwing 't gemoed der menschen niet.
 Hou 't legervolk in toom , op dat'er niets geschied
 Het geen den landzaat drukt; gy moet hem steeds verschoonen.
 Pleeg straf naar krygsgebruik, maar laat verdiensten loonen.
 Zo word het quaad gesmoort , zo queekt men deugden aan.
 Volg, volg myn oorlogsles. 'k laat alles op u staan.

*Reede
 neemt, on-
 der betui-
 ginge van
 dank-
 baarheid,
 het hooge
 krygsge-
 zag aan.*

De dankbre Ginkel buigt zich voor den Vorst ter aarde:
 Dewyl ik uit uw hand den legerstaf aanvaarde,
 Zo zegt hy, en uw gunst myn plicht zo hoog waardeert,
 Grootmagtig Koning, zal myn arm 't geen gy begeert,
 En van myn degen eischt , steeds zoeken na te komen.
 'k Zal trachten, naar uw les, de landplaaig in te toomen,
 En 't monster op den hals te treden met den voet.
 Ik zal myn dankbaarheid betuigen door myn bloed,
 Dat ik u schuldig ben: dat bloed, door u verheven,
 Door u met heldendeugd gekoestert , doet my leeven ,
 Maar tot uw dienst; en 't zal nooit grooter eere, ô Held,
 Genieten, als wanneer 't om uwe zaak langs 't veld
 Met ruime plassen stroomt : dan zal ik zegepraalen ,
 En , stervende in myn plicht , uw gunsten eerst betaalen :
 Maar

Maar zo my 't krygsloot spaart , en ik verwinnaar keer',
 Gy draagt de zege wech , u komt alleen al d'eer.

Elk wenscht den Held geluk, en zweert voor WILHEMS De Koning
 Op Ginkels krygsbevel, met allen vlyt te waaken. (zaaken: trekt naar
 De krygsraad scheid van een. de Koning ryd naar 't strand. de zee-
 kust.
 De vloot legt zeilrede , en de voorwind rekt en spant
 De doeken aan de steng. de legerlieden draaven ,
 Met krygsbuit in den arm geladen , naar de haven.
 Men leid de paarden naar den oever by den toom.
 Men sleept den wapenroof , den vyand aan den stroom
 Der Boyne ontweldigt , naar de Britsche zeekasteelen.
 De dochters van de zee , die Nereus ooren streelen ,
 De Nimfen steeken 't hoofd verheugd ter golven uit ,
 En schatren over 't zout met aangenaam geluit ,
 Zo ras de Koning naakt op zynen zegewagen.
 Dit 's geen Sirenezang , bedekt met valsche laagen ,
 Waar voor Laërtes zoon met wafch zyne ooren floot ,
 Om 't doodelyk gevaar te myden van zyn vloot ;
 Maar zuiver feestmuziek , dat WILHEMS heldendaaden
 Verheerlykt door de stem der juichende Najaden.
 Men plant de vaanen , kloek verover't voor de vuist ,
 De witte Lelien , van purper bloed begruist ,
 Door zwaveldamp besmet , op 't hooge scheepskampanje ,
 En zeilt in zege naar den oever van Britanje.
 Wat stoft d'aaloudheld op haar Jazon , die , tot spyt
 Van Kolchis , 't Gulde Vlies , Gradijus toegewyd ,

Den wachter van den boom , en sterke bosgedrochten
 In 't heilig offerwoudt ontweldigde op zyn togten ,
 En sleepte Frixus gift van Fafis naar Atheen !
 Gy roemt dit werk zo hoog , ô dichters : neen , ô neen ,
 Ik stem niet in dien lof , noch pryze Jazons degen :
 Myn Held heeft grooter eer op dezen togt verkregen :
 Hy zocht geen ryksjuweel 't ontvoeren over zee ,
 Maar landde , en bragt zyn fchat , de Gulde Vryheid , mee ,
 En breidels , om geweld en zieldwang in te toomen :
 Deze aanflag is gelukt ; nu keert hy door de ftoomen
 Verwinnaar naar den troon ; terwyl het volk , verblyd ,
 Den Ryksbehouder looft , van 't flaaffche juk bevryd :
 Zo zal eerlang al 't land , na Jakobs nederlaagen ,
 In voorfpoed bloeijen , en van zyn verloffing waagen .
 De grijze Windvoogd dient den Koning op de zee ,
 En draagt de zeilen op zijn vlerken aan de ree .
 De ftranden grimmelen van duizend onderdaanen . (nen.
 Elk groet den Troonmonarch , en uit zyn vreugd door traan-
 Elk fchreeuwt : doorluchte Vorft , zyt welkoom aan uw kufft ;
 Uw zorg , die nimmer flaapt , verwekt ons vrede en ruft .
 Gy gaat voor ons ten ftryd , en keert verwinnaar weder ,
 Wy vallen uit ontfag voor uwe voeten neder .
 Gy dwingt de Lelivaan , en Jakobs muitgefpuis .
 De bergen galmen na , en kaatsen 't feeftgedruis
 Elkandren vrolyk toe . de gansche Ryksftad , Londen .
 Juicht als de Vorft genaakt ; en tienmaal duizend monden

Gaan

*en fteekt
 in zee.*

*Vreugde
 in Enge-
 land over
 zyne we-
 derkomst :*

Gaan zwanger van zyn lof. de blyfchap vliegt op straat,
 En dartelt by 't gewoel in dien gewenschten staat.
 Geen huys besluit de vreugd. de vuurtonelen branden,
 Ontfteken door den gloed der blakende ingewanden
 Van 't zegevierend volk. de Britfche Koningin,
 Die goddelyke vrouw, die zelf als Priesterin,
 Het offervuur ontfteekt op Jefus dankaltaaren,
 Treed uit haar hofpaleis, bestuwt van maagdeschaaren,
 Den Koning in 't gemoed. de tabbert, ryk bestrooit
 Met helder diamant, bezaait met paerlen, plooit
 Om 't levendig albaft, en dekt de blanke leden,
 't Bezielde marmer, net van boven tot beneden
 Op 't kunstigft door natuur gevormt. de borst, half naakt,
 Ontdekt twee heuveltjes, sneeuw wit en gansch volmaakt,
 Die, door de kracht der liefde en haare vreugd bewogen,
 Steeds zwoegen op en neer. de lonken van haare oogen
 Verdoven 't eël gefteent', dat uit haar vlechten straalt.
 Geen Juno, die wel eer, ten wolktroon afgedaalt,
 Langs groene velden vloog (als d'oude Dichters loogen)
 Met paauweveeren, die, bezaait met Argus oogen,
 Haar voerden op 't banket naast Thetis bruidegom:
 Noch Pallas, die de kruin van Pelion beklom,
 En trok ter feeft, daar haar de trouwerwanten noodden,
 Vertoonden zich zo fchoon voor 't oog der Oppergoden.
 Het prachtig troonsieraad, de rykskroon, ryk van glans,
 Beschynt haar kruin. zy draagt in d'eene vuift een krans,

*De Koningin ont-
 fangt den
 Koning.*

*Haar
 fchoon-
 heid en
 prachtig
 feeftge-
 waad be-
 fchreeven.*

*Zy ont-
 wapent
 den Held,*

Door

*enkroont
hem met
een laure-
kroon.*

Door hooffsche Jufferen gevlochten van laurieren,
Om 't zegepralend hoofd van heur gemaal te sieren.
Zc ontgespt de borstplaat van zyn schoudren met haar hand.

*De ko-
ninklyke
perfo-
maadjen
begeven
zich naar
het hof-
banket.*

Zy licht den blanken helm van 't vorstlyk hooft, en plant
De groene zegekroon op WILHEM HENRIKS haaren.

Zy leid hem naar de zaal, gestreelt door schelle snaaren

En klinkend feestmuziek; daar 't prachtig hofbanket

In goude vaten op de tafels word gezet.

Zy vlyd zich aan zyn zy. terwyl de Ridders eeten,

Verzoekt de Koningin zyn krygsbedryf te weeten,

En d'overwinning zelf te hooren uit zyn mond.

De Vorst voldoed haar eisch, en voed haar minnewond

In d'aadren door zyn tong. haar boezem klopt van binnen:

Het hert, door 't oor gestreelt, gevoelt de kracht van 't min-

Zo zag men Dido door Eneas krygsverhaal (nen.

Van liefde blaaken in Karthagoos ruyme zaal.

De schoone gemaalin valt onvermoeit in 't vraagen,

En Koning WILHEM, om haare ooren te behaagen,

Ontvout haar alles 't geen zyn fabel heeft verricht.

't Genoegen van haar hert verklaart zich door 't gezicht.

Heb ik in 't Iersch gewest, zo spreekt de Vorst, gestreden;

Gy hebt dit ryk verplicht aan uwe dapperheden:

*Gesprek
tusschen
de zelve.*

Gy hebt de Fransche vloot, ô moedige Amazoon,

Van deze kust gekeert: gy hebt de Britsche kroon

De rust van kerk en staat, 't gemeene beste, en 't voordeel

Der burgery beschermt door uw beleid en oordeel.

Gy

Gy hebt meer eer als ik , ô Krygsheldin , beftreên :
Uw oorlogswakkerheid , de vrouwen ongemeen ,
(Want mannen zyn alleen tot krygsbedryf geboren)
Zal elks geloof eerlang verrukken onder 't hooren.
U voegt den staf van 't ryk te zwaaijen op den troon,
De legerbyl in 't veld: uw staat- en krygsgeboôn,
Vol wysheid, gaan 't verftand der vrouwen ver te boven.
Ik moet uw dienften , met onze onderdanen , looven.
Verdenk my niet dat ik u ftreel met vleiery ;
Ik fpreek van uwe deugd , ô fchoone , naar waardy.

Toen 't nootlot my vergunde , ô Held , met u te leeven,
En teikende ons verbond , in 's hemels raad befchreven,
Zegt Koningin Mary , hebt gy myn ziel gevoed
Met wetenfchappen , en het vrouwelyk gemoed
Uw staatles ingedrukt : gy toonde my door woorden,
Door redeneeringen , die fteets myn hert bekoorden,
Den ftyl der heerfchappye , en hoe men 't volk regeert :
Ik heb van u , myn Prins , al 't geen ik weet , geleert.
Zo fpreekt men aan den difch. men vult de nektarfchaalen,
Die , fchuimende van wyn , met goude boorden praalen.
Men drinkt den voorspoed van het koninklyk geflacht.
Het feeftgenootfchap fcheid in 't midden van den nacht.

De blyde morgenftond , bezaait met purpre roozen,
Begint, na 't zinken van 't gfternte, om hoog te bloozen,
En ftraalen op 't paleis te fchieten van zyn trans.
De voerman van den dag , verfchynt met fchooner glans

Hoogmoedig op zyn kar , om 't zegefeest te vieren.
 Men hangt den wapenbuit , de vaanen en banieren ,
 Den vyand in den ftryd ontweldigt , aan den wand
 Van Londens wapenzaal. de Leli houd geen ftand :
 De Britfche Roos verdooft den luifter van haar bladen.
 De Koning WILHEM zit , beftuwt van hooffche Raaden,
 Gemeente en Edelliën , verheerlykt met de kroon,
 Den ftaf en 't ryksgewaad , verheven op zyn troon.
 Hoort toe , gy Heeren , die my helpt den rykslaft fchraagen ,
 'k Heb zaaken van gewigt u heden voor te draagen ;
 Zo zegt hy. (yder zwygt en luifert naar zyn woord.)
 Hoe zeer uw ruft , uw heil , uw vryheid my bekoort ,
 Is elk genoeg bekend. 'k heb , Heeren , maar met fchroomen,
 Alleen op uw verzoek , den fchepter aangenomen :
 En zocht my van dien laft , doch vruchteloos , t'ontflaan.
 Ik heb uw rechten naar vermogen voorgedaan ,
 En 't binnenlands krakkeel in 't Britfche ryk bevredigt ;
 Den Godsdienft , door 't geweld mishandelt en beledigt ,
 Ten tempel uitgejaagt , op 't hooge altaar herftelt.
 Ik zeilde om uwe zaak naar Ierland , trok te veld ,
 En floeg den vyand aan de Boyne met myn vaanen.
 Ik heb veel veftingen , besproeit van burgertraanen,
 Uw kerkgenooten , vrygevochten door myn ftaal.
 Nu keere ik uit den ftryd te rugge in zegepraal.
 Gy ziet wy weder , maar met krygstroepen beladen.
 God fterkte , om uwent wil myn arm : van al myn daaden

*Aan-
 fpraak
 van den
 Koning
 aan het
 Parle-
 ment.*

Komt

Komt hem de zege toe ; zyn gunst verdient deze eer.
Maar schoon ik op den troon , als overwinnaar , keer ,
Wy zyn daarom 't gevaar , ô Ridders, niet te boven :
De nood vereifcht noch meer, zo gy my wilt geloven.
Wy ftryden met een Vorft, befaamt door oorlogsmagt :
D'ervarentheid gebied dat ik dien vyand acht.
De koning Lodewyk is groot en vol vermogen :
Gy hoort, hoe Duitschland, voor zyn voeten neêrgebogen,
Zyn zegestanders af ziet waaijen van de kruin
Der overheerde wal , en klaagt op 't fmoekend puin :
Hoe Karels erfgebied , door zo veel oorlogspaaen
Geflingert, ftaat ten doel van kryggeweld of laagen ;
Maar bied kloekmoedig door de wapens tegenftand :
Die ruime landftreek grenft dicht aan myn vaderland ;
Daar trekt myn Legerhoofd de Franfche benden tegen ,
En dient den Landvoogd met zyn oorlogskunde en degen,
Om 't aangevoerde volk van Neêrlands grond te ftaan.
Wy hebben , maar met leet, den uitflag klaar verftaan
Van 't jongft gevecht, waar in de bloem der mannen sneefde:
Daar 't nydig kryggeluk myn wapenen weêrftreefde,
En d'ongelyke magt den vyand fterkte in 't veld ;
Schoon Waldeks hoofdgezag, (gelyk 't gerucht ons meld)
Geflyft door dapperheid, de veldpoft kloek verweerde ;
En Kazimier, myn neef, 't geweld van Vrankryk keerde ;
En zo veel helden , lang verheerlykt door hun vlyt,
Zich queeten voor den Staat, als leeuwen, in den ftryd.

Dit droevig voorval maakt gansch Nederland verlegen.
 Nu voegt aen yder in 't byzonder t'overweegen,
 Wat dienften dat hy heeft genooten van dien Staat:
 Die heeft zich zelf ontbloot van krygsvolk, om uw quaad,
 Uw onheil, uw bederf, en flaverny te weeren:
 Ik landde met die magt in 't ryk op uw begeeren.
 De Nederlander heeft uw rechten met zyn bloed
 Bezegelt, en uw kerk behouden door zyn moed.
 Nu zucht in hoogen nood de Staat om oorlogslieden.
 Gy moet den Batavier, ô Britten, byftant bieden,
 Die 't alles waagde voor uw troon- en kerkbelang:
 Want VrankryksKoning zweert, door Neêrlands ondergang,
 Door fchennis, doorgeweld, en bloeddorft (ons gebleeken
 Voor weinig jaaren) zich van uw bedryf te wreeken.
 Dat dodelyk besluit, dat opzet moeten wy
 Kloekmoedig ftuiten, en de ruft der burgery,
 De zekerheid van 't ryk op 't heil der zeven Staaten
 Stantvastig bouwen, en ons dienen van foldaaten.
 Wy hebben oorlogsvolk van nooden in den nood:
 Te land voor 't leger, en te water voor de vloot.
 Wy moeten ons voorzien van fchepen, om de ftranden
 Van d'een tot d'andre kufft te veiligen voor 't landen:
 Want Vrankryks watermagt groeit aan van dag tot dag.
 Wy moeten Lodewyk het hooge zeegezag
 Betwiften, en uw recht befchermen op de baaren.
 Ik kan u, Heeren, met een vry gemoed verklaaren;

Dat

Dat my uw voordeel meer behaagt als 't ryksgebied.
De naam van Koning, noch de kroon bekoortme niet;
Indien ik in dien staat, hoe heerlyk, hoe verheven,
Geen klare blyken van myn zucht voor 't ryk kan geeven.
Ik zoek my zelve niet, maar uw belang alleen.
Al 't geen ik heden eisch, dat eisch ik voor 't gemeen.
Om dan met grooter ernst het oorlog voort te zetten,
Al d'ondernemingen van Vrankryk te beletten,
En onzen onderdaan te hoeden voor 't geweld;
Is 't nodig, dat gy zoekt naar middelen om geld
Te lichten, en voldoet de schult der legerknaapen:
Want geld in oorlogsnood is 't allersterkste wapen:
Dat moedigt den soldaat, dat wet zyn krygsgeweer,
Dat geeft zyne armen kracht. denkt, Heeren, dat uw eer,
De glori van myn ryk dit eischt van uw gedachten:
Uw overweging moet den staat van 't land betrachten.
't Gevaar, de nood vereischt een spoedig raadbesluit,
D'uitvoering boven al, op dat men 't onheil stuit'.
Veel Prinssen hebben zich in ons belang gewikkelt,
Door liefde tot uw Vorst en zucht voor 't ryk geprikkelt:
Elk houd zich tot uw dienst, ô Britsche Raad, bereid,
En wacht den spoed van 't werk uit uwe wakkerheid:
Laat dan de toefant van onze algemeene zaaken,
ô Ridder, ô Gemeente, uwe ingewanden raaken:
Maakt dat my niets ontbreeke. elk geeve in overvloed:
Dient my naar eisch met geld: ik diene u met myn bloed.

Maar om myn raadgesprek, ô Heeren, te besluiten,
 Moet ik u noch in 't kort myn ongenoegen uiten.
 De leste zeeflag, dien ik hoorde met verdriet,
 En myn gebootschapt wierde in 't veld, behaagt me niet.
 Veel hebben daar zo laf hun' oorlogsplicht vergeeten;
 Ik moet door uwe hulp d'omftandigheden weten.
 Ik zal niet rusten, maar gebruiken al myn macht,
 (De zaak is van gevolg) om die men houd verdacht
 Te raaken in 't gemoed. zo word de schult veroordeelt,
 Het krygsverzuim gestraft, tot yders lesse en voorbeeld.
 Indien men 't quaad niet fluit, noch voorkomt in 't begin,
 Zo loopt het spoedig voort, groeit aan en kankert in.
 Hier is de glori van den landzaat aan gelegen.
 Men moet met rypen raad de zaaken overweegen. (aan,
 De vierschaar schreeuwt om recht, ziet vriend noch vyand
 Maar vonnist naar den eisch. gy hebt myn zin verstaan:
 Ik zwyge, en laat de zaak uw yver aanbevolen.
 Die heden recht besluit, hoeft morgen niet te doolen.
 De kostelyke tyd, verwaarlooft, keert nooit weêr.
 Waakt op, beschermt uw heil, uw voordeel, en uw eer.

*De Ryks-
 raad be-
 looft den
 Koning in
 alles, 't
 geen hy
 eischt ten
 dienst van
 't rijk, be-
 hulpsaam
 te zyn.*

Na dat de Vorst aldus zyn aanspraak had besloten,
 Wierd hy in 't raadvertrek begroet van alle Grooten.
 De Britsche Ridderfchap, de bloem der burgery
 Betuigt haar dankbaarheid: elk roemt zyn heerschappy,
 Zyn zucht en yver voor de rust der onderzaaten.
 Elk geeft zyn stem om 't heil te sterken met soldaaten,

En

En volk in overvloed te brengen op de been :
 Om geld te lichten voor den oorlogsman , en 't geen
 De nood vereifcht in deez' gevarelyke tyden ,
 Om met een grooter vloot den vyand te beftryden.
 Al 't geen de Koning wil keurt hier de Ryksraad goed.
 Men dankt hem boven al voor 't waagen van zyn bloed,
 Voor d'overwinning , met zyn lyfgevaar verkreegen.
 Elk looft zyn dapperheid , zyn gunft en 's hemels zegen.
 Hoe neemt uw voorspoed aan , gelukkig Albion !
 Hoe keert uw ramp in vreugd ! hoe zal d'Oranje Zon
 Met ftraalen van geluk uw Britfche Roos befchynen,
 De nacht des oorlogs voor dat vredelicht verdwynen ,
 En 't kerkgeloof , befnoeit door Jakobs vloekverbond,
 Zyn wortels meer en meer verspreiden in uw grond !
 Hoe zal de welvaart van uwe onderdaanen bloeijen ,
 De rykdom , door dien gloed gekoestert , weelig groeijen !
 Maar gy , ô mitters , die noch dolende en verblind ,
 Uw eige vryheid haat , en Stuarts dwang bemint ,
 'k Wensch dat die heldre glans , ô afgedwaalde fchaaren,
 De mist van dwaasheid in uw zinnen op mag klaaren :
 Gy tracht vergeefs den Vorft te ftooten van den troon ,
 En Jakob in zyn plaats te fieren met de kroon :
 Het zy uw haatluft werkt door heimelyke liften ,
 Of vrientschaps valschen fchyn , gy zult uw tyd verquiften ,
 Uw kosten spillen , want de waarheid , snel ter been ,
 Vervolgt en achterhaalt de logen in 't gemeen .

*En be-
 dankt
 hem voor
 de zege
 in Ierland
 door zyne
 wapenen
 bevocht-
 ten.*

De

De fchrandre Ryksraad waakt voor 't koninklyk vermogen,
 Voor WILHEMS troongezag met meer dan Argus oogen :
 Het zy uw boosheid ftaat door openbaar geweld,
 Ten dienft van Jakobs zaak, naar 't kroonrecht van den Held;
 Gy flaaft, gy woelt vergeefs als krachtelooze wormen.

Een rot van reuzen tracht den hemel te beftormen ,
 De magt der Oppergoôn te dwingen : Tifon , trots
 Op honderd hoofden , bouwt en ftapelt rots op rots ,
 Maar moet , zo ras Jupyn de blikfemtoorts laat blinken ,
 Met al zyn muiters in den afgrond nederzinken ,
 En onder 't ftormgevaart verfmoooren door den flag.
 Zo ftort hy in een poel van rampen , die 't gezag
 Der hooge mogentheid vermeetel durft braveeren.

*bezighe-
den bin-
nen Lon-
den ,*

Maar laat ons tot de zaak van 't ryk , ô Klio , keeren ,
 En zien met welk een vlyt de Britfche landzaat draaft ,
 En voor 't belang der kerke en 't recht der volken flaaft :
 Wy zullen , maar met vreugde, elks bezigheid aanschouwen.

*in 't flich-
ten van
fcheeps-
timmer-
werven .*

Men fticht'er plaatfen om de kielen op te bouwen ,
 Scheepstimmerwerven , naar den eifch van 't werk verdeelt.
 De wakkre werkman , dien zyn arbeid nooit verveelt ,

*bouwen
van fche-
pen ,*

Hakt met de byl in 't hout, en klooft de Noordsche boomen,
 Om met een waterheir te zwemmen door de ftroomen ,
 En 't zeevolk in den buik te fluiten op de reis.

De houte vefting ryft , gelyk een hofpaleis,
 Of hooggebout kasteel , of fteenrots uit de baaren.

Het woelt aan allen kant van hygende arbeidsfchaaren ,

Men

Men houwt, men bonft, men klopt op yzer of metaal.
 Een ander fchildert vlag en wimpel, om, tot praal
 Op maff en fteng geplant, te waaijen van de fchepen.
 Men ziet'er die naar boord de zeekortouwen fleepen,
 Om 't holle froomgevaart, de fchuilplaats van de dood,
 Te vullen met hun vracht. daar voert men kruit en loot,
 Kardoezen, kogels, fchroot, gevulde handgranaaten,
 Piftoolen, muskettons op wagens langs de ftraaten.
 Men leegt de wapenzaal, en 't magazyn van 't land.
 Men ryd met ankertou, met kabels, lopend want,
 Genaaide zeilen naar de werf der zeekafteelen.
 De werftroum dreunt langs 't land, om't oor van't volk te ftree- en werven
 Het hert te moedigen, om vry en ongepreft, der fól-
 Door eigen luft gewekt, voor 't algemeene beft, daaten.
 Ten dienft van 't vaderland, te trekken op de vlooten.
 Een ander wil te land zyn oorlogsroem vergrooten,
 En tekent op de rol des hopmans, welgemoed
 En onbefchroomt, zyn naam. zo groeit de waterftoet,
 En landmagt dag op dag door 't klinken van de fchyven.
 De koning WILHEM ziet de wakkre krygsbedryven,
 Den yver van zyn volk, de voorzorg van den Raat,
 De drift der burgery, en arbeid vroeg en laat
 Om door zyn kroongezag de zaaken voort te zetten:
 Dat geeft den handel klem, dat kan de geelten wetten,
 De krachten van den arm verdubblen onder 't werk:
 De luft en yver maakt zelfs krachteloozen fterk,

En ftyft de zenuwen der flaavende arbeidsmannen.
 Hoe veel verfcheelt de ftaat der woedende tirannen
 Van vroomme Vorften , die , zachtzinnig in 't gebied ,
 Den burger en zyn ruft beminnen ! het verdriet
 Den onderdaanen nooit op hun bevel te draaven ;
 Men zietze uit zuivre liefde, uit zucht, uit vrientschap flaaven
 Voor 't heil des Konings, dat elk hoog waardeert en fchat:
 Maar hy, die 't purpre kleed met burgerbloed beklad,
 Het recht der volken fchend , en , tegens alle wetten,
 Den voet tracht op den nek der burgery te zetten,
 Word zonder luft gedient, maar flechts uit vreeze en fchrik:
 Men fiddert onder 't juk en beeft elk oogenblik;
 Men arbeid, maar met angft, beducht voor dood of keten;
 Daar d'ander zingt en queelt, geruft , en nooit bezeten
 Van fchromende achterdocht. ô groot verfchil! maar gy,
 Die dwaas uw zetel bouwt op fnode tyranny ,
 Uw zuil zal fforten, door dien grondflag nooit beftendig:
 Maar heerschappy, op deugd gegrondveft , ftaat onendig.
 Juich dan, ô Engeland, gelukkig door een Vorft,
 Die fteets uw heil betracht, en liefkooft in zyn borft!
 Volherd in uwen plicht , verlofte landgenooten:
 Zo blyve uw heiltoneel voor ewig opgeflooten:
 Zo werde uw rykstroon nooit gedreigt met ondergang:
 Dat wenfcht myn Zangheldin, die met haar heldenzang
 Uw Koning volgt op 't fpoor, en maalt zyne oorlogsdaaden,
 Zyn ftaatkunde, en beleid in 't heerfchen, op haar bladen:
 Die

Die met vermaak uw vlyt en bezigheid aanschout,
Uw deugden looft, waar op de Koning zich betrouwt.

Nu ziet men dagelyks gezanten binnen Londen
Verschynen, naar den Teems door Vorsten afgezonden,

*Gezanten
van de
Duitsche
hoven,*

Die WILHEM op den troon begroeten met ontzag :

Elk offert aan zyn dienst al 't geen zyn staat vermag.

De Deensche kroon vooral belooft hem hulp te bieden ,

*en de
Deensche
kroon bin-
nen Lon-
den.*

Zyn magt te sterken door getal van oorlogslieden ,

Indien 't de nood vereischt : zo word aan allen kant

Zyn ryksrecht voorgestaan , de rust van Engeland

Verdedigt, om Europe in deez' verwerde tyden

Voor 't smertende oorlogsjuk van Vrankryk te bevryden.

Maar bovenal de Staat van 't gansche Nederland

Betuigt hier , door den mond van zynen Afgezant ,

De vreugd der Hoofden en de zucht der onderdaanen.

Die Staat , geslingert door een buy van krygsorkaanen ,

Gedreigt door 't Fransche zwaard, dat, blinkende uit de schie,

*Neder-
land ver-
zoekt door
zynen af-
gezant
bystandt
van den
Koning.*

Den band van vriendschap en de burgerlyke vree

Aan stukken snyd en kerft, doch tegens recht en reden,

Neemt toevlucht tot den Vorst in zo veel zwarigheden ,

En smeekt zyn bystant in dien hoogen nood : dat raakt

De koninklyke ziel, die reeds van yver blaakt

Om 't vaderlyk gewest te dienen met zyn leven :

Hy, door verdienste als Hoofd van 't Britsche ryk verheven,

Slaaft wel voor 't voordeel van den landzaat in 't gebiedt,

Maar 't heil van Nederland vergeet zyn vriendschap niet.

Hy hoort hoe d'oorlogstoorts, door Vrankryks haat ontsto-
 De dorpen legt in d'afsch: hoe Karels velden rooken, (ken,
 En 't Spaansche Nederland de vonken van dien gloed
 Moet lesfchen door een stroom van 't burgerlyke bloed:
 Hoe Wreetheid, uit haar hol of kerker losgebroken,
 De staale kluijfters breekt van duizend naare spookten,
 En sleeptze van beneên gewapent voor den dag:
 Dat onheil deert zyn hert: hy hoort van ver 't geklag,
 De naare zuchten der mishandelde onderzaaten:
 Hy vreeft voor 't vaderland en Neêrlands zeven Staaten,
 Nabuuren van 't gewest, daar 't monster, helsch van aart,
 Zyn moordbazuinen steekt, en vrou noch kinders spaart,
 Maar zwaait den dolk aan 't hoofd der onderaardsche ben-
 Die dodelyke maâr, vol rampen en elenden, (den.
 Beweegt den Britschen Vorst, in zulk een hoogen nood,
 Naar d'overzeefche kust te zeilen met zyn vloot,
 Om 't volk met raad en daad kloekmoedig by te springen,
 En 't opgevloekt geweld, eer 't zegepraalt, te dwingen.
 Hy treed in 't raadpaleis, en maakt aan 't Parlement,
 Den hoogen Raad van 't ryk zyn overtogt bekend.
 Elk keurt zyn oogmerk goed, en zweert by Gods altaaren,
 Zyn kroonrecht voor den roof des vyands te bewaaren;
 De schoone Koningin te dienen met beleid
 In 't wigtig ryksgebiedt, terwyl de Koning scheid;
 Maar boven al 't verraad, dat Jakobs vrienden stichten,
 T'ontdekken, en 't bedrog zyn masker af te lichten.

Elk

*De Koning
 besluit
 naar Ne-
 derland
 over te
 gaan, en
 maakt
 zyn oog-
 merk aan
 't Parle-
 ment be-
 kent, dat
 het zelve
 toestaat,
 en beloof
 in zyn af-
 wizen de
 Koningin
 in alles
 behulp-
 zaam te
 zyn.*

Elk fteid zyn goed en bloed voor WILHEMS zaak te pand.
De rykseed word geftaaft, bezegelt hand aan hand.

De Koning maakt terwyl zich vaardig met zyn Grooten,
Met al zyn Edelliën, zyn hoofche togtgenooten,
Pilaaren, die, al t'zaam tot ftaatlaft opgegroeit,
Den rykstroom fchraagen fchoon het onweer raaft en loeit;
De bloem der Ridderfchap, der Hertogen en Graaven,
Verheerlykt door hun moed en ongemeene gaaven;
Zelf Ormonds Hertog maakt zich tot den togt gereet,
Met Nortfolk, die voor 't recht op 't hooge raadhof zweet,
Met Dorzet, Devonshire, en duizend eedle Heeren;
En hy, wiens kerkgezag de Londenaaren eeren,
De Biffchop, volgt den Vorft; met Bentink, door zyn deugd
De gunft des Konings waard; en Ouwerkerk, de vreugd
En luifter van zyn ftam, uit Naffaufch bloed gefproten.
Elk munt op 't prachtigft uit. de jonge Britfche loten;
Beroemde telgen van den vaderlyken ftam,
Wier deugd, als dierbaar goud, geloutert door de vlam
Des oorlogs, heerlyk fchynt, en flikkert uit hunne oogen,
Verzoeken, voor den voet des Konings neêrgebogen,
Zyn gunft, om neffens hem te zeilen van de kuft:
Elk pronkt in 't hofgewaad, op 't fierlykft uitgeruft.
Elk groet zyn minnares, en plukt voor 't lef de roozen
Van haar albafte wang: de hoofche juffers bloozen,
Of 't aangezigt verbleekt op 't fcheiden van den vriend,
Die wel haar fchoonheid eert, maar ook zyn Koning dient.

*De Engel-
fche,*

*en Neder-
duifche
Grooten
maaken
zich tot
den over-
togt ge-
reedt.*

Zo streelt de Vorst zyn lief, de roem der Koninginnen,
Het voorwerp, al de lust van zyn verliefde zinnen.

*Afscheid-
reide van
de Konin-
gin.*

Maria kust haar Heer, en zegt: vaar wel myn Prins,
Myn lief, myn Troongenoot, trek hene, ik zoek geenfins,
Nu gy naar Neêrland zeilt, uw opzet om te stooten:
Ik min dien vroomen Staat en al zyn landgenooten;
Hun vriendschap staat noch versch geschreven in myn hert:
Hun rust bekoort myn ziel: hun onrust baart my smert.
Verdedig burgerrecht en vryheid door uw standers,
Bescherm den tempel en uw trouwe vaderlanders,
En 't zuivre kruisaltaar, door Jesus bloed gewijdt:
Verydel 't oogmerk van den vyand, die, door spyt
Gezwellen, 't heiligdom des Heilands durft belaagen;
Ja keer in zulk een staat op uwen zegewagen
Naar Londens hofpaleis; dan zal ik, wel gemoed,
Vervrolykt door uw komste, omringelt met een stoet
Van hoofsche jufferen, met fluiten en schalmeien,
En streelend feestmuziek, u naar den troon geleien.
Wy zullen onderwyl door zuchten, door gebeên
En heilig koorgezang, met neêrgeboge leên
Voor 't brandende offervuur in Godgewyde kerken,
Den voorspoed van uw togt steeds zoeken uit te werken.
Zo spreekt de Ryksvorstin. de Koning drukt haar mond,
Terwyl een zuivre vlam zyne ingewanden wond,
En blaakt de groote ziel: hy wil, maar kan niet scheiden.

*Al het
nodige*

De mannen werken om den toefstel te bereiden.

De

De fchepen zeilen door den Teemsftroom met hun vracht. tot de reis
word
naar de
vloot ge-
zonden.
Al't geen de reis vereifcht word naar de kufft gebracht,
De ryksvloot toegevoert met volgelade floepen.

Vorft WILHEM ryd naar zee. de Britfche burgers roepen,
En fchreeuwen overluit : Vaar wel , ô wettig Heer ,
Vecht voor den nagebuur , en keer verwinnaar weêr.

De huizen loopen leeg ; daar kinders, mans en vrouwen,
Begeerig om 't vertrek des Konings aan te fchouwen ,
De grimmelende ftraat betreden in 't gewoel.

Zelf d'oude gryzaart kruipt op krukken van zyn ftoel ,
En voegt zich by 't gedrang met loome en manke fchreden.

Veel' volgen zelfs naar ftrand, om hun genegentheden
Te toonen aan den Vorft. daar vliegt de bootsgezel.

Hier toont matroos zyn vlyt, en klimt gezwind en fnel
Langs touwen in de maft, om 't zeildoek vaft te binden.

De Britfche Koning naakt den oever met zyn vrienden , De Ko-
ning fteekt
in zee.
En prachtig hofgezin. de ryksvloot fteekt in zee.

De Windvoogd blaaft in 't zeil , en 't oog verliest de ree.

't Was winter als de Vorft den togt had voorgenomen : Winter-
ftorm op
zee.
Dan buldert Eolus , en geeffelt Nereus froomen

Met onweerbuijen , dat de zeegolf fchuimt en bruijt,
En fchokt de waterveft , darze op de baaren kruift.

De norffe gryzaart bonft de bergfponken open ,
En flaakt de muiters , die de zeekafteelen floopen ,

Wanneer zyn gramschap raaft. de holle waterrots,
Geflingert , ryft of daalt door 't felle zeegeklots.

Dan

Dan stort de Noordewind , door 't zinken van zyn veder,
Met yffelyk geloey , op 't zwalpend pekkel neder :

Hy roert het water om , en jaagt de zee , verwoed ,

Op strand of steenklip aan. die zwaare tegenspoed

Beftryd den Britfchen Vorft , in 't zeilen op de baaren ,

Gelyk Anchifes zoon , gezolt door zeegevaaren.

*D'Opper-
koning
ziet van
boven ,*

Maar d'Opperkoning , die voor WILHEMS leven waakt ,

Gezeten op zyn troon , die van faffieren blaakt ,

En dierbaar diamant , vol fchitterende glanffen ,

Van d'englewacht beftuuwt , ziet neder uit de tranffen

Van 't heilig hofpaleis , terwyl de wind zo fel

*en belast
Michaël
den Vorft
tegens het
zeegeweld
te befcher-
men.*

Den vroomen Held beftormt : hy fpreekt tot Michaël ,

Zyn bode , en opperhoofd der hemelfche staffieren.

Gy moet van ftonden aan op vlugge pennen zwieren ,

En zweeven door de lucht , myn Michaël , vlieg heen ,

Schiet ftraks uw vlerken aan , daal vaardig naar beneên :

Myn zoon , myn lieveling zwerft op d'ontroerde paffien ,

Befcherm den Koning , eer de ftormen hem verraffen ;

Eer 't opgezwollen zout hem en zyn waterftoet ,

De bloem van 't ryk verflinde , en dompele in den vloed.

Gy zult hem door myn magt een trouwe leidsman ftrekken ,

En met een hemelwacht van Cherubynen dekken ,

Ja voeren op uw wiek den Held naar Nederland ,

Den Staat , daar 't heilig vuur op myne altaaren brand ,

Waar voor zyn vroomheid flaaft:gy hebt hem steeds voor de-

Uw gunft , ô Michaël , door myn gezag beweezen , (zen ,

Voor

Voor waterform, voor vuur, voor loot, en oorlogszwaard,
 Of't geen zyn leven dreigde, op't hoog bevel, bewaart.
 Ik wil door zynen arm myn tempelkooren stichten :
 Zyn yver strekt een zuil, waar voor 't geweld zal zwichten
 Van hem, die redeloos myne uitverkore Bruid
 Schoffeert, en na dien hoon in staale banden sluit :
 Die 't heiligdom verwoeft door kerkgeweldenaaren,
 En vrolyk danst op d'afsch van myn verbrandde altaaren.
 Gy moet myn gunstgenoot geleiden naar de ree.
 Maar als gy d'oevers naakt van Neerland, zal de zee,
 Geslingert door 't gedruis der felle Noordfche buijen,
 De schots van 't blinkende ys als hooge bergen kruijen :
 Ik wil voor al myn vriend behouden in dien nood,
 Als hy door nevels dryft, en waggelt in zyn boot.
 Zo spreekt de Majesteit, die 't al beheerscht, hier boven.
 De Kooren juichen voor den oppertroon, en looven
 De goddelyke gunst. Gods hoftrouwant streeft voort,
 Op 't steeken der bazuin, uit 's hemels ruime poort,
 Met duizend Engelen, getrouwe en dienstbre zielen.
 Een heilig licht beschynt de koninklyke kielen,
 Zo ras de hemelwacht, die voor den Koning waakt,
 D'ontroerde golven, daar de ryksvloot dwaalt, genaakt.
 Vorst Michaël bestraft de winden, streelt de stroomen,
 In 't bruizen, met zyn staf, om 't woeden in te toomen,
 't Geweld te breeken, en den onverfchrokken Held,
 Wiens moed geen water schroomt, noch vuur in't oorlogsveld,

*Michaël
 daalt
 naar be-
 nedden,*

*en be-
 straft de
 winden.*

Te voeren naar de kust , op 't goddelyk behagen.

*De ma-
troozen
krygen
den oever
in't ge-
zigt. De
Koning
gaat over
in een
boot, en
slapt ein-
delyk, na
lang suk-
kelen door
mist en ys-
schotsen,
aan land:*

Zo krygt de zeegezel , gefchokt door wintervlaagen ,

Den strandberg in 't gezigt , maar word door 't ys gefluit ,

Dat aan den oever dryft. de braave Vorst besluit

Van boord te stappen , en , in 't midden der gevaaren ,

Door kracht van riemen 't ys te breeken op de baaren.

De trousten volgen in de boot. een dikke damp ,

Een nevel dekt de lucht , en baart weêr ramp op ramp ,

Terwyl de zeeman rocit. men ziet de zonnestraalen ,

Ontluifert door de mist , bedroeft in 't pekkel daalen.

De druppels druipen van God Febus pruik in zee.

De bruine nacht verschynt , maar voert geen sterren meê ,

Noch hemellichten , die den vaalen nachtrok sieren.

Zo doolt het Licht der kerke aan 't strand der Batavieren

In 't duister door den vloed : maar 't hemelheir geleid

Na zo veel zwarigheên , door Gods voorzienigheid ,

De boot door ys en mist behouden aan de stranden ;

Daar WILHEM HENRIK en zyn rampgenooten landen.

*Hij warmt
zyn koude
en natte
leden in
een boe-
renhout ,*

Hier staat een boumans hut , een arm en slecht gebou ,

Daar treed de Koning in , doornat en styf van kou.

De huiswaerd sprokkelt hout en spaanders by de wegen ,

En legt zyn dragt aan 't vuur , tot WILHEMS dienst genegen.

Hier draagt geen gulde stoel het lichhaam van den Vorst ;

Maar slechts een oude bank , vergaan en vuil bemorft ,

Vernoegt den Troonmonarch in 't droogen van zyn leden.

Men ziet geen wandtapyt , noch hooffsche kostlykheden ,

Maar

Maar kouter, fchup en fpa. hier word geen hofbanket,
 Maar boere mondkoft, op den manken difch gezet
 In houte nappen , door den ouderdom verfleten.
 Zo zag men God Merkuur met Jupiter gezeten,
 Al fpyzende , onder 't dak van Baucis , door haar man
 Met riet en firo gedekt: die geeft al wat zy kan,
 Schaft moes voor Goden in gebrokene aarde vaten,
 In fteene fchotelen , en 't fmaakt hun boven maaten.
 De Koning WILHEM dankt den landman als hy fcheid :
 De blyde tyding van zyn overkomst verspreid
 Zich ftraks door 't ganfche land, en brengt aan alle kanten
 Den burger op de been . de troep der lyftrouwanten,
 Voor af gezonden , rent den Troonvoogd in 't gemoet.

*en begeeft
 zich, door
 zyn lyf-
 wachtben-
 den ont-
 moet,
 naar den
 Haag.*

Geleerde Zufters, die myn heldenveder voed
 Met ftoomen uit de bron van Helikon ; Godinnen,
 Die door uw zangen ftreelt God Febus oor en zinnen,
 Begunftigt hier myn toon , op dat ik recht verhaal
 't Gejuich der burgerye, en Hollands zegepraal.

Eynde van het zefde Boek.

V E R K L A R I N G

Van de PRINT voor 't VII BOEK.

*Hier praaft de Zegeboog , tot Koning WILHEMS eer ,
In 's Gravenhaag geficht : de dappre Vorft , gedreven
Door oorlogsluft , wil zich te paard naar 't heir begeeven :*

*Hy zwaait , geperft tot wraak , 't gevreesde krygsgeveer .
Voorzichtigheid beftiert den toom , terwyl haare oogen
In 't fpiegel ftaaen op der Ouden heldendaan .*

*De Maagd , zo ryk met geld en oorlogftuig belaân ,
Verbeeld hier Nederland , zyn miltheid en vermogen .*

*Een Vrou van Staat , bekleed met zeven Pylen , bied
Den Vorft zyn stormhoed aan . Alcides velt gedrogten ,
En baant de wegen voor de koninklyke togten ,*

*Terwyl de Rover , met zyn wolfsvel , duikt en vlied .
Een Dwingeland beftryd , naar 't voorbeeld der barbaaren ,
Een * eedle Vrouw : (hy draagt een pook en beurs met geld.)
Terwyl haar † fchoonfte Maagd gefchaakt word van 't*

Geweld ,

Rooft hy haar Stedekroon , en fcheert heur Korenaaren .

*De Reuzen werken in de fmis van God Vulkaan :
Bellone moedigt hen in 't smeeden van haar wagen .
God Eolus beftraft om hoog de Wintervlaagen ,*

*En fleepft den Hoofdstorm by zyn gryze pruyk gevaân .
De zee bedaart . men ziet de Watergoden queelen ,
En WILHEMS zeetriomf op 't gladde pekel fpeelen .*

* De Spaanfche Nederlanden . † Bergen .

WILHEM DE III.

Z E V E N D E B O E K .

E Vorst genaakt den Haag, verfiert met
zegeboogen.

De Maagd van Nederland (een juffer
schoon van oogen,

En welgemaakt van leën, wiens aange-
naam gelaat

*Inhaling
van Ko-
ning
WILHEM
in den
Haag.*

Den Koning lang beviel) verschynt in 't feestgewaad,
Verzelschapt met een sleep van knechten, en staffieren,
Een hofgevolg bekleed met schilden en banieren,
Waar op de wapens van den Keizerlyken Stam
Der Vorsten, uit wier bloed de Prins zyn oorspronk nam,
Op 't heerlykst pronken, met hun staat-en krygsbedryven,
Die 's lands kronyken ons in overvloed beschryven.
Men ziet twee WILHEMS, elk naar 't leven, in heur vaan.
Men leeft wat Frederik, wat Maurits heeft gedaan,
En d'overwinningen van yder in 't byzonder.
Maar boven al den Held, die, als een oorlogswonder,
Zyn strydbre Vaders volgt, vergeet de Tuinmaagd niet.
Zy draagt de vruchten van zyn groeizaam krygsgebied

In haaren ftanderd om , voor 't oog der onderzaaten.
 Zo ftaptze in 't feestgewoel hoogmoedig langs de ftraaten.
 De ftaatrok sleept van 't lyf. d'Oranje bloefem hult
 Haar blonde vlechten ; en de tabberd , ryk vergult
 Aan alle zoomen , pronkt met applen van Oranje ,
 Naar 't leven geborduurt. de Koning van Britanje
 Omhelst de fchoone Maagd , en licht haar van den grond,
 Terwylze nederknielt. hy kuft den blanken mond.
 Zyt welkom zegtze , ô Held , myn lief , myn welbehagen,
 Ik groete u , brave Prins , op uwen zegewagen.
 Gy nadert in triomf , als Heiland van Euroop ,
 Behouder van den Staat , door zulk een vaften knoop
 Verbonden aan dit land : gy ruimt uw heerschappyn ,
 Drie ryken , om de ziel van Neêrlands burgeryen
 Te ftreelen door uw komfte. ô tyd , ô dag , ô uur
 Zyt driemaal wellekoom ! uw byzyn ftookt een vuur
 Van ongeveinfde vreugde in 't herte , en ftreelt onze aders.
 Hoe zuchtte uw vaderland ! hoe treurden d'oude Vaders ,
 Wannêr gy , door den nood van Albion geprest ,
 Van dezen oever zeilde , om voor 't gemeene beft ,
 De vryheid en 't geloof uw leven op te zetten ,
 En 't al te waagen voor de burgerlyke wetten !
 Gy hebt voor 't recht van 't volk geftreên , gewoelt , geflooft :
 Nu keert gy weêr , myn Prins , maar met de kroon op 't hoofd :
 Nooit moet de bitfe nyd uw troongebied beftryden ,
 Noch 't weifelende lot uw hoogen ftaat benyden :

Maar

Maar voorspoed en geluk groeije aan van dag tot dag ;
 En blyve aan u gepaart in 't koninklyk gezag :
 Zo moet uw vyand voor uw wapenklanken beeven ,
 En gy in ewigheid Europe wetten geeven :
 Dat wenscht uw vorstenwieg , den Hage , en 't gansche land ,
 Wel eer in 't krygsgevaar verdedigt door uw hand .
 Zo spreekt de Maagd : terwyl de landgenooten praalen
 In stafikleeden , om den Koning in te haalen .
 De Haagfche burgery , in ryen net gefchaart ,
 Bessuit de zegekoets : 's lands Adel draaft te paard ,
 Met diamant gefiert , en goude wapenrokken ,
 Met veders op den hoed . men trekt de tempelklokken ;
 Die brommen in 't gewoel , en juichen uit haar trans
 Den Stedehouder toe . de Vryheid drilt haar lans ,
 Verheven op haar kar : zy sleept de Moordharpyen ,
 De Wreetheid , het Geweld en alle Razernyen
 Gekluiftert aan haar as . de Godsdienst volgt de vreugd
 In 't zedig kerkgewaad , verzelschapt van de Deugd ,
 Van Vroomheid , Eendragt , Liefde , en al haar speelgenooten ,
 In 't hemelhof geteelt , Gods uitverkore loten .
 De Vaders leggen nu den last der staatzorg neêr ,
 En ryden door den drom , daar 't blinkende geweer
 De zon in d'oogen fchynt . den Haag verheft haar kruinen .
 De trommen klinken met schalmeien en bazuinen .
 De zwangere kortou barft los met slag op slag ,
 En groet den Koning op dien zegenryken dag .

Men

Men ziet de daken van ontelbre menschen krielen,
De wegen zwart van volk , van oude en jonge zielen.
De praal van Nederland, de Haagfche jufferschap,
Door minnaars voortgeleid , ftygt vrolyk langs den trap,
Om 't zegefceft te zien , op hooge galleryen ;
Voorheen' tot elks gerief gebout aan beide zyen
Der grimmelende ftraat ; en yder groet beleeft
Den Heiland van Euroop, die met zyn wagen ftreeft
Naar 't opgepronkt paleis , gevolgt van burgerfchaaren,
Door zegepoorten en uitmuntende eerpilaaren.
De jonge maagden treên, verfiert met laureblaân,
En heffen, elk om ftryd, een vrolyk feeftlied aan,
Tot WILHEM HENRIKS roem, die op zyn heldentogten
De fcherpe klauwen brak der woedende gedrogten ;
Die 't ryk bevredigde, 't geweld ten lande uitjoeg,
En Jakobs leger aan den froom der Boyne floeg.
De Rykdom, door den Vorft gehandhaaft in de fteden
Van Neêrland , volgt den floet met opgetooide leden :
De tabbert blinkt van goud , de vlecht van diamant.
De Scheepsvaart ment haar koets, aan allen kant beplant
Met vlaggen, wimpelen, met ankers, fcheepskortouwen,
En 't geen de zeetogt eifcht : zy veftigt haar betrouwen
Op WILHEMS zeebanier, en eert hem , als een God,
Wiens arm den drytand zwaait, hem toegedeelt door 't lot.
De Leeuw van Holland viert den Krygsvoogd, die voordezen
Zyn klauwen heeft gewet, en 't bloed, verkoelt door vreezen,

Op

Op nieuw ontvonkte in al zyne aadren door den gloed
Van zyne dapperheid, en vorftelyken moed:
Dat moedig Dier geleid met opgereze maanen
Den grooten zegesleep, en voegt zich by de vaanen
Der oorlogsmannen, die, geplaatst voor 't hofgebou,
Afwaaijen van de borst. daar bralt de wapenshou.
Hier geeft de burger vuur, en groet uit koopre kaaken,
Bezwangert van de vreugd, den Veldheer, in 't genaaken.
In 't kort den Haag verftrekt een heerlyk fchoutoneel.
't Gefpan van Febus speelt in 't brandende gareel,
En huppelt vrolyk voor den fchitterenden wagen:
Hy ziet de pracht, en fchynt zyn dagreis te vertraagen,
Door Neêrlands vreugd verrukt; tot endelyk de glans
Van 't albeftralend licht ftort neder van den trans,
En spoelt de wielen van de dagkoets in de ftoomen.
Men ziet in 't zwarte kleed den nacht te voorfchyn komen:
Noch wykt de blyfchap niet, maar tart de duifternis.
Men fteekt het vuurwerk aan. een ander fpreid den difch.
Men banketeert. men fchenkt den wyn in goude fchaalen;
Daar 's Konings Edelliên zyne oorlogdaân verhaalen.
De tafel danft van vreugd. het fierlyk hoftapyt
Krygt ooren door 't verhaal. al 't beeltwerk ftaat verblyt,
En fchynt te juichen door de wondren aan te hooren.
Geen nachtruft vleit het hert. geen flaap kan 't oog bekooren.
Men zegeviert, tot dat de purpre dageraat
De morgenpaarden wekt, en voor hunne affen flaat.

Zo word het prachtig feest op 't herelykst besloten,
 En WILHEM in 't paleis onthaalt met al zyn Grooten.
 Elk treed ter hofzaale uit naar 't ledekant, beluft
 Op slaapen, en verfrist zyn leden door de rust.
 De middagzon beschynt de vorstelyke daken,
 Terwyl de hoveling en 't burgervolk ontwaaken.
 De Goden van den Staat verschynten in 't paleis,
 En elk verwellekoomt den Koning van zyn reis.
 Elk looft zyn vriendschap, die hem voerde aan deze stranden,
 Zyn zorg, en yver voor de rust der Nederlanden,
 Zyn zucht voor 't heiligdom, en 't recht der burgery,
 Gedreigt met schennis en uitheemsche tyranny.
 Schoon 't nootlot, zegt de Vorst, beroemde Burgerheeren,
 My kroonde in 't Britsche ryk; ik kan u heilig zweeren,
 Dat my geen eigebaat noch staatzucht dwong de kroon
 t'Aanvaarden, maar alleen myn yver om den troon
 Te dienen met myn bloed in d'algemeene elenden;
 Den godsdienst voor te staan, en met myn Britsche benden
 Ons bondgenootschap, en uw landen, door den haat
 Van Lodewyk gedreigt, in dien verwerden staat
 Myn hulp te bieden, en uw legers met myn vaanen
 Te sterken in den nood, tot heil der onderdaanen.
 'k Heb van myn kindschheid af myn vaderland bemint:
 Maar toen gy my de magt van 't wigtig krygsbewint,
 En 't stedehouderschap, ô Heeren, hebt geschonken,
 Zaagt gy van dag tot dag myn oorlogsgloed ontvonken,
Myn

*D'Op-
 perhoof-
 den van
 't land
 begroeten
 den Ko-
 ning.*

*Aan-
 spraak
 van den
 zelven.*

Myn yver groeijen, om op 't vaderlyke spoor
 Uw vryheid en het recht der landgenooten door
 Myn wapenen den muil der Moordharpy t'ontrukken:
 Gy hebt myn poging door Gods byftant zien gelukken:
 Dat zelve vuur, die liefde ontfteekt myn ingewand.
 Ik heersche, als Koning, maar ten dienft van 't vaderland.
 Indien myn arbeid kan Europes ruft verwerven;
 Dan zal ik welvernoegt voor Jesus altaar fterven.
 De Vaders staan verftomt. elk hoort het vorftlyk woord,
 Dat yders boezem freelt, en 't hert door 't oor bekoort.
 Men raadpleegt in 't vertrek. men overweegt met oordeel
 De zaaken van den Staat, en 't algemeene voordeel. Raadple-
gingen en
bezighe-
den in den
Hage.
 Men fpreekt van 't leger, van den bondgenoot en vriend,
 Die om zyn eigen zaak 't belang van Neêrland dient.
 Want yder word door 't ftaal van Vrankryk aangegrepen.
 Men overweegt de magt der vloote en oorlogfchepen;
 Kieft Hoofden voor den togt, Zeehelden, vol beleid,
 Neptunus zoonen, lang vermaard door dapperheid.
 Men zweet in 't raatgeftoelte. elk overlegt met reden
 Zyn woorden, eer hy fpreekt. de nood eifcht bezigheden.
 't Gevaar ftaat voor de deur. de felle krygsftorm loeit,
 En dreigt den hulk van 't land. het Fransche leger groeit.
 De magt van Lodewyk, in roofluft uitgelaaten,
 Belaagt aan allen kant de ruft der zeven Staaten.
 Dat opzet tracht de Vorft te weeren door vernuft,
 En heldenarbeid. zyn geest, die nimmer fuft,

Blyft onvermoeid in 't werk. hier gaat geen dag verloren.
 Hier word geen uur verzuimt. men woelt om 't quaad te
 En 't onheil, eer 't genaakt, te ftuiten in zyn vlucht. (fmooren,

Veel Prinffen van Euroop, verwittigt door 't gerucht,
 Dat Koning WILHEM ftak van d'overs op de baaren,
 Om met zyn watermagt naar Nederland te vaaren,
 Verfchynen hier ten hove, op 't heerlykft uitgeruft,
 Met hofftoet en gevolg van knechten: yder kufft
 De handen van den Vorft, en zweert zyn magt te ftyven.

*De Keur-
vorften
van Beye-
ren, en
Branden-
burg, de
Marquis
de Gaf-
naga, en
verfchei-
de Afge-
zanten
verfchy-
nen in den
Haage.*

Men ziet 'er Beyeren, vermaard door krygsbedryven;
 Met Brandenburg, wiens lof de Faam alom verbreid;
 En Gafanaga, die voor 't recht van Karel pleit
 In 't Spaanfche Nederland; en meer doorluchte mannen,
 Die met de Britfche kroon en Holland t'zamenfpannen.
 Ja gansch Europe vloeit in 's Gravenhaag by een,
 Door Afgezanten, die de zaal van 't hof betreên.
 ô Vorftelyke wieg, ô Tempe ryk van weelde,
 Daar vrou Natuur, met kunft gepaart, haar fchatten teelde,
 Haar rykdom zaaide, beur uw kruinen aan de lucht!
 Braveer, ô 's Gravenhaag, ftof ewig op de vrucht,
 In uwen fchoot gequeekt! hier wierd een Prins geboren,
 Maar nu door deugden en verdienften uitverkoren
 Tot Koning, om den ftaf te zwaaijen voor 't altaar
 Van d'Oppermajefteit, en Gods geliefde fchaar,
 Door zielsgeweld geprangt, verdreven en verbannen,
 Uit have en erf gefchopt door 't woeden der tyrannen,

Te

Te troosten in haar leet; den hoon en 't ongelyk
 Te wreken, en haar ziel te streelen in zyn ryk.
 Noch eens, ô lustpriel, 's lands Eden, hoog van waarde,
 Verhef uw toppen aan den hemel, styg van d'aarde
 Veel hooger dan de zon; 't Euroopsche Godendom
 Verschynt van allen kant in uwe kreitsen, om
 De wysheid van uw Vorst, uw zoon, en ingeboren,
 (Een eer die nimmer zal versterven) aan te hooren!

Nu bloeit de Dichtkunst door de Nederlandsche steên. *De komst
 des Konings
 geeft den
 Dichteren
 stof.
 Apollo
 daalt ne-
 der in een
 wolk,*

De komst des Konings noopt der Dichtren bezigheên.
 Men ziet Apollo zelf van Pindus heuvel daalen,
 Verheven op een wolk, bekleed met hemelstraalen:
 De harp rust in zyn arm: de lauwerkroon verfiert
 De goddelyke pruik, die om zyn schoudren zwiert,
 Bewogen door de lucht: de rei der Zanggodeffen,
 Die 't heilig speeltuig roert naar vader Febus lessen,
 Gelaaft, gevoedstert met Parnassus lekkerny,
 Zit neder voor den troon der wolken aan zyn zy.

Ontwaakt myn zoonen, zegt de Zanggod, hoort myn reden. *en beveelt
 zyn zoonen
 de daaden
 van
 WILHEM
 den 3den
 te beschry-
 ven.*

Ik floeg myne oogen van den Zangberg naar beneden,
 Op Hollands vreugderoon. ik hoorde, bly van geest,
 't Gejuich der burgren, en 't gedruis van 't zegefeest;
 Toen Koning WILHEM, op zyn stafikoets gestegen,
 Wierd plegtig ingehaalt langs d'opgepronkte wegen.
 Op, op, ô Dichters, laat uw kunstig dichtpensfeel
 Nu maalen voor den Vorst een levend tafereel:

Verbreid de wondren van zyn arm, beschryft de kroning;
Verewigt door uw pen de deugden van den Koning,
Die, waar zyn fabel blinkt, in 't fryden zegepraalt.
Heeft Griekenland den lof der helden afgemaalt,
Vrou Thetis zoon gevolgt, en Hektors oorlogstogten
Beschreven; en die voor of tegens Troje vochten,
Die 't ryk bestreden, of verdedigden, wel eer
Zoo hoog verheven door de dichtschacht van Homeer!
Heeft Maro, door myn gunst van heilig vuur aan 't blaaken,
't Geslacht van Dardan, uit den brand van Priaams daken,
Gezolt door Junoos wrok en 't woeden van de zee,
In heldendicht gevoert aan Vorst Latinus ree;
En daar Eneas moed, zyn fryd, en oorlogsdaaden,
Tot Turnus stortte in 't bloed, verheerlykt op zyn bladen!
Deeze eeuw verschaft een Held, ô Neêrland, voor uw dicht,
Voor wien Anchizes zoon, Achil en Hektor zwicht:
Die Agamemnon trotst, het Hoofd der Grieksche vlooten,
Met al zyn heldenstoet en koninklyke loten.
Men roem' geen Jazons moed, die Kolchis gulde vacht
Naar 't oud Tessalien in 't zeefchip Argo bragt:
Noch Ajax die den gloed uitblufchte met zyn handen,
Als Hektors toorts de vloot in brand stak aan de stranden:
Noch Held Alcides, die 't geweld der monsters breekt:
Noch Pirrus die de dood van zynen vader wreekt
Op Priaam, door zyn vuist voor 't hoog altaar verslagen:
Al d'eer der helden, daar myn zoonen van gewaagen

Word

Word door de lofbazuin van dezen uitgedooft.
 Wel aan dan, telgen van Parnassus, zingt, en looft
 Zyn daaden door uw zang; ik zal uw geesten sterken
 Met stroomen uit myn bron, en op uw zinnen werken.
 Maar gy, Onwetenheid, die, dolende en verblind,
 U zelve liefkooft, uw gebrek en dwaasheid mint,
 Verlieft, verlingert op de smetten van uw wezen;
 Uw onvolmaaktheid heeft my lang gewalgt voordezen:
 'k Verbiede u dan dit werk 't ontluifren door uw wys
 En stamelenden toon, en nimmer naar den prys
 Of d'eer te dingen der uitmuntende Poeëten:
 Maar is u reeds de straf van Marsias vergeeten,
 Den Sater, dien ik vilde in Frigie, om den hoon,
 Myn zangkunde aangedaan; en wilt gy naar de kroon,
 ô Aterlingen, van myne echte zoonen steeken?
 Ik zal my, als voorheen, ook van uw hoogmoed wreken.
 Dat zweere ik by de bron, die 't-oor der Goden vleit,
 En by 't gevleugelt paard, dat op myn heuvel weid.
 Hier zwygt Latonaas zoon. de negen Zusters queelen,
 En zingen voor den troon van Febus onder 't speelen.
 Kaliopé, gewoon den heldentoon te slaan,
 Gaat voor, en steekt den lust der Zanggodinnen aan:
 Zy roemen te gelyk Vorst WILHEM op haar snaaren,
 Terwylze in 't midden van de vreugd ten hemel vaaren.
 De wolk verdwynt, en voert den rei naar Helikon.
 De Dichters drinken uit de zuivre Paardebron,

*De Zang-
 god ver-
 dwynt, en
 de Dich-
 ters slaan*

Door

*de hand
aan 't
werk.* Door Febus miltheid voor zyn waarde gunstgenooten,
Om WILHEMS krygsbedryf te zingen, opgeslooten.
Zo weid de dichtkunst ruim in zulk een ruimen stof.

*De geleer-
de rede-
naars
spreken
in 't open-
baar de
Konink-
lyke over-
winningen
uit.* Een ander volgt den toon van Cicero (wiens lof
Onendig leeven zal in schrandere gedachten,
Zo lang men wysheid in de waereld hoog zal achten)
En steekt de lofbazuin in onrym voor elks oor;
Dan dreunt de marmre zuil in 't hooge tempelkoor.
Hier kan myn Zangheldin haar yver niet bedwingen,
Om uw geleertheit in 't voorbygaan op te zingen,
Doorluchte Grevius; ô zon van ons Atheen!
ô Luister van deze eeuw! de Stichtfche Domkerk fcheen
Te leeven, als uw mond met hoogverheve toonen
Uitbromde WILHEMS roem in 't oor van Pallas zoonen.
Men zag den tempeltrans verryzen uit zyn puin,
En fleigren naar de lucht met zyn gesloopte kruin.
Zo wierd door 't gansche land de krygstrompet gestoken,
En 't heldenwerk in rym of onrym uitgesproken:

*Miltheid
des Ko-
nings.* Daar d'Edelmoedigheid des Konings zich vertoont,
Als zy den arbeid met een vorstlyk pand beloont.
Hoe dikmaal zal ik, van verwondring opgetogen,
Uw beeltenis, ô Vorst, aanschouwen met myne oogen,
U en uw Koningin, wel diep in goud geprent,
Maar dieper in myn hert; daar word uw gunst erkent
Met alle dankbaarheid; daar word uw deugd verheven:
Gy fchenkt u zelf aan ons. wat kunt gy 'grooter geeven?

Maar

Maar rek uw toonen niet te lang, myn Zangheldin;
 De zucht voor Febus en zyn kunft verrukt uw zin:
 Keer weder, om den vlyt des Konings aan te fchouwen;
 Die Karels grenzen, zyn kasteelen, en gebouwen,
 Voor tegenftant geficht, bezet met oorlogsvolk;
 Daar Vrankryks Legerhoofd, gewapent met zyn dolk,
 Verwoeft, verdelgt en moord de Spaanfche Nederlanders.
 Daar Bergen in dien nood, omringt van Leliftanders,
 De vlam ziet blaaken voor den muur, en vecht vol moed
 Op 't neêrgeftorte puin der daken, door dien gloed
 Geblikfemt, en gefloopt door felle donderslagen.
 Verhoog uw heldentoon, myn Klio, volg den wagen,
 De krakende affen van Gradivus, die, verwoed,
 Zyn roffen dryft op 't fpoor, bespat met heldenbloed:
 Gy moet een lange ry van oorlogsplaagen tellen,
 Verwoefing, en geweld op uwe fnaaren ftellen:
 Want gansch Euroope ftaat in 't harnas. yder grypt
 De wapens aan. Vulkaan, aan 't werken, fmeed en flypt
 In winkelholen, daar de fchoorfteenvlammen rooken.
 De knechten beuken 't ftaal op 't aanbeeld, onder 't smooken,
 En jaagen 't klamme zweet uit fpiereu en gewricht.
 Hier houd de Wreetheid met heur Bloedraad hof. hier fticht
 De Dood haar zetel, en belaagt de ftervelingen.
 De muur van 't fmidshol pronkt met dolken, fpieffen, klingen,
 Met bylen, fyn van ftaal, en 't geen de moord bedacht
 Veel jaaren, tot bederf van 't menfchelyk geflacht.

*De Dichter ver-
 maant zyn
 Zangheldin den
 Koning
 naar de
 Spaanfche Ne-
 derlanders
 te volgen.*

*Bezigheid
 van Vul-
 kaan
 in 't smee-
 den van
 wapenen.*

*Bellone
begeeft
zich by
Vulkaan,*

De woedende Belloon bezoekt de nachtspelonken
 Van Mulciber, en ftapt, op 't ftuiven van de vonken,
 En 't klinken van 't metaal, recht op zyn woning aan:
 Zy ziet de reuzen naakt voor 't gloeiend aanbeeld ftaan,
 En zwoegen in de vlam. ik heb uw hulp van noden,
 Vulkaan, zo fpreektze, die wel eer voor 't Hoofd der Goden,
 Den grooten Jupiter, den blikfem hebt gefmeed;
 Den drytand voor Neptuin, wiens arm de golven meet,
 En peilt de diepte van den Oceaan. de tyden
 Van ooreloogen en afgryffelyke ftryden
 Zyn nu geboren. 't volk is tegens een gekant.

*en preft
hem tot
fmeden
van wa-
penen:*

'k Eifch moordgereetschap, ftaal en wapens van uw hand.
 Ik wil in Vlaanderen myn oorlogszetel ftichten:
 Daar ik wel eer door dwang met Vader Mars moft zwichten,
 En ruimen voor de Vreê den bodem, tot myn fmert.
 Ik heb dien hoon gekropt veel jaaren in myn hert.
 Nu barft myn wraakzucht uit, en werkt op d'ingewanden
 Van Koning Lodewyk: ik zie zyn krygsvuur branden:
 Hy loert op Karels erf, en Neêrlands Staatgebied.
 My is bewuft al 't geen in 's Konings raad gefchied:
 Gy hebt alreê met my zyn woeden aangekeeken,
 En hoorde by Fleury de bloedbazuinen fteeken:
 Nu houd hy 't hoofdfieraad van 't Henegoufch geweft
 Beslooten, en verdeelt zyn vaanen voor de veft:

*Zyvoor-
zeft de
verover-*

Hy voert zyn gansche magt voor Bergen, om de wallen,
 Die Prins de Berghes trou verdedigt, aan te vallen;

En

En zal den sterken muur verovren, eer de zon
 Haar paarden twintigmaal ververscht in Nereus bron.
 Door deze zege zal zyn hoogmoed hooger stygen,
 En werken om Euroop in zyn geweld te krygen:
 Dat zal de Koning, die den Britschen sceptor zwaait,
 (Een as waar op 't belang van gansch Europe draait)
 Nooit dulden, maar, aan 't hoofd der trouwe krygsverwanten,
 Zich tegens 't opzet van den Franschen Troonvoogd kanten.
 Dan zal men 't edel bloed van menig dapper held,
 Gelyk een ruime zee, zien vloeijen over 't veld.
 Ik zie met vreugde alreê den storm vol oorlogsvlaagen
 Verschynen, bloeddorst, moord, en vreeslyke plaagen.
 De sabels breeken in de sterke vuist door 't slaan,
 De buffen barsten door den gloed. werk, werk, Vulkaan,
 Schaf oorlogstuig, en laat Bellone niet verlegen.
 Ik ben, ô Krygsvoogdes, zegt Mulciber, genegen
 Om u ten dienst te staan, en reeds, op 't hoog gebod
 Van Mavors, dien ik volge, in Neerland met myn rot
 Van reuzen aangeland. ik heb voor uw soldaaten
 Myn schoorsteen hier gesticht, en Lemnos kust verlaaten.
 Myn dienaars hygen door den arbeid nacht en dag.
 Gy ziet hier wapentuig van veelerhande slag,
 Al vaardig om aan 't volk in 't stryden uit te deelen:
 Zo kunt gy, naar uw zin, Bellone, uw krygsrol speelen.
 En gy, myn knechten, slaaf voor 't oog der Krygsodes,
 Verdubbelt slag op slag in 't smeden, volgt myn les;

*ring van
Bergen.*

*Vulkaan
beloof
bystant
aan Bel-
lone.*

*en bied
haar wa-
pens aan.*

Elk moet zich voor 't belang van God Gradivus quytē.
 Zo spreekt hy; en men ziet de zwarte gevels splyten,
 De muuren waggelen door 't klinken op 't metaal.
 De vonken vliegen door de smis, gebeukt uit staal
 Of yzer, door de vuift der grove winkelknaapen;
 En d'ongevormde stof herschept zich straks in 't wapen.
 De winkel staat in brand. geen Etna gloeit zo fel,
 Noch Plutoos jammerkolk, de vuurpoel van de hel,
 Myn Zangnimf tree te rug, verlaat de naare hōlen,
 Maar vryf uw leden niet aan roet of doove koolen,
 En zwarte wanden van Vulkaan, den wapensmit:
 De dikke damp heeft reeds uw ingewand verhit,
 Uw gorgel uitgedroogt. helaas! waar wil dit heene?
 Haar stem bezwykt. Apol, ai, schenk haar Hipokrene;
 Of anders blyft haar keel tot zingen onbequaam.
 't Gaat wel, myn smeeken is den Vader aangenaam;
 Hy hoort myn bede, en laaft myn Zangheldin van boven.
 Ik zal in ewigheid uw gunst, ô Febus, looven,
 En, door uw hoevenat gesterkt, myn heldentoon
 Voltrekken, naar uw wil en hemelsche geboōn.

*Het Ora-
kel van
Bellone
wordt ver-
vult,*

Men zag 't orakel, dat Belloon had uitgesproken,
 Door d'uitkomst waar gemaakt, en Bergen, door 't bestooken,
 En sel bestormen van den grooten Lodewyk,
 Zich vlyen onder 't juk van 't Fransche koninkryk.
 De Berghes had zyn plicht, als Stadvoogd, waargenomen,
 De posten kloek verweert, en 't Fransche bloed by stroomen,

Door

Door fellen tegenftant, vergooten op den grond
Van Henegouwen, daar 't beftrydend leger ftond.
Zyn oogmerk was voor 't recht van Karel 't al te waagen.
Als dit de burger zag, begon hy laf te klaagen,
Door paapen opgehitst: wy zien, helaas! de ftad,
Zo gy den Koning tergt, met burgerbloed beklad.
De vlammen weiden in de tempelen, en daken
Van onze woningen. de heiligdommen blaaken,
En fmooren onder 't puin. wy hooren uur op uur
Het donderend gekraak der bommen in den muur.
De vrouwen weenen, en de zuigelingen kermen.
Geef op de ftad, indien gy 't leven wilt befchermen
Der weereloozen, die, gedrukt door hoogen nood,
Vast beeven in 't gevaar, en fhrikken voor de dood.
Maar Prins de Berghes zocht hun moed in 't lyf te fpreeken:
De nood, waar van gy rept, is ons noch niet gebleeken,
ô Burgers, zyt getrooft, houd moed; ik zal met luft
Myn bloed opoffren voor uw algemeene ruft.
Indienge u overgeeft, ai zegt, wat zult gy winnen?
Wilt gy uw dochters, en uw vrouwen, als flavinnen,
Uw zoons, als flaaven, zien geketent wechgerukt,
En volgen langs de ftraat, al weenende en bedrukt,
Den zegewagen van uw vyand? wiltge u zelve
Door moordersklauwen zien in graffspelonken delven,
Of, opgesloten in den kerker, steeds, vol rou,
't Verlies betreuren van uw kindren en uw vrou?

Wat my belangt, ik zal de stad niet overgeeven,
 Maar in de wapenen voor uwe vryheid sneeven.
 Wy hebben voorraad, en noch volk in overvloed.
 Ook wachte ik bystant van Vorst WILHEMS legerstoet:
 Die groote Koning zal eerlang de vest ontfetten,
 Om 't dreigende geweld van Vrankryk te beletten.
 Staakt dan uw klagt, en geeft myn redenen geloof.
 Zo sprak de Stadvoogd; maar de burgers bleeven doof.

*en Bergen
 door Laf-
 hertig-
 heid der
 burgery
 van de
 Franschen
 verouert.*

Al't geen men stelde in 't werk, of voorgaf, mogt niet baaten:
 Zy dreigden met geweld den vyand in te laten,
 De poort t'ontsluiten, (want hun magt en tal was groot)
 Indien men langer toefde, en Vrankryk weêrstand bood.
 Zo wierd de sterke vest van Bergen onbezonnen
 Door burgerlyke vrees gegeven, niet gewonnen.

Dat voorval trof den Held, die op zyn krygsros zat
 Voor 't leger, om 't beleg te dryven van de stad.

*Koning
 WILHEM
 legt zyn
 heir weder
 in de om-
 gelege ste-
 den en
 dorpen.*

Hy laat zyn oorlogslieën weêr in de steden trekken,
 Of legtze op 't platte land in d'omgelege vlekken,
 Om straks gereed te zyn op 't eerste krygsgechrei.
 De landen droegen noch geen graanen, noch de wei
 Geen gras voor 't legerpaard. de tyd was niet geschapen,
 Om onder 't paviljoen in 't open veld te slaapen.
 Men houd de vesten in. maar Vrankryks Legerhoofd
 Bestryd den dorpling; zyn heirstoet brand, en roofst,
 Verwoest, schoffeert, en schend de teedre maagdeschaaren,
 Verschoont geen heiligdom, geen klooster, noch altaaren.

Zo

Zo ras de zomerzon van 't hoofdpunt fchynt, en ftreelt De legers
trekken te
velde
 De beemden met haar glans, wiens kracht de kruiden teelt,
 Preft elk zyn heir te velde, en legt de regementen
 Van ruiter en soldaat in d'opgespanne tenten.
 De Brandenburger, Brit, en Spanjaard voegt zich by
 De Nederlandsche magt, door WILHEMS krygsvoogdy
 Verheerlykt. Luxemburg gebied de Fransche vaanen;
 Wel dapper, maar tot ramp van Karels onderdaanen,
 En plaag van 't Vlaamsche volk door 't nootlot voortgebragt.
 Elk draagt zich in 't bewint omzigtig, en betracht
 Zyn voordeel, in de plaats voor 't leger af te fteeken.
 Elk fnyt zyn weêrparty den aantogt af door beeken,
 Door landrivieren, en verfterkt zich aan dien kant
 Van 't veld, daar 's vyands heir de krygsftandaarden plant.
 Men zend de ruiters af om 't graan van 't land te haalen,
 Voor ros en legerman, in d'omgelege dalen:
 Zy vliegen op 't bevel; terwyl een ander trekt
 Te velde, en met zyn volk de heirbezorgers dekt.
 Zo boet de legerknecht zyn honger met de vruchten
 Des akkers, lacht en queelt, daar d'arme bouliên zuchten.
 Men zet van tyd tot tyd de buitenwachten uit,
 Op dat men overval, geweld, of laagen ftuit.
 Men dient zich, om den ftaat des vyands te befpieden,
 Van ftrydbre mannen, trouwe en onverfaagde lieden;
 Wier oorlogsdapperheid, ten dienft van hunnen Heer,
 't Verganklyk leven wyd aan d'ewigdurende eer.

De magten leggen by elkander neêrgeflagen,
 En grimmen tegens een. de vruchtbre zomerdagen
 Verloopen yder vlamt op voordeel. 't krygsbeleid
 Houd steeds een waakend oog, en wacht gelegenheid,
 Om, van de kans gediënt, de vyandyke benden
 Met klingen in de vuist te storten op de leenden.
 De bondgenoot trekt op; en Luxemburg belaft
 Zyn volk den achtertogt te volgen. yder pafst
 Op 't hoog bevel. een mist bekleed de zonneglanffen,
 En dekt de legervaan der naderende Fransfen.
 Het huis des Konings valt met fabels in de hand,
 Op 't oorlogsteken, aan. de Bondgenoot houd stand.
 Elk arbeid om de kroon der zege te verwerven,
 Of in de wapenen voor 't vaderland te sterven.
 Men keert den aanval van den Franschen Adel af;
 Die 't leven heiligt aan den koninklyken staf,
 En d'eer van Lodewyk. de Duitfche mannen vechten,
 Als leeuwen. yder voert zyne aanbetroutde knechten
 In 't midden van den brand. het naare moordgerucht,
 De fchorre wapenklank, het veldgefchrei, de zucht,
 De jongfte doodkreet der zieltoogende Oorlogshelden
 Verspreid zich door de lucht van d'omgelege velden. [woed)
 Gansfch Leiche (dit 's de naam der plaats daar 't krygsvolk
 Verteert door 't zwavelvuur, of fpoelt door 't stromend bloed
 Van zynen wortel af. de Legerhoofden roepen,
 En kittelen den moed der aangevoerde troepen

Door

Door 't klinken van hun stem : valt aan , dat gaat u voor ,
 ô Strydgenooten , volgt op 't heerlyk heldenspoor.
 De krygskans , in 't begin de Fransche magt genegen ,
 Valt in den aanval 't heir der bondgenooten tegen :
 Men ziet'er veel gewond , gevangen , of gedood :
 Maar elk grypt nieuwen moed , en wreekt door stoot op stoot ,
 Door sabelslagen , en door 't sningren der granaaten ,
 Het uitgestorte bloed der snevende soldaaten.
 Een ander held geeft vuur , en bliksemt door de vlam
 Den trotsen vyand , die zyn makker 't leven nam.
 De ruyterbende vliegt met uitgetrokke zwaarden
 Recht op den voetknecht aan , en breekt door magt van paar-
 Zyn krygsgeleden , en slagorde , of keert vol schroom , (den
 Door sterken tegenstant , te rugge , en zwenkt den toom.
 De klepper plaft in 't bloed. de bondgenooten leggen
 Een deel van 't legervolk in dichtgegroeide heggen ,
 Waar uit men op den drom der Fransche mannen schiet.
 Zo vecht men tot de zon , die 't bloedig treurspel ziet ,
 En voor het woeden schrikt , al treurende en verflagen ,
 In 't westen neêrzinkt met haar dikbesmookten wagen.
 Men houd van wederzyds het veld in. niemand strykt ,
 Begunstigt door het lot , de zege wech , noch wykt
 Voor d'overwinners met verstrooide veldbanieren :
 Maar Mars versiert het graf der helden met laurieren ,
 Die streden voor 't gemeen , en sneefden in den stryd :
 Hun naamen blyven aan d'onsterfelykheid gewyd.

*Het ge-
vecht ein-
digt met
den dag.*

*De legers
trekken
uit het
veld naar
de winter-
posten.* De gryze winter dwingt de legers op te breeken,
 Het veld te ruimen. elk geleid, op 't legerteken,
 Op 't dreunen van de trom, op 't steeken der trompet,
 Zyn aanbevole magt ten velde uit, en bezet,
 Naar 't uitgegeven woord, de bygelege steden.
 Hier rust de krygsgezel zyn afgematte leden,
 Door togt op togt verzwakt: maar WILHEMHENRIK waakt
 Voor Neerland, voor zyn ryk, ja gansch Euroop, geblaakt,
 Geschonden en verwoest door Mavors bliksemstraalen.
 De Vaders van den Staat verschynen in de zaalen
 Van 't Haagfche hofpaleis, en volgen paar aan paar,
 Gedagvaard door den nood, den Stedehouder naar
 't Geheime raadvertrek, om alles t'overweegen.
 Zo stryd de Vorst voor 't volk, in 't vechterperk met den degen,
 Met oordeel in den raad: steeds vind zyn yver stof.
*Een bode,
uit Ier-
land ge-
zonden,
verschynt
in den
Hage.* Terwyl men zweet voor 't land, verschynt een bode in 't
 Hy was van d'Iersche kust naar Nederland gezonden, (hof:
 Om d'overwinning aan den Koning te verkonden.
 En had, als Hoofd in 't heir van Reede, voor zyn Heer
 Gestreden als 't betaamde, en steeds gedient met eer.
 Grootmagtigste Monarch, ik brenge u blyde maaren,
 Zo spreekt hy; sta my toe om alles t'openbaaren.
 Dat ik in Ierland zelf gezien heb of gehoord.
 De Koning geeft verlos: en d'afgezant vaart voort:
*en ver-
haalt de
zege door
de wape-* Na dat uw Majesteit, door 't kroonbelang gedreeven,
 Zich uit ons leger naar den rykstroon had begeeven,

Wierd

Wierd Kork en Kingsale veroverd in 't begin.
 Men dreef den muiter uit, en nam de vesten in.
 Men zag aan allen kant de woedende rebellen
 In 't schermutsfeeren door uw helden nedervellen;
 En 't schuim der rovers en bandieten, die de zy
 Der Ieren koozen, en uw opperheerschappy
 Betwistten, om genâ van Jakobs gunst t'ontfangen,
 Verstrooijen door uw magt, vernielen, of gevangen,
 Met ketenen belaân, wechsleepen over 't veld.
 Men eischt de sloten op, wint Bahan met geweld,
 En Rea buigt voor 't zwaard: ja 't srydig eiland Allen,
 't Oproerig Fullimore, en Killoks vesten vallen,
 Met Raghams, in uw hand. de Landvoogd Tyrkonel
 Was onderwyl geland uit Vrankryk, door 't bevel
 Van Koning Lodewyk, met rykgelade kielen
 Gezonden naar de kust, en zesmaal duizend zielen,
 De bloem van 't Fransche volk, tot sryden uitgezocht:
 Ook bragt hy leeftogt, geld, en kleden, opgekocht,
 En reeds vervaardigt voor de naakte huurelingen,
 En krygsgereetschap, om uw legermagt te dwingen;
 Dat gaf den muiteling, uuw vyands aanhangk, moed.
 Elk zwoer voor Jakobs zaak, vergat den tegenspoed,
 En vleide zich met hoop van zege in d'oorlogszaaken.
 Men zag hun krygsluft door een tweede voordeel blaaken:
 St. Ruth verscheen, als Hoofd van 't leger, aan de kust,
 Met mannen, naar den eisch ten oorloge uitgeruff.

*nen van
 den
 Koning
 onder 't
 beleid
 van den
 Heer van
 Ginkel,
 bevocht-
 ten.*

Nu zou men al uw magt van d'Iersche grenzen jaagen,
 En hem, die 't ryk verliet, door onze nederlaagen
 Weêr voeren op den troon ; dat zweert de ryksrebel,
 Door Vrankryks Legervoogd gemoedigt, die zo fel
 Uw kroonrecht wederstond, en Stuart bleef genegen :
 Maar Ginkel, door uw gunst verheven om den degen
 Te zwaaijen voor uw zaak, en 't opperste gezag
 Te voeren over 't heir, belette dag op dag
 Den aanslag, uitgedacht door 't Hoofd der muitgezinden :
 Hy stak den yver aan van uw getrouwe vriden,
 Of won de zinnen van den Ierschen twistgenoot
 Door vriendelyk onthaal : hy strafte 't quaad, en sloot
 Zyn gunstige ooren nooit voor burgerlyke klagten :
 Die groote deugd verhief den held in elks gedachten.
 De zomer opende den veldtogt. Ginkel trekt
 Zyn krygsgezellen uyt de steden, en bedekt
 De landen met zyn Britsche en Nederduitsche vaanen :
 Hy preft de landliên om den weg voor 't heir te baanen,
 En wend zyn leger naar de wal van Ballymoor.
 Het stormgevaarte word op 't gladgewerkte spoor
 Door paarden nageslept. de krygsgeleden branden
 Van lust om d'Ieren in hun schuilplaats aan te randen,
 En door de wapenen te dwingen tot hun pligt,
 Tot reden en bescheid. wy planten in 't gezicht
 Van 't wederspannig graauw uw standers, en bereiden
 Ons spoedig om uw volk tot stormen aan te leiden.

*Ballymo-
 re bele-
 gert,*

Men

Men dondert op den muur. uw Veldheer eifcht de veft:
 Dat flaate de vyand af; doch word in 't end gepreft
 Om 't opgeftelt verdrag te vordren, maar te fpade:
 Hy geeft zich over op genade of ongenade;
 Ja smeekt, gebogen voor held Reedes legerbyl,
 Om 't leven. Wirtenberg verfterkt ons onderwyf
 Met Deenfche troepen, brave en uitgeleze mannen,
 Gemoedigt om 't geweld ter landgrenze uit te bannen.
 Daar ryft een vefting, (als de Koning weet) genaamt
 Athlone, een ruime ftad, door fterkte in 't ryk befaamt,
 Uit Shannons watervloed met haar verheve wallen:
 Hier zoekt men onvoorziens den Ier op 't lyf te vallen.
 Heer Godard dagvaart al de Raaden in zyn tent,
 En maakt zyn aanflag, en zyn krygsgeheim bekend
 Aan d'Opperhoofden van zyn aanbevole benden,
 Ervaare mannen, die den grond des oorlogs kenden.
 Men overweegt de zaak met oordeel. yder hoort
 Den held en geeft zyn ftem na 't uitgesproken woord.
 Wy smeeken voor den togt den hemel eerft om zegen,
 En trekken fpoedig naar Athlone langs de wegen,
 Elk volgt zyn veldbanier, gewekt door 't krygsgefchal.
 De Shannon ftuit ons heir in 't naaken van de wal.
 Hier houd ons leger ftant. men hoort uw Veldheer fpreken
 Aldus aan 't hoofd van 't volk: uw trou is onsgebleeken,
 Ô Ruiterbenden en foldaaten, die voorheen'
 Zo dapper voor de zaak des Konings hebt geftreên:

*en op ge-
 nade of
 ongenade
 overge-
 geeven.*

*Ginkel
 trekt met
 zyn leger
 naar Ath-
 lone;*

*hy moe-
 digt zyn
 volk,*

De vloed der Boyne kan getuigen van uw daaden :
Wy zaagen u vol vuur door waterplaffen waaden ,
Ja vlieden door den ftroom , gezwollen van uw bloed ,
Op Jakobs benden aan in 't midden van den gloed :
Die proef van dapperheid , ô ftrydbre togtgenooten ,
Zal uw beroemden naam van eeuw tot eeuw vergrooten ;
Indien die zelfde drift van heldenmoed , gequeekt
Van d'eedle glorizucht , uw ingewand ontfteekt ,
En nooit verflaauwt , maar groeit in 't heetfte der gevaaren ,
Die 't oorlog met zich sleept. hy , die zyn lyfwil fpaaren ,
Verwarelooft zyn eer , en leeft in zulk een ftaat
Onwaardig , ftets veracht , van groot en klein gehaat :
Maar die geen fterven fchroomt in 't ftryden , word verheven.
Hoe snel verdwynt de vreugd van 't menfchelyke leven ,
Een speeltuig van de dood , vergankelyk en broos !
Maar d'eer , die 't marmre graf verduurt , leeft eindeloos.
ô Metgezellen , laat myn reden u bewegen ,
En ftreeft , gelyk wel eer , den Ier door 't water tegen.
Daar legt Athlone voor uwe oogen. hier befproeit
De kriftallyne beek , die langs de wallen vloeit ,
Met hare waterkruik de velden aan uw voeten.
Op , op , myn zoonen , vat de wapens aan , wy moeten
Den hoogen wapenburg beklimmen , zwemt door 't nat ;
Beftryd de fchanffen van 't kasteel , beftormt de ftad ,
In Koning WILHEMS naam : hy zal uw dienft vergelden ,
De Faam van zee tot zee uw krygsbedryven melden ;

Zo

Zo moedigt Reede 't heir. Kolnel en Hopman voert
 Zyn troepen aan. men steekt de veldbazuin. men roert
 De stormtrom : op dien toon begeeft zich 't volk te water.
 De bergen galmen door 't geluid en veldgeschater.
 Daar geeft de vyand vuur van bolwerk of rondeel,
 En weert zich dapper uit de torens van 't kasteel.
 Wy stygen uit den stroom , en vliegen, onder 't pressen
 Van 't krygsvolk, dat ons volgt, naar d'opgeschote bressen :
 Hier werpt de granadier zyn handgranaat, en wond
 Den stadbezetting, of vult den open grond
 Der wal, gemuurbrest door 't kanon, met doode lyken.
 Wy dringen door, terwyl de muitelingen wyken,
 En planten op de vest uw koninklyke vaan.
 Het Iersche leger ziet onze overwinning aan,
 Ja moet, aan d'andre zy gelegen, voor zyne oogen
 Der vrienden nederlage, en uw triomf gedoogen.
 Na deze zege vaart held Reede, ô Koning, voort,
 En zoekt, door 't gunstig lot der oorlogskans bekoort,
 St. Ruth, uw vyand, op : hy lag, van veldmoerassen
 Omsingelt, en versterkt door ruime waterplassen,
 Beschanst, bebolwerkt, op zyn heirpost, in 't gezigt
 Van Aghrim, net geschaart. een aanslag van gewigt
 Staat u te waagen, zegt Heer Ginkel, laat ons vechten,
 En 't schadelyk krakkeel op dezen dag beslechten,
 Of sneuvelt, helden, voor den Koning, dien gy dient.
 De ruiters baant terwyl den doortogt voor zyn vriend,

*en wint
de stad.*

Den

Den voetgezel , en draaft met losgelaten teugel
 Langs waterpaden naar des vyands rechte vleugel.
 De Fransche Veldheer zit aan 't hoofd van 't heir te paard,
 En moedigt den soldaat door 't zwaaijen van zyn zwaard:
 Een oorlogsteken , om den krygsluft op te wekken.
 Wy streeven zy aan zy door enge en diepe plekken,
 Doorweekt van 't water , met de gansche legermagt,
 Den Ier in d'oogen, die vol moed den aanval wacht,
 Of optrekt , door St. Ruth tot stryden aangedreven.
 Het bloedige gevecht , daar zo veel mannen sneeven ,
 Begint aan allen kant. men loft het kryggeweer.
 Men woed met vuurbus , zwaard , met handgranaat , of speer.
 De veldkortou verstrooit flagorden en geleden.
 Twee uren hong de kans in twiefel ; en wy streedden
 Met weinig voordeel van weërzyde : uw vyand bleef
 Hartnekkig , hield zyn post gesloten , keerde en dreef
 Ons reis op reis te rugge. als vastgegroeide rotsen,
 Die 't yffelyk geweld der onweerwinden trotsen ,
 En stuiten 't woeden van den woesten Oceaen ;
 Zo stond de twistgenoot in 't vechterk , onder 't slaan.
 Elk queet zich dapper in 't bestryden of verweeren.
 Maar 't kryggeluk begon ter goeder uur te keeren ,
 En vleide ons in den stryd met een voorspoedig lot.
 St. Ruth , de Heirvoogd sneefde ; een kogel trof zyn strot,
 En slingerde den kop ter aarde van zyn leden :
 De mond , door bloedig stof besprenkelt , gaapt beneden,

*Veld-
 slag by
 Agbrim.*

*St. Ruth
 sneeuvelt.*

En

Ja fchynt uw Majesteit te vloeken op den grond,
 En noch te stemmen in uw haters muitverbond.
 Wy prikkelen terwyl den moed der metgezellen;
 En breeken de geleên der wykende rebellen.
 Uw ruiterbende legt den voetsoldaat in 't zant,
 Of jaagt den vyand na, die, vluchtende over 't land,
 De neêr laag teikent met zyn bloed uit d'ope wonden.
 Veel worden neêrgevelt in 't vlieden, veel gebonden
 In zege nagesleept. men rooft den ryken schat,
 Al 't goud en zilver, dat St. Ruth in 't heir bezat.
 Men voert de tenten, en veroverde standaarden,
 Trompet en keteltrom, en afgedwonge paarden,
 Na d'overwinning, wech. zo diende ons 't krygsgeluk,
 En kroonde uw Veldheer, Vorst, na zulk een meesterstuk.
 De vyand, door dien slag gedoodverft, en vol vrezen,
 Verlaat veel vestingen en sloten, die voordezen
 Hem sterkten om ons volk te sluiten op den togt,
 En vlucht naar Limmerik of Galloway, verknocht
 Aan 't vloekgenootschap van uw snoden tegenstander.
 Wy rukken in der yl de troepen by elkander,
 Om binnen Galloway den Ier op 't onvoorzientft
 T'omringen, en door 't zwaard te dwingen tot uw dienst.
 Men maakt na korten stryd zich meester van de vesten.
 De muiter geeft de stad, naar 't krygsverdrag' ten besten.
 Nu moest men 't gansche ryk door Limmerik alleen
 (Een vesting wel voorzien van krygsnootzaaklykheên;

*Het Ier-
scheleger
neemt de
vlucht.*

*Galloway
verovert.*

*Limme-
rik, een
sterke*

vesting,

Door sterkte van natuur en boukunst boven maaten
 Verheven , opgevult met ruiters en soldaaten ,
 Veel duizend in getal) verplichten om uw wet
 En koninklyk gebod te vieren. Reede zet
 Zyn zinnen schrap , om 't werk , zo wigtig , uit te voeren,
 Ten trots van hun die 't land door staatkrakkeel ontroeren :
 Hy leid den legerstoet langs 't gladgebaande pad ,
 Op 't klinken der trompet , kloekmoedig naar de stad :
 Hy slaat de voorwacht der bezetting door zyn degen ,
 Beklimt den heuveltop , in 't oog der wal gelegen ,
 En ziet de plaats van verre en haar gelegentheid :
 Hy deelt zyne orders uit. 't geschied eer 't is gezeid ,
 Al 't geen uw held gebied. want eendragt houd de zinnen
 Van 't volk , beluft op eere , op sterven of verwinnen ,
 Zo vast aan een verknocht ; daar d'Ier in tegendeel
 Zyn oorlogsvoordeel zelf verwaarlooft door krakkeel :
 Gelyk wy uit den mond der overloopren hooren.
 De maar van tweespalt klinkt den Veldheer blyde in d'ooren ;
 Die zoekt hier uit gewin te trekken op zyn tyd.
word be- De muur word eindelyk omfingelt , en door vlyt
legert, Der Wapenhoofden naauw besloten door hun knechten.
 De troep der Ieren ruimt de sterkten zonder vechten ,
 En landkasteelen , dicht om Limmerik gesticht.
 Veel Hopliën , door den eedt aan Jakobs dienst verplicht,
 Verlaaten hun banier , om trou aan u te zweeren ,
 Als wettig Hoofd van 't ryk , door 't goddelyk begeren ,
 Ver-

Verheven tot hun Vorst. wy werpen voor den muur
De bateryen op , en sloopen door ons vuur
Den brug die d'eene zy der vesting voegde aan d'ander ,
En bei de deelen gaf gemeenschap met elkander.
De lichte schepen , door den Zeevoogd uit de vloot
Gezonden , om ons heir te dienen in den nood ,
Verstrooijen door 't kanon de ruitery der Ieren ,
Gelegen aan den zoom der naaste veldrivieren.
Uw held zend dagelyks partyen om den staat
Der vyandyke magt , en hoe 't in 't leger gaat
T'ontdekken , of den Ier in 't veld op 't lyf te vallen.
Wy schieten uur op uur de bommen in de wallen ,
En stichten grooten brand in kerk , in wapenhuis ,
En burgerwooningen , tot schrik van 't muitgespuis.
De kogel wroet in 't hert van 't bolwerk , slecht de schanffen ,
En opent voor den storm een weg door aarde tranffen
Of steene muuren , van 't verwerend heir bemant.
Duffone (die was 't Hoofd) bied moedig tegenstant :
Hy wil zyn leste bloed voor Jakobs zaaken plengen ,
(Gelyk hy voorgeeft) en geen overgaaf gehengen :
Hy vleit zich met ontset , en keert , gelyk een held ,
Die d'eer veel hooger acht als 't leven , ons geweld
In 't stormen , met granaat , met kogel , piek en steenen :
Maar Ginkel legt hem 't vuur wat nader aan de scheenen ,
Verdubbelt reis op reis den aanval , voert de magt
Der storrembenden aan langs d'opgevlude gracht ,

*eneinde-
lyk, na
voorgaen-
de krygs-
verdrag
overge-
geeven.* En dwingt den Stedevoogd, Duffone, om 't vredeteken,
Den witten standerd uit de vesting op te steeken.
Men zent de gyzelaars van beide zyden uit.
Zo word het krygsverdrag getekent, en men sluit

*De ge-
zant ein-
digt met
een ze-
genwensch
zyn ver-
haal.*

Den vredehandel naar heer Godards welbehagen,
Om n de heerschappy van Ierland op te draagen.

Geluk, ô Koning, met uw zege en krygsfortuin :

De goude kroon versiere uw vorstelyke kruin

Veel jaaren achter een, tot heil der onderzaaten :

Bezit in ruste en vreugde uw koninklyke staaten :

Verbryzel met uw staf de snoode tyranny,

't Geweld van kerke en staat : zo moet uw ryksvoogdy

Den vyandlyken haat in eeuwigheid verduuren,

En 't recht verdedigen van uwe nagebuuren.

Met dezen wensch besluit de bode 't krygsverhaal.

*Vreugde
in den
Hage,*

De blyde zegegalm verspreid zich door de zaal.

Elk wenscht den Vorst geluk, en looft de dapperheden

Der Legerhoofden, die zo braaf in Ierland streden,

En, onder 't krygsgezag van Reede, door hun moed

De magt ontzenuwden van Jakobs oorlogsstoet.

*en dank-
pleginge
van den
Koning.*

Maar Koning WILHEM, door zyn krygstriomf bewogen,

Betuigt zyn dankbaarheid aan 't Opperste Vermogen,

Aan Gods voorzienigheid : hy steekt de vlammen aan

Op 't heilig dankaltaar, daar Neêrlands onderdaan

Den lofzang uitgalmt, en, met neêrgeboge leden,

Den hoogsten Troonmonarch verheerlykt door gebeden.

Ja looft den hemel vry om zulk een zegepraal,
 O burgers, want die vocht door WILHEM HENRIKS staal
 Op 't eiland, van uw kust gefcheiden door de stroomen,
 Om 't dreigende geweld des vyands in te toomen,
 Die 't recht der volken en uw heiligdom belaagt.
 En gy, ô Ierland, eer getaifert en geplaagt
 Door oorlogsrampen, en door d'winglandy beledigt,
 Maar door de wapens van uw Koning nu bevredigt,
 Pluk lang de vruchten van dat heilzaam heldenwerk:
 Zo bloeije uw burgerftaat en vrygevochte kerk
 Een eindelooze reeks van vruchtbre vredejaaren.
 ô Winden, luiftert naer de toonen van myn snaaren,
 En voert myn zegengalm en heilwensch over zee
 Op snelle vleugelen van hier naar d'Ierfche reê:
 Ja bootschapt aan die kust de vreugd der Nederlanden:
 Vliegt met den blyden toon der juichende ingewanden
 Naar 't verschverlofte ryk; op dat de kerkgenoot
 Zyns broeders blyfchap hoore: ik volge u met de vloot,
 Die WILHEM HENRIK wacht, om Albion te groeten.
 Hoe zal myn Zangheldin in 't ryk haar zangluft boeten.
 In 't midden van 't gejuich der Britfche burgery!
 Zo ftap ik naar de zee, en blyf den Koning by.

De fchepen danffen voor den oever op de plassen.
 De zeetrompetter klooft de golven met zyne aflèn,
 En ment den wagen van den gryzen Watergod:
 Hy fteekt den horen door Neptunus zeegebod;

WIL-
 HEMS
 vloot legt
 zeilrede;

en Triton
 belast

*de Zee-
nimfen
de zelve
te gelei-
den.*

En preft den waterftoet naar boven door zyn toonen,
 De dochters van de zee, die 't froompaleis bewoonen.
 Hoort, Nimfen, zegt hy, God Neptunus, dien gy eert
 Als vorft en vader, die den Oceaan regeert
 Als Opperkoning, zond my herwaarts met zyn wagen,
 Om u zyn wetten en bevelen voor te draagen.
 Ga Triton, fprak hy, roep myn hofgevolg by een.
 De Britfche Koning keert, verrykt met krygstropeen,
 Naar 't Albionfche ryk, gelei hem door de froomen.
 Belaft aan Eolus de winden in te toomen,
 Te fluiten in de rots; ja zeg dien Vorft, dat my
 * De waterschepter en het recht der zeevoogdy
 By loting viel te beurt; indien hy weer door vlaagen
 Myn waterhof ontruft, 'k zal over onrecht klaagen,
 Of toonen, als voor heen, myn magt, toen Junoos haat
 Hem opruide, en de vloot van Troje op bank of plaat
 Verftrooide, en smoorde in 't zout door opgepreste winden.
 Ik dwong dien bulderaar de muiters vast te binden,
 Ja brak de stormvlucht van die felle waterplaag,
 En voerde den Trojaan, Eneas, naar Karthaag,
 En 't nieuw gebout paleis in Didoos opene armen:
 Zo wil myn gunft den Vorft der Britten ook befchermen,
 En tegens 't zeegegeweld befchutten door myn magt;
 Tot hy den oever naakt, daar hem Maria wacht.
 De Koning heeft wel eer gefukfelt op de baaren,
 Geworftelt met den wind, en duizend zeegevaaren;

* *Virgil, in 's eerste boek van Eneas.*

My deert zyn ongeval : een Vorst , zo vroom van aardt,
 Maakt door zyn deugden zich de gunst der Goden waardt.
 Vlieg hene , ô Triton , laat uw trou en yver blyken.
 Zo sprak de Troonmonarch der kristallyne ryken :
 En ik begaf my met zyn zeegespan naar 't strand,
 Daar WILHEM HENRIK met de ryksvloot steekt van land.
 ô , Nimsen , helpt my , naar Neptunus welbehagen,
 De koninklyke kiel door zee op d'armen draagen.
 En gy , ontroeders van den ruimen Oceaan,
 Gy , die voorheen den Held naar 't leven hebt gestaan,
 Daar zo veel schepen van zyn vloot in 't pekcl zonken,
 ö Winterstormen , vlucht in rotfen en spelonken,
 Vertrekt terstont van hier op 't koninklyk bevel.
 Hier zwygt god Triton. en de winden vlieden snel
 Naar 't ryk van Eolus in afgelege hoeken.
 Maar d'oostewind alleen blaast gunstig in de doeken.
 De zon beschynt de vloot met aangenaamen gloed,
 En zaait heur straalen op den gladgekemden vloed.
 Zo zeilt de Koning naar den oever ; daar de volken
 Van 't krytgebergt zyn roem verheffen aan de wolken.
 Daar 't gansche koninkryk met Londen vloeit by een,
 En groet met handgeklap den Heiland van 't gemeen.
 De Ryksvoogd stapt aan strand. en Triton , bly van zinnen
 Om 't landen van den Held , spreekt tot de zeegodinnen:
 Wy hebben op 't bevel de koningsvlag verzelt.
 Nu zal ik melden wat Neptunus heeft gespelt,

*Landinge
van den
Vorst.*

*Triton
vervolgt
zyn rede*

En

*en ver-
baalt aan
zynge-
zelschap
het orakel
van Nep-
tunus, be-
helzende
de bloedige
neder-
laag der
Fransche
en de zee-
triomf der
Engel-
sche en
Holland-
sche vloot-
ten.*

En openbaarde, eer my zyn Godheid zond naar boven:

Hy zat verheven op zyn zetel, die de hoven

Van 't Watergodendom verheerlykt door zyn pracht:

Hy wenkte driemaal met zyn zeevork. elk gaf acht,

Zweeg stille, en hoorde fcherp op 't goddelyke teken.

En hy begon aldus van zynen troon te fpreeken:

Hoe gansch Europe, door den Oorlogsgod ontruft,

In 't bloedig harnas woed, is elk van u bewuft.

Het ftaatbelang ontfteekt een vuur van haat en toren

In 't hert der Koningen. wy zien de vlam. wy hooren

't Gedruis der wapenen. het dodelyk gezucht,

't Gefchrei der ftervenden verspreid zich door de lucht.

Myn golven slurpten 't bloed der afgeftrede fchaaren,

Vernielt, gerabraakt en geblikfemt op de baaren

Door zeekortouwen voor de kuff van Engeland.

De zwavelblikfem ftak myn zeepaleis in brand.

Nu houd de wintertyd de vlooten in de haven

Gegyzelt: maar zo ras het zonnepaard zal draaven

Naar 't hoofdpunt, en den grond verwarmen door zyn ftraal,

Zult gy de vlammen van 't vernielende metaal

Op nieuw zien blaaken, en de magt der Batavieren

En koningsvlooten met ontroide bloedbanieren

Laveeren op myn rug, en klampen, heet op moord,

Verbittert door den haat, elkanderen aan boord.

Hoe yfelyk zal de galm der koopre keelen loeijen,

Het inkarnaate bloed door 't witte zeefchuim vloeijen,

En

En nederplaffen in myn grondelooze bron ,
Of spatten van beneên in d'oogen van de zon !
Tourville zal de vloot van Lodewyk gebieden,
Omsingelt met een wacht van duizend edellieden,
En Ruffel 't Britsche volk aanvoeren in den slag,
Zo trou vereenigt met de Nederlandsche vlag.
Die dubble zeemagt zal voor Koning WILHEMS rechten,
Voor rust van Albion , en Hollands vryheid vechten,
Ja zegepraalen van de Fransche watervaan.
* De Koninklyke Zon zal treurende ondergaan,
En zinken in de zee met haar vergulde straalen,
Om nooit weêr op te gaan na zulk een schandig daalen,
En sleepen ook te grond den luister van haar Heer.
Heel anders daalt de zon , de ziel der waereld, neêr:
Zy dooft haar Fakkels in myn diepe waterkolken ,
Om weêr met schooner glans in 't oog der aardfche volken
Om hoog te schynen , en met herelyker pracht
De lucht te kleden , na 't verdwynen van den nacht.
Men zal een lange ry van Vrankryks oorlogskielen,
Met al haar watervracht en kryggeweer, en zielen,
Haar Zon zien volgen , en, ontsteeken door den gloed
Van zwavel , 't felle vuur affpoelen in myn vloed.
Schrikt, Nimfen! als gy ziet een heir van drenkelingen,
Door kogel , handgranaat, door enterbylen, klingen,
Of splinters neêrgevelt , gebonst van 't zeekasteel,
Op 't pekels worstelen met de dood. dit moordtooneel,

Dit treurspel zal eerlang uw ingewand ontzetten.
 Ik hoor den wapentoon en 't steeken der trompetten.
 De fabels glinstren in myne oogen. 't grof metaal
 Treft reeds myne ooren, en ontruft myn waterzaal.
 Daar blaakt de Batavier de koninklyke schepen,
 Of arbeid om den buit in zege wech te sleepen,
 En 's vyands stroomgevaart, door 't nypen van den nood
 Tot overgaaf geprest, te voeren naar de vloot.
 Hier volgt de Britsche magt de Fransche vluchtgenooten,
 En houdze tusschen rots en steenklip naauw beslooten.
 Een ander onderhaalt den vyand, en doorboort
 Met schoot op schoot de kiel, tot ze in de golven smoort.
 God Febus zal, vermoeit van 't woeden aan te schouwen,
 Tot tweemaal 't mistig kleed voor 't glansryk aanzigt hou-
 Maar als de wolk verdwynt, die 't godlyk oog beklad, (wen-
 Dan word de waterstryd met grooter ernst hervat.
 'k Zie wrakken, masten, en omvergeschote stengen,
 Noch rookende van 't vuur, myn waterhoven zengen,
 En sissen in den stroom, en schip by schip vergaan.
 Zo zal men woeden op den ruimen Oceaan.
 Hoe zal vorst Lodewyk dit zeeverlies beklagen!
 Hoe zal zyn onderzaat, door deze nederlaagen
 Getroffen, vol misbaar verschynen aan de ree,
 Wanneer myn Stroomherout de tyding blaast uit zee!
 Hoe zal de Koning, die zyn rykstroon heeft verlaaten,
 En schuilt in Vrankryks hof, ontbloot van eere en staaten,
De

De schâ betreuren van zyn trouwen hulpgenoot ,
 En sussen in 't verlies , van alle hoop ontbloot ,
 Na zulk een tegenspoed , om ooit ten troon te treden.
 Maar gy, ô zuilen van myn zeepaleis , die heden
 Voor dezen zetel staat , beroemde Watergoôn,
 Myn Godheid wil , dat gy op 't heerlykft stelt ten toon,
 Na 't einde van den slag , voor 't oog der waterschaaren,
 Op 't bygelegen strand , twee marmere pilaaren,
 Tot Koning WILHEMS eer : op dat de vremdeling ,
 Die myne golven klooft , steets met verwondering
 De daaden leeze , door zyn krygsbeleid bedreven,
 Met goude lettren op de zegezuil geschreven.
 Dan zullen de tropeen , voor Herkules gesticht,
 Van afgunst barsten. maar gy, Nimfen, toont uw plicht,
 O Stroomgodeffen , en vrou Thetis kamenieren,
 Gy moet met zeegewas de heldenlyken sieren,
 En droogen 't purpre bloed van hunne wonden af,
 Die 't leven laaten voor Vorst WILHEMS waterstaf.
 Zo klonk 't orakel van Neptunus door de zaalen
 Van 't prachtig zeepaleis. dit most ik u verhaalen ,
 O zusters: laat ons , na 't verrichten der geboôn,
 Den Vader groeten , en ons buigen voor zyn troon:
 Want Koning WILHEM landde op 't goddelyk begeeren,
 Voorspoedig aan de kust der Britten. laat ons keeren,
 Hier zwygt God Triton : en de gansche waterstoet
 Verdwynt uit elks gezigt , en dompelt in den vloed.

*Triton
 staakt
 zyn rede,
 en de Zee-
 godinnen
 verdwy-
 nen.*

*Vreugde
binnen
Londen
over des
Konings
weder-
komst.*

De Vorst genaakt terwyl de hoofdstad, daar de menschen,
Vervrolykt door zyn komst, de straat met zegenwenschen
Vervullen: daar 't gejuich en vrolyk handgeklap
Tot aan de wolken ryft. gemeente en ridderfchap
Verschynen elk om stryd. het grimmelt op de daken
Van Britsche burgeren. de vreugdevuuren blaaken.
Men plant de toortfen voor de glazen, daar de gloed
De minnevonken toont van 't burgerlyk gemoed,
En strekt een zinnebeeld van vrientschap, trou en liefde.

*De Konin-
gin ver-
welkoomt
haar Ge-
maal.*

Voor al de Koningin, wiens borst de Mingod griefde,
Omhelst haar Echtgenoot in 't hof: die schoone bruid
Trekt weêr zyn wapenrok en oorlogsrusting uit.
De Ryksraad nadert om den Voogd van 't ryk te groeten.
Elk werpt zich neêr, en kust de koninklyke voeten.
Elk roemt zyn heldenwerk, en zege, in 't Iersch gewest
Verkregen, daar geweld, en doodelyke pest
Van oproer en krakkeel most zwichten voor zyn degen.

*De Vorst
beveelt
den Ryks-
raad de
algemeen-
ne zaaken
van Eu-
rope te
overwee-
gen.*

De Vorst gebied den Raad de zaaken t'overweegen,
En 't algemeen bederf, dat in dien oorlogstyd
d'Europefche landen dreigt, door wakkerheid, door vlyt,
Door onderftant van geld, en magt van volk te keeren.
Zyn aanspraak raakt het hert der mannen, en zy zweeren,
In 't geen de Koning eifcht, Euroop ten dienft te staan,
En bieden hem hun hulp, hun goed en leven aan;
Om alles voor 't geloof, de rust, en d'oude wetten,
Door zynen arm, naast God, behouden, op te zetten.

De

De Koning was niet lang gekeert in Londen , of
 De stad en 't gansche ryk ontfangt gewenschte stof
 Tot juichen , want de dag , de schoonste van de dagen ,
 Die hem ter waereld bragt , wierd op God Febus wagen De ge-
boorten-
dag des
Konings,
 Door 't aardryk omgevoert. elk groet den morgenglans,
 En Tithons echtgenoot , terwylze aan 's hemels trans
 Uit Nereus schoot verschynt met ongemeene straalen ,
 Gehult met gloeiende robynen en koraalen,
 En roozen in de pruik gevlochten tot sieraad.
 Die dag , voor 't Britsche ryk en Neêrlands vryen Staat
 Zo heilzaam , word geviert van alle Londenaren.
 't Was op dien zelve dag , dat schelmen en barbaaren , en d'ont-
dekking
van 't
buskruit-
verraad
 Door 't helse nachtgespuis gemoedigt , werkten om
 De koninklyke stad , paleis en heiligdom
 Te smooren in den gloed van buskruit: maer Gods oogen
 Ontdekten 't snood verraad , tot Londens hulp bewogen.
 De straf , die vaak op wraak van gruwelstukken loert ,
 Verraschte 't vloekgespan , eer 't werk wierde uitgevoerd.
 Die dag word jarelyks door 't Britsche ryk , en Londen binnen
Londen
geviert.
 Op 't herelykst geviert : daar zo veel duizend monden,
 Bezwangert van 't gejuich , in dien gewenschten staat,
 Gods goedheid looven voor het stuiten van 't verraad.
 Gy zaagt ook op dien dag , ô Londen , in uw muuren
 De bruiloftstoortsen en God Hymens offervuuren
 Ontsteeken , toen den Vorst , uw dierbaar Troonjuweel ,
 De schoone Ryksprinses , Maria , viel ten deel.

WIL-
HEMS ge-
boorten-
dag is ook
zyn trou-
dag.

Geboorte- en huwlyksdag , in 's hemels raad befchoren,
De ruft van 't Britfche ryk wierd met uw vrucht geboren;
De Godsdienst, die door dwang der kerktirannen stond
Gekluiftert , losgemaakt door zulk een trouverbond.

Verheerlykt jaar op jaar met alle plegtigheden
Den dag, die WILHEM teelde, en fiert uw blanke leden,
Beroemde maagden van 't gezegende Albion !

Juicht , Britfche burgers , juicht ! ik zie de morgenzon
Uw hooge zegepoort befchynen van de kimmen ,
En deelen in uw vreugde , ô Londen , onder 't klimmen
Aan 't hemelfche gewelf ! God Febus aangezicht
Staat blyde, en zaait een gloed van ftraalen, ryk van licht.

*Eerpoor-
ten voor
den Ko-
ningbin-
nen Lon-
den opge-
recht.*

De marmre boog vertoont de vrygevochte fteden
Van Ierland , eer verdrukt , mishandelt en bestreden
Door 't Roomfche kerkgeweld ; wanneer Gewetensdwang
In 't ryk den fchepter voerde, en zwoer den ondergang
Van Jefus waare kerk , en haare altaargenooten.
Men ziet aan d'andre zy de Nederlandfche vlooten ,
Gelaân met oorlogstuig , en legervolk bemant,
Door 't pekkel bruizen , daar de Vorft in Torbay land.
Het beeld des Konings, door de kunft gewrocht naar 't leven,
Verfiert de zegezuil van Londen , hoog verheven
Aan 't hoofdpunt ; daar de glans dier groote Majesteit
In 't heerlyk wezen blinkt , en zich alom verspreid.
D'Oranje wimpel waait van boven , en de flander
Van 't Britfche ryk , gepaart , vereenigt met elkander.

Zy vlechten zich in een op 't speelen van den wind.
 Een Herkules , wiens beeld den Vorst gelykt , verslind
 De ryksgedrogten en verwoede Moordharpyen,
 Uitvoerders van geweld , en Jakobs tirannyen.
 God spaar den Koning , en de schoone Koningin.
 Zo roepen op de straat de burgers , eens van zin.
 Een ander schenkt den vocht van Liber, onder 't schreeuwen:
 Leef, WILHEM HENRIK leef, een lange ry van eeuwen.
 Leef lang , Maria, met uw Echt- en Troon-genoot :
 Verduur uw vyanden , Vorstin , braveer de dood.
 Zo word met wensch op wensch het jaarfeest van den koning Het jaar-
feest ein-
digt in
den nacht.
 Besloten yder keert weêr vrolyk naar zyn woning,
 Gelicht door 't vreugdevuur , in 't midden van den nacht ,
 Daar hem zyn bedgenoot met opene armen wacht.

Einde van het Zevende Boek.

VER-

VERKLARING

Van de Print voor 't VIII BOEK.

*E*en koningsmoorder , of die toeleide om den Vorst
 Te dooden , word op 't rad , door helschen gloed ontsteeken,
 Gedraait. Gerechtigheid wil zulk een gruwel wreeken.
 Een gier doorpikt de long en lever in zyn borst.
 Een Moordharpje slaat haar klaauwen in zyn leden.
 De Ryksraad treurt by 't graf van WILHEMS Gemaalin,
 En zwaait de lyktoorts voor die groote Koningin.
 Een Arend voert haar ziel naar boven van beneden,
 Om by 't Godinnendom te plaatsen in de lucht.
 De Koning wandelt met de Vrede langs de wegen.
 Hy toont haar Namen op de steenrots met zyn degen ;
 Een vesting door natuur en boukunst hoog berucht.
 Wy moeten eerst die stad voor Karel weder winnen ,
 Zo zegt hy , eer ik u door 't aardryk voer ten toon.
 Een Engel kroont den Vorst met eene zegekroon.
 De Godsdienst en 't Gerecht geleiden , bly van zinnen ,
 De Vrede op haren togt , daar zy in 't witte kleed ,
 Gevolgt van Bacchus , die den doffen geest kan streelen ,
 En Ceres , mild in graan en vruchten uit te deelen ,
 Met WILHEM hand aan hand voor Janus tempel tred.
 De krygsknecht vlucht van 't veld met sloopende banieren :
 Daar Moesel , Maas , en Rhyn , en Sambre zegevieren.

WILHEM DE III.

ACHTSTE BOEK.

't Ernielend krygsgeweld , dat woed
in alle landen
Van 't uytgeteerde Euroop , daar
d'oorlogsfakkels branden,
Vergunt den Vorst geen rust , maar
wekt van tyd tot tyd
Zyn heldenarbeid. hy wapent
zich ten stryd.

Hy moet al weêr door zee met opgespanne doeken
Laveeren , om de magt van Vrankryk op te zoeken
In Karels Nederland , den krygsstoel van Belloon ,
Daar hem zyn leger wacht. pas treed hy op den troon ,
Of word gedwongen om naar 't heir der Bondgenooten
Te keeren met zyn Britsche en Nederduitsche Grooten,
Doorluchte mannen , die , van Mavors opgevoed ,
Steets blyken gaven van hun oorlogskunde en moed.
Hoe menigmaal zal ik door Nereus watervelden
U volgen , en uw vloot , ô voorbeeld aller Helden ,
Geleiden van de kust der Britten naar het strand
Der Batavieren , uw geboorte- en vaderland?

*De Ko-
ning steekt
weder
over uit
Engel-
land.*

R. de Hooghe. F. Y. D. et. M. Brie. R. Com. inv. del. fecit.

Myn Zangheldin , gewekt door schorre krygsbazuinen,
 Begeeft zich weder 't ſcheep, daar 't krytgebergt zyn krui-
 Tot aan de wolken beurt, en ſteekt van d'oevers af (nen
 Met WILHEMS zeebanier , en volgt zyn legerſtaf.
 Men licht een groot getal van mannen , die voor dezen
 In 't Ierſche koninkryk hun oorlogſpligt beweezen,
 En zendze naar de kuſt van Vlaandren , om de magt
 Van 't Bondgenootſchap, daar de Vorſt zyn hulp van wacht,
 Te ſterken , en 't geweld der Franſche roofgedrogten,
 Dat gansch Europe ontruſt, te keeren op hun togten:
 Want Karels erſland word gedreigt aan allen kant ,
 De dorpeling verwoeſt , en ſchuur en hut verbrand.
 De Koning Lodewyk , door oorlogſluſt gedreven,
 Had zich in 't leger met zyn hofgezin begeeven,
 En Namen, lang vermaard door ſterkte, wechgerooft.
 De Britſche Troonmonarch, en Neêrlands Legerhoofd
 Neemt affcheid van den Staat, daar duizend onderdaanen
 Hem voorſpoed wenſchen, en begeeft zich by zyn vaanen.
 De dappre Beyervorſt, tot Landvoogd aangeſtelt ,
 Bereid zich, als 't gerucht de komſt des Konings meld,
 Om hem naar waarde met zyn hofſtoet op te wachten.
 Zy treên in krygſgeſprek , en ſcherpen hun gedachten,
 Om 't heir van Lodewyk een voordeel af te zien ,
 En Luxemburg in 't veld kloekmoedig 't hoofd te biên.
 De legers trekken door de landen hene en weder,
 En ſlaan de tenten voor elkanders oogen neder.

*en begeeft
 zich naar
 zyn leger.*

Het Bondgenootſchap vlamt op ſtryden. 't oorlogsvuur
 Ontvonkt den legerknecht , en groeit van uur tot uur
 In 't edelmoedig hert van ruitren en ſoldaaten.
 Elk wil op 't bed van eer zyn dierbaar leven laaten,
 Of zegepraalen van den vyand in den flag.
 Zo word de moed van 't volk door WILHEMS krygsgezag
 Ontſteeken , en 't getal der ſtrydbre hulpgenooten
 Vermeerdert dagelyks in 't leger , om dien grooten
 En onverfaagden Held , die voor Europe waakt,
 Te dienen in den nood , terwyl de tyd genaakt
 Om 't heir van Lodewyk , zo groot en vol vermogen,
 Met uitgetogen zwaard te trekken onder d'oogen.
 De Britſche Veldheer ſpreekt zyn metgezellen aan:
 't Is tyd , ô mannen, om den vyand op te ſlaan,
 En over het verlies van Namen ons te wreeken.
 Hoe Luxemburg 't gevecht ſteets weigerde, is gebleeken.
 Nu moeten wy zyn heir verraffen, en , in ſpyt
 Van zyn voorzigtigheid , hem dwingen tot den ſtryd.
 Grypt moed myn helden, die, bekrant met laurebladen,
 In 's vyands bloed geverft, door uw manhafte daaden
 Uw naam onſterfelyk maakt, en ſtreeft hoe langs hoe meer
 Door oorlogsdeugd ten top der ewigdurende eer.
 Ik zag u menigmaal uw dierbaar leven waagen,
 De dood braveeren , en op 's vyands nederlaagen
 In 't bloedig veldgevecht of zwaar beleg der ſteên
 Uw zege ſtichten en vermaarde krygstroepen.

*Hymoe-
 digt zyn
 benden.*

Bewaart de glori door uw wapenen verkregen.
 Zo blinke in ewigheid de luister van uw degen
 Hier boven aan 't gesternt. zo roem' van eeuw tot eeuw
 De nazaat uw bedryf. valt aan op 't veldgeschreeuw,
 Op 't oorlogsteken, dat myn krygsgezag zal geeven,
 En dient my als voorhene, ó helden, met uw leven.
 Ik zal uw trouwen dienst erkennen, en uw moed
 Beloonen naar waardy in voor- of tegenspoed.
 't Is my genoeg, als elk zyn pligten zal betrachten:
 Want van Gods gunst staat ons de zege alleen te wachten.
 Zo spreekt de Koning voor zyn heir op 't oorlogspaard.
 Daar elk hem bystant zweert, en zwaait het glimmend zwaard
 Tot driemaal achter een. de magt der Batavieren
 Treed naar den vyand toe met vliegende banieren,
 Met wapentassen, ryk gevult met kruit en loot.
 De Brittenlander, Spaansche en Duitsche bondgenoot
 Bezet de posten, door den Veldheer aangewezen,
 En yvert om zyn pligt te toonen als voordezen.
 Daar valt de krygsknecht aan, en loft aan allen kant
 De donderbussen, dat de lucht en 't vechterk brand,
 Dat aarde en hemel dreunt. de Fransche benden leggen,
 Bebolwerkt van een berg, begroeit met dichte heggen,
 En kreupelbossen, tot haar heirpost uitgezocht,
 Om WILHEM'S krygsgevolg te stuiten op den togt;
 En, van een schans gedient, bezet met bateryen,
 Den fellen aanval af te keeren onder 't stryen.

*Gevecht
 by Sseen-
 kerken.*

Een diepe veldmoeras omringt de linke zy
Van Vrankryks heir , en zet den vyand voordeel by.
Doch 't werk, hoe zwaar in 't oog , valt licht om uit te voeren,
Als een stantvaste wil zich nimmer laat ontroeren
Door laffe vrees , maar vaart met luft in arbeid voort.
Dan treft de schutter , door zyn glorizucht bekoort,
Het voorgestelde wit. zo streeft men , nooit verlegen,
Noch voor gevaar beducht , langs ongebaande wegen
Ten top van eere , en blyft onsterfelyk door 't bestaan.
Zo tast de Britsche Vorst zyn tegenstanders aan ,
En wint den heuvel , dien de Franssen kloek beschermen,
Na dapper vechten, door beleid en kracht der armen.
De mannen storten van den bergtop naar beneên,
Door kogels , fabels en granaaten afgestreên ,
Ontsielt of zwaar gewond. het laauwe bloed der helden
Druipt neder van de kruin des heuvels op de velden.
De Bondgenoot houd lang zyn aangewonne post
Door moedig stryden in , schoon 't werk veel mannen kost,
En maakt zich meester van kortouwen en mortieren,
Op Vrankryks legerplaats geplant. de Batavieren
Beschermen lang den buit, (terwyl de strydenoot
Hun moedig bystant bied) en schieten schoot op schoot
Op d'aangedronge magt en vyandyke benden ,
Die zich op d'orders van den Veldheer derwaarts wenden,
Om 't noodig oorlogstuig , door moed en dapperheid
Veroverd , hun geweld t'ontrukken. yder pleit

In 't harnas voor zyn Heer, voor 't recht en d'eer der landen.
 Zo vliegt elks glori, daar de zwavelvuuren branden,
 In 't midden van de vlam ten hemel. 't grof kanon
 Verheft der helden deugd veel hooger dan de zon,
 En galmt hun daaden uit met donderende toonen,
 Dat dal en heuvel kraakt. zo ftryden Mavors zoonen.
 Zo staat de Bondgenoot in 't fmooken vechterk pal,
 Maar 't heir van Lodewyk, veel grooter in getal,
 Verpooft van tyd tot tyd zyne afgesloofde knechten,
 En fterkt elk ogenblik zyn vaanen, onder 't vechten,
 Met verfche mannen, met kanon en krygsgevaart.
 't Schynt of hier 't aartryk, weêr bevrucht, foldaaten baart;
 Als Kolchis grond, wel eer bezaait met draketanden,
 (Gelyk d'aaloudheid dicht) door koning Jazons handen.
 Niet anders groeit op 't veld de magt van Lodewyk
 Van alle kanten aan. de Vorft van 't Britfche ryk
 Beveelt zyn krygsgevolg in orde en met geleden
 Te rug te trekken, en den fellen ftryd op heden
 Te ftaaken. yder voert, op 't koninklyk gebod,
 Zyn legerknechten af, en wenscht een beter lot:
 Dewyl de krygskans gunt de zege aan geen van beiden.
 Zo eindigt het gevecht, en bei de legers fcheiden.
 Maar 't vechterk legt bezaait met lyken, in den slag
 Van wederzyde ontfielt. ô dodelyke dag
 Voor veelen, die hun bloed vergooten, en hun leven
 Op 't yfelyk krygstoneel, daar zo veel mannen bleeven,

*Einde van
den ftryd.*

Ver-

Verruilden voor de dood ! ô gruwelyk gezigt ,
 Gy toont ons klaar wat haat en vyantschap verricht !
 God Febus zelf (wien zou dit schoufpiel niet verveelen ?)
 Besterft , en spoelt zyn as en smookende gareelen
 In Nereus plaffen af. de Vader staat verzet ,
 En dryft de rossen van zyn zonnekoets te wedt
 Veel vroeger als voorheen. de Boschgodinnen klaagen ,
 En treuren op de doôn , door droefheid neêrgeflagen :
 Zy mengen 't heldenbloed met traanen op den grond ,
 En kussen een voor een den bleekbesturven mond.

De Koning WILHEM kiest een heirpost voor zyn mannen,
 En geeft bevel om straks de tenten op te spannen.
 Hier dankt de legerknaap den hemel , die den Vorst
 Beschermde , en 't doodlyk loot afkeerde van zyn borst :
 Want zyne dapperheid ontzag geen krygsgevaaren
 In 't midden van 't gedrang der vyandyke schaaren.
 Hy waagde in 't veldgevecht zyn leven onverfaagt :
 Dat leven , zelf door God verdedigt , word belaagt
 Van schelmen , omgekocht door Vrankryks goude schyven,
 Verraders , die hun loon voor snoode moordbedryven
 Verwachten van den Vorst , die 't Leliryk gebied.
 Hoe zal myn Zangheldin het geen in 't heir geschied
 Verhaalen zonder schrik ? ik zie de zonneglanffen
 Verbleeken aan 't gewelf en hun verheve tranffen.
 De waereld fiddert op haar as. de hemel beeft.
 En 't reedlyk schepfel , dat die gruwelen beleeft,

*Verra-
 delyk
 toeleg op
 het leven
 van den
 Koning.*

Staat

Staat doots. de tong verstyft, en weigert om te spreken.
 Hoe kan een menschenhert zo snood een opzet queeken,
 En baaren, van de hel bezwangert, zulk een vrucht,
 't Bederf van gansch Euroop, daar God en mensch om zucht?

*Grand-
val, aan-
leider van
't schelm-
stuk,*

Grandval, een edelman, maar van de deugd verbastert,
 In Vrankryk voortgeteelt, met schelmen, waard gelastert,
 In 't vlockverbond getreên, besluit Vorst WILHEMS dood,
 En maakt zich schuldig aan een gruwelstuk, zo groot
 Als ooit wierde uitgedacht. men had een jaar te voren
 Alrede 't moorduur in den veldtogt uitverkoren;
 Maar 't werk wierd door 't vertrek des Konings toen gestoort.
 Dien aanslag zal men nu hervatten. 't loon bekoort
 Den meester; die zich vleit met rykdom, hooge staaten,
 En titelen van eer. maar neen, de Grooten haaten
 d'Uitvoerders van 't verraad, schoon 't schelmstuk word be-
 En of de zaak gelukt, het loon, dat u verblind, (mint.
 Verwoede monsters, zal niet volgen. uw verwachting
 Zal u bedriegen, en vervloeking en verachting
 De prys verstrekken van uw gruwelyk verraad:
 Ja wroeging, die de ziel met geesseloeden slaat,
 't Gewisse brandmerkt, en met scherpgewette tanden,
 Tot wraak van 't lastersluk, steeds knaagt aan d'ingewanden,
 U beulen nacht en dag. dan zult gy grooter smert,
 Onlydelyker pyn gevoelen in uw hert,
 Als eer Prometheus, om 't ontrooven van de vonken
 Der zonne op Kaukasus met ketenen geklonken,

Moest

Moft dulden , daar hy wierd door Jovis adelaar
 In d'ope borst gepikt. maar gy , ô moordenaar,
 Vervloekte koningsbeul , gy ftaat naar WILHEMS leven,
 Door zucht voor Lodewyk en Jakob aangedreven,
 En fhrikt niet voor de ftraf , die volgen zal. de tyd
 Is reeds beftemt : wanneer de Vorft langs 't leger ryd,
 Of zich op weg begeeft om Vrankryks magt t'ontdekken,
 Dan zal men 't edel bloed vergieten; en voltrekken,
 In een bedekten weg gelegen , 't gruwelftuk,
 Door moordroers, op zyn borst geloft; en , zo 't geluk
 't Vertrek begunftigt , naar de Franfche tenten vluchten
 Te poft in zegepraal , en deelen de geruchten
 Van Koning WILHEMS dood aan 't gansche leger uit,
 Ja roemen in dien moord. dit's 't oogwit. dit's 't befluit.
 Maar God, die lang den Held befchermd in lyfgevaaren,
 Bevryd hem voor 't geweld der woedende barbaaren.
 Het opzet word ontdekt ; Grandval gevangen voor *gevangen.*
 Den rechterftoel gefleept : hy geeft den Raad gehoor,
 Die naar de waarheid vorfcht, en openbaart met fchanden
 De voorgenome zaak , zelf buiten pyn en banden.
 Hy word ter dood gedoemt , en sneuvelt op 't fchavot *en met de
dood ge-
ftraft.*
 Door handen van den beul. dit is der fchelmen lot.
 Verraders , spiegelt u , en laat zyn ftraf u leeren ,
 Nooit naar der Vorften bloed te dorften, noch te zweeren,
 Op hoop van loon , 't bederf van 't koninklyk geflacht.
 Tirannen worden zelfs met oneere omgebragt.

Het heir van Vrankryk zoekt terwyl door donderklooten,
Charleroy Door bomben, voortgestuwt van buskruit, en geschooten
gebom-
bardeert, Uit yzre buiken der mortieren ; door geweld
 Van zwaare stukken en kortouwen , op het veld
 Voor Charleroy geplant , die vesting te bespringen ,
 En onder 't rookend puin met haar bezettingen
 Te smooren door dien gloed. twee werven word de zon
 Gewekt door 't dreunen van 't verslindende kanon ,
 En door den dikken damp van zwavel , onder 't klimmen
 Uit Nereus pekelbron , verduistert aan de kimmen.
 Twee dagen word de stad beschoten , en geblaakt
 Door blikfems van't metaal: maar Vrankryks Heirvoogdstaakt
en weder Zyn opzet , en geeft last om aanstonds , onder 't roeren
verlaa-
ten. Der trommen , 't leger van de wallen af te voeren :
 Want Koning WILHEM houd een waakend oog in 't zeil :
 Hy slaat zyn handel gade , en slaaft voor Neêrlands heil.
De legers Het herfstsaizoen , gevolgt van ongestuime vlaagen ,
trekken
uit het
veld. En regenbuijen , die de legerknaapen plaagen ,
 En dwingen 't open veld te ruimen , naakt in 't end.
 De legers trekken af. elk voert zyn regement
 Naar d'aangeweze stad : daar rusten d'oorlogslieden
 Zo lang tot eindelyk de noordsche stormen vlieden ,
De somer En aangener lucht de beemden voedsel geeft.
opent den
veldtogt : Dan preft de Britsche Vorst zyn heir te velde , en streeft
 Den Franschen vyand met zyn Bondgenooten tegen.
 Zyn krygsbeleid verkieft een heirpost , wel gelegen ,

En

En veilig voor zyn volk. zo doet de Veldheer van
 Den Lelikoning ook. hier draaft de legerman,
 En slaat de tenten op. daar zweeten d'akkerlieden,
 Die 't heir beschanffen en begraaven, door 't gebieden
 Der hopliên aangezet tot werken. yder wroet
 Met schuppen in den grond, en dekt den oorlogsstoet.
 Elk woelt. elk toont zyn vlyt, en volgt de krygsgeboden.
 De manke Mulciber brengt wapens om te dooden,
 En deelt zyn moordgeweer aan beî de magten uit.
 Hy word verwelkomt in de tenten door 't geluit
 Der legertrommen, en de toonen der trompetten.
 God Mavors, die wel eer, gevangen in zyn netten
 Met Venus op de koets, een schoufspel voor de Goôn
 Verstrekte in 't hemelhof, denkt niet meer aan dien hoon;
 Maar eert hem, als een vriend, en looft zyn bezigheden
 In 't flypen van het staal en oorlogstuig te smeden.
 Zy treden zy aan zy, als broeders, over 't land,
 Daar elk zyn vaanen voor hun woedende oogen plant.
 Bellone stapt'er by. de rode pluimen hangen
 Van heuren blanken helm. de haarlok krielt van slangen.
 Het lichhaam, grof van leeft, versiert het krygsgewaad.
 Zy laat een bloedvlak op den bodem, daarze gaat.
 De Fransche Luxenburg, in oorlogskunst ervaren,
 Had, om 't veroverd land voor brandschat te bewaaren,
 Het open veld beschanft, omgraaven en bemant,
 Reduiten opgerecht, en, 't geen de tegenstant

*daar Vult,
kaan,*

Mars,

*en Bellone
zich ver-
toonen.*

*De liniën
der Frans-
sen*

Vereifchte, door zyn vlyt bevordert naar behoren.

*worden
door den
Hertog
van Wir-
tenberg*

De Wirtenberger, door den Koning uitverkoren
Om die befchanfingen te dwingen, trekt vol moed
Te velde, en naakt de poft van Vrankryk met zyn floet.

*overmel-
digt,*

De mannen zwemmen door de gracht, en overvallen
Den vyand, daar hy zich verweert in d'aarde wallen,
Of uit zyn fterkten vecht; doch vruchteloos: de kans
Begunftigt Wirtenberg, en d'opgeworpe fchans
Moet buigen voor 't geweld met haar bezettingen.
Het Franfche leger deift. men volgt met bloote klingen
De vluchtgenooten na. veel finceeven door 't geweer,
Of ftorten, zwaar gewond, op 't purper vechterk neêr.

*en de lan-
den onder
brand-
fchattin-
gen gezet.*

Deze overwinning zet de gansche landftreek open;
En yder moet voor geld zyn erf en vryheid koopen,
En fchattingen aan 't heir betaalen, naar waardy
Van 't goed, dat hy bezit: doch zonder tyranny.
Men geeft de reden plaats in 't fchatten en waardeeren.
Maar laat ons weêr naar 't heir der Bondgenooten keeren,
Daar Neêrlands Wapenhoofd met zyn gepaarde magt
Den Franfchen Maarfchalk en zyn ryksbanieren wacht:
Want Luxemburg trekt op met al zyn legerknechten,
Om koning WILHEM met zyn helden te bevechten,
En aan te grypen op de poften, daar hy leit.
Dien aanflag neemt hy voor. 't gefchied, als 't is gezeit,
En door den Legerraad in 's Hertogs tent beflooten.

*Optogt
van
Luxen-
burg.*

ô Zanggodinnen, die, als Febus fpeelgenooten,

Den

Den godgewyden berg, Parnassus, door den toon
 Van uwe gorgels streelt, daar yder naar de kroon
 Der eedle zangkunst dingt, begunstigt my, ziet neder;
 Ik heb uw bystant weêr van noden stuurt myn veder:
 Op dat ik dezen stryd, daar elk, door d'eer bekoort,
 Geen loot noch fabel schroomt, mag zingen als 't behoort.

De Britsche Veldheer, dien de tyding word gedraagen,
 Dat Luxemburg genaakt, om 't leger te belaagen,
 Stelt al zijn troepen in slagorde, en wacht aan 't hoofd
 Van 't Bondgenootschap, dat zyn heirbyl trou belooft,
 De Fransche benden af. de Legerhoofden ryden
 Door 't heir, en moedigen hun knechten om te stryden.
 Elk staat gelyk een rots. daar naakt de lelivaan.
 Men steekt van wederzy de veldkortouwen aan,
 En groet elkander met een stem uit koopre kaaken.
 De Vlaamsche bodem beeft. de korenakkers blaaken.
 De graanhalm druipt van bloed. vrou Ceres priester vlucht.
 't Gespan van Febus raakt aan 't hollen in de lucht.
 De voerman waggelt op den wagen onder 't mennen.
 Merkuur daalt neder uit den hemel op zyn pennen,
 Zo dra God Jupiter 't gedruis van 't klinkend staal
 Gewaar word, en 't kanon hoort dondren in zyn zaal.
 De bode keert, en meld aan 't Hoofd der hemelschaaren,
 Hoe fel de legers woên. de Boschnimf rukt d'altaaren
 Van Faunus uit den brand, en aarzelt voor 't geweld.
 De groote WILHEM draaft langs 't leger over 't veld,

*dien de
 Koning
 van En-
 geland
 afwacht.*

*Veldslag
 van Lan-
 den.*

Daar duizend kogels en geflingerde granaaten
Door 't vechterperk fnorren. daar zyn ruiters en foldaaten
Den aanval ftuiten van den vyand in den ftryd.
Elk toont zyn kracht en moed, daar zich de Veldheer quyt,
Gelyk een Oorlogsgod, en voorgaat zonder fhrikken.
Men loft aan allen kant de vuurroers, onder 't mikken,
Wanneer de hopman fhreeuwt : geeft vuur. hier dreunt de
Gins klinkt de krygsbazuin : terwyl de legerdrom, (trom.
Gemoedigt door dien toon, flagorden en geleden
Der tegenftandren breekt. de paardevoeten treden
Op manneschinkels, op den buik en 't ingewand,
En delven arm en been en bekkeneel in 't zand.
De koppen rollen langs den grond, door yzre klooten
Geflingert van den romp, vermorzelt en doorschooten.
De Dood, geborften van haar keten, voert een ry
Van moordtrouwanten aan, de Woede en Razerny,
De Wreetheid en 't Geweld. de bloedbanieren waaijen.
Men hoort den legerhaan moord, roof en onraad kraaijen.
De bruine zwaveldamp benevelt elks gezigt.
Het omgewroete ftof verdooft het zonnelicht,
En fchept een naaren nacht. de veldrivieren groeijen,
En zwellen van het bloed. al d'oorlogsfstormen loeijen.
Een deel van 't voetvolk word geplaatft in ftruik, in heg,
En kreupelboffen, om te fhieten op den weg,
Waar langs de vyand trekt, en naakt om door te dringen.
Veel ftryden dapper in 't verweeren. veel bespringen

De postbeschermers, dat hun bloed en arbeid kost.
De moede krygsknecht word door verschen afgeloft,
En elk moet op zyn beurt door vuur en kogel streeven.
De brave Beyervorst, door heldendeugd verheven,
Een ridder, welgemaakt van lichhaam, wiens gelaat
Naar Mavors wezen zweemt, munt uit in 't krygsgewaad
Aan 't hoofd van Karels heir, op 't brieschend ros gestegen.
De rechte vleugel word verdedigt door zyn degen,
De Fransche ruiterbende in 't naadren afgekeert,
En d'aanval reis op reis gestuit. hy triomfeert,
En houd zyn legerplaats voor Luxemburg geslooten.
En gy, ô Prinssen, die de magt der Bondgenooten,
Hanover; Brandenburg hier aanvoert, uw beleid
Versterkt den Britschen Vorst : uw moed en dapperheid
Staat Vrankryks leger dier : uw roem zal nimmer daalen,
Maar ewig ryzen met de dagtoorts en heur straal.
En gy, ô Neêrlands volk, beroemde Batavier,
Myn Zangnimf zal u nooit verzwynen op 't papier;
Dat, door uw oorlogsgloed ontfteeken, raakt aan 't branden!
Gy, die hier 't leven laat, gy blyft in d'ingewanden
Van uwen landgenoot begraaven; en de tyd
Verewigt uwe deugd, in weêrwil van den nyd!
Athlone, en Sulesteyn, en Portlant, d'eer der braaven,
Obdam, en Sgravemoer (die eer zyn heldengaaven
In 't wederspannig ryk, door Stuarts dwang ontroert,
Op 't heerlykft heeft getoont, van Ginkel aangevoert :

Dat

Dat tuige ons Ierland , en zyn vrygevochte wallen)
Staan pal en onverfaagd, daar duizend helden vallen.
Daar Zolms zyn been verliest, waar door hy 't leven liet.
De Vriesche Kazimier , die 't ftrydend volk gebied ,
Als Maarschalk van den Staat, verliefd op krygslaurieren,
Besproeit de lelien van Lodewyks banieren
Met purper heldenbloed , vergooten door zyn zwaard.
Die Prins , een bloedverwant des Konings, hem zo waard,
Dringt dieper in de ziel van WILHEM door zyn daaden.
Zyn oorlogsklepper draaft langs ongebaande paden,
Met lyken opgehoopt , en drukt in 't bloedig stof
De tekens van zyn draf. de vyand zal uw lof,
O Vorstelyke Telg van Nassau , zelf verheffen ,
En ewig melden hoe uw fabelslagen treffen.
Prins Nassau Saarburks arm, op ftryden afgerecht,
Door sterkte alom vermaard, doet wondren in 't gevecht,
En drukt het lemmer , dat gebeente en ribben kraaken,
In 't hert der Franssen , die zyn legerpost genaaken.
Nojel , en Birkenfelt , en Weede, die den Staat
Steets dienden in den nood, en waakten vroeg en laat
Voor 't heil van 't vrye volk, staan moedig voor hun benden,
In 't midden van 't gevaar en d' oorelogs elenden.
De koning WILHEM ziet de krygsbedryven aan,
En moedigt overal zyn leger onder 't slaan.
Zyn byzyn kan den moed der bloden zelf ontsteken.
Zy ftryden onvermoeid , die eerst in 't ftryden weeken,

En

En aarzelden door vreeze of doodschrik aangevat.
O deugd! ô dapperheid! die al den aardfchen fchat
Door uwen glans verdooft, gy trotft de goude kroonen!
Een laffe Vorft onteert zyn koninklyke troonen;
Die, als een vrouw, gedoft met purper hoffatyn,
By dartle maagden zich verluftigt in den wyn,
En 't ryk verwarelooft door ongebonde lusten:
Maar zy, die op den grond in 't glimmend harnas rusten,
Door ftryd op ftryd vermoeit; en vliegen voor 't altaar,
Den Kruisgod toegewyd, door 't uiterfte gevaar:
Die voor de ruft van 't volk, de vryheid en de wetten,
Bezegelt door hun bloed, den voet in 't vechtperk zetten,
Verdien en eer op eer, en worden hier beneên
Geviert, verheerlykt, en, als Goden, aangebeên.
Die lof komt WILHEM toe. dat tuigt zyn gansche leven;
En zo veel wondren, door zyn ftrydbre vuift bedreven,
Verkonden overal de glori van zyn naam,
Door 't ront gedragen op de vlerken van de Faam.
Dat meld ons Landen, daar zyn felle blikfemschichten
Door 't harnas booren: daar de ftoutfte mannen zwichten
Voor 't woeden van zyn kling: daar grooter oorlogsmagt,
En d'eer van Vrankryks Huis, verheerlykt door 't geflacht
Der Lelikoningen, voor zyn geweld moet buigen.
En gy, ô Jakobs zoon, ô Berwyk, zult getuigen,
Dat u de braafte Prins ontwapende in den ftryd,
En met zyne armen greep. maar hoe! gy zwelt van fpyt,

Daar gy den fabel werpt voor zyne voeten neder.
 Bedaar, en schroom geen leet; de Vorst bemint u teder,
 Schoon gy zyn leven haat, en toelegt op zyn dood.
 Zyn vrientschap kan die drift verschoonen, daar ze sproot
 Uit kinderlyke min, door kracht van 't bloed bewogen.
 Verban uw vyantschap, en zie met andere oogen
 Den aangehuwden zoon, den vriend, en bloedverwant
 Van uwen vader aan: hy bied u zelf de hand,
 En zal u in zyn heir, gelyk een Prins, onthaalen.

De zonnekar verdwynt met haar vergulde straalen.

De stryd
eindigt. De vaale nacht klimt op. elk voert zyn troepen af,
 Op d'orders, en 't bevel dat hem de Veldheer gaf.

God Mars
daalt ne-
der, De Krygsgod, in de lucht gezetelt op zyne assen,
 Ziet met een vrolyk oog de leden in de plassen
 Van 't uitgestorte bloed verdrinken op den grond;
 Terwyl de ziel verhuift, en vliegt uit d'ope wond.

en spreekt
tot Bello-
ne. 't Gaat wel: (dus spreekt hy tot Bellone, in 't nederdaalen)
 Zo word onze oorlogstroon gesticht. wy zegepraalen
 Van gansch Europe, daar de Vrede, onteert, verdrukt,
 Geboeit, mishandelt, voor myn zegewagen bukt;
 En volgt schoorvoetende myn bloedige garelen
 Langs 't blakend veld, geschokt door felle landkrakkeelen.
 Myn moordklank word alleen in Vlaandren niet gehoord:
 O neen! die dondert vast van 't een aan 't ander oord.
 Indien ik naar den Rhynmyne oogen slaa: ze aanschouwen
 Verwoesting, moord en roof; en steden en gebouwen

Afweiden door de vlam , met affche en puin bedekt :
 Daar Vrankryks Erfgenaam met zyn standaarden trekt,
 DienPrins vanBaden, 'tHoofd der Duitfche krygsverwanten,
 Met zyne volken wacht , en fluit aan alle kanten
 Den aantogt van dien Vorft , den zoon van Lodewyk,
 Die voor zyn vader ftryd , en d'eer van 't Fransche ryk.
 Gins trekt de Savojaard langs d'Alpen met zyn benden,
 En valt in Pignerol den vyand op de lenden.
 Hy blikfemt nacht en dag de veft : maar Katinat
 Trekt voor zyn Koning op , en red de veege ftad.
 't Bestormend leger wykt met bomben en mortieren.
 De Turkfche Maan , geleid van Baffaas en Vizieren,
 Bestookt den Adelaar. in 't kort , myn gezellin,
 Bellone , elk ooreloogt , elk woed , en volgt myn zin.
 O vrolyk fchoutoneel ! ô langgewenfchte ryden !
 Zo fpreekt Gradivus tot de Krygsgodes na 't ftryden.

De Veldheer Luxemburg herftelt zyn leger , dat
 Veel fchade door verlies van volk geleden had ;
 Waar van'er veel verftrooit omdwaalden langs de wegen ;
 En trekt voor Charleroy : een vefting , dicht gelegen
 Aan 't Henegoufch geweft ; verheerlykt door den naam
 Van Spanjes Troonmonarch : een wapenburg , bequaam
 Om tegenftant te biën. men houd de ftad beflooten ,
 Omfingelt en berent ; om toevoer , hulpgenooten,
 En 't geen verwering eifcht , te ftuiten voor den muur.
 't Kanon , ontfteeken door den lontftok , braakt zyn vuur

*Charleroy
 door den
 Hertog
 van Lu-
 xenburg
 belegerd.*

Met schroot en kogels uit , en dondert op de wallen.
Men ziet de gevels door 't geweld der bomben vallen,
En storten op den hals van burger of soldaat.
Het bloed spoelt van de wal , en golft langs markt en straat,
Gelyk een ruime zee. de torenspitsen beeven.
De gansche vesting , op haar heuveltop verheven ,
Bezwykt en waggelt door de slagen van 't metaal.
De bleeke weduw treurt op 't lyk van heur gemaal ;
Terwyl de zuigeling de vaderlyke leden ,
Door 't loot gerabraakt , en van boven tot beneden
Met bloedig stof beklad , in d'armen streelt, en kust.
De Spaansche Stedevoogd , op oorlogseer beluft,
Bezigtigt over al de posten op de schanssen.
Hy slaat de stormen af , en valt op 't heir der Franssen
Door d'opgeslote poort met srydbre mannen uit.
Veel blyven in 't gevecht. veel keeren met den buit ,
Noch rookende van 't bloed des vyands , op hun posten.
De versche wacht bezet de plaats der afgelosten ;
En elk trekt beurt om beurt , daar hem zyn hopman preft,
Op bolwerk of reduit, en quyt zich voor de vest,
Gelyk een dapper held , uit schanssen en rondeelen ,
En halvemaanen , daar de stormkortouwen speelen.
't Belegerend geweld vermeerdert dag op dag.
Men waagt 'er storm op storm , en wint door slag op slag
De buiteposten en bezette ravelynen.
Men slecht het horenwerk door 't springen van de mynen.

De

De Franfche Veldheer eifcht de vefting op , en zweert ,
 Indien hy van de ftad in 't ftoormen triomfeert ,
 En vechtende de wal veroverft , alle zielen ,
 Zo oude als jonge , door zyn fabel te vernielen.
 De Stadvoogd , geen ontzet verwachtende in dien ftaat ,
 Pleegt met de Hoofden der bezettingen raad.
 Zy ftemmen een voor een , om grooter quaad te weeren ,
 De ftad in Vrankryks hand te geeven , op 't begeeren.
 Men ftaat de vredetrom. men plant de witte vlag ,
 En vordert met gefchrift een eerlyk krygsverdrag :
 Dat tekent Luxenburg. men geeft de wal ten beften ,
 En trekt met vliegende banieren uit de veften ,
 Op 't roeren van de trom , en 't fteeken der trompet :
 Daar Vrankryks magt de ftad , met bloed gekocht , bezet.

en gewon-
 nen.

11 okt.
 1693

De veldtogt eindigt , en de Legerhoofden leiden
 Hun troepen uit het veld. de Bondgenooten fcheiden ;
 En koning WILHEM zeilt naar d'Albionfche kufft :
 Daar 't lichhaam , afgemat door oorlogsarbeid , ruft :
 Geliefkooft en geftreelt van d'eer der Koninginnen ,
 De fchoone gemaalin , Maria , trou in 't minnen.
 O gadelooze liefde ! ô kuifche minnebrand !
 O onverbreekbre trou ! bezegelt hand aan hand
 Voor 't heilig echaltaar , door Hymens toorts ontffteken,
 Hoe zal de waereld fteets van uw volmaaktheid fpreeken!
 O bruioltofsledekant ! geen Venus , noch haar zoon
 Verfierdeuw zwaanendons met bloemen , verfch en fchoon

De Ko-
 ning ver-
 trekt naar
 Engeland.

liefde tus-
 fchen Wil-
 hem en
 Maria.

Uit Cyprus hof geplukt; gefikt uit groene zoden
 In 't oude Idalie door dartle Minnegoden :
 O neen ! de Godsdienst heeft u heerlyk opgespreid.
 De waare Deugd alleen , die 't hert der vroomen vleit,
 Verftrekt uw nachtfieraad , en fchittert met heur ftraalen
 Door 't huwelyks vertrek en d'opgepronkte zaalen
 Van 't vorftelyk paleis. hier ruft de Koning met
 Het voorwerp van zyn min. hier floort geen krygstrompet
 Deze aangenaame ruft. zo dra de morgenglanffen
 Den nacht verdryven , en het licht aan d'ooftertranffen
 Ontfteeken door hun gloed; dan wekt Mariaas mond
 Met lofgezangen , die den blyden morgenftond
 Begroeten , en de gunft van God , den Schepper , looven,
 Den Koning uit den fleep. ô pronkjuweel der hoven !
 O herberg van de Deugd ! door 't vorftelyke Paar
 Zo vriendelyk onthaalt ! ô tempel ! daar 't altaar
 Van Jesus ewig blaakt door heilige offervuuren ,
 Gy ruft onwankelbaar , tot vreugd van uw gebuuren,
 Op zulke zuilen , als uw Vorft en Koningin ;
 Door Gods voorzienigheid , ô landgenooten , in
 Den allerhoogften nood gezonden aan uw ftranden ,
 Tot berging van 't geloof , uw recht en dierbre panden.
 Dit hof , wel eer begroeit met dorenen , die pyn
 Door 't fteeken van hun punt verwekten ; door 't venyn
 Der hooffche flangen gansch vergiftigt en bedurven ,
 Waar door de Britfche Roos , verslenft en bleek befturven ,

*Gelukkige
 staat van
 Engeland
 door de
 tegen-
 woordige
 regering.*

Aan

Aan 't quynen floeg, verbeeld (hoe vrolyk keert de tyd!)
 Een Tempe, een lustpaleis, de Blyfchap toegewyd.
 Mariaas goetheid freelt de ziel der eedle vrouwen
 En hoofche Jufferen, die haar gezelschap houwen,
 Verzekert van haar gunst door 't vriendelyk onthaal.
 Haar liefelyk gesprek, haar ongeveinsde taal,
 Haar redeneringen, vol schrandere gedachten,
 En vredelessen, die de rust van 't ryk betrachten,
 Verlustigen 't gemoed van yder, die haar hoort.
 De Raad, de Ridderfchap, de Burgery, bekoort
 Door haar volmaaktheid, cert haar deugden boven maaten.
 Elk toont haar in 't bewint der koninklyke staaten
 Gehoorzaamheid, gelyk een vreedzaam onderdaan,
 Uit liefde en niet uit dwang. elk ziet haar vroomheid aan,
 En woekert van die deugd. haar voorbeeld sticht de zinnen
 Der landgenooten, die Gods kerkbevel beminnen.
 Gerechtigheid verstrekt haar speelgenoot in 't hof,
 En wandelt aan haar zy. indien'er iemand stof
 Tot klaagen vind, zy helpt den lyder in zyn quaalen.
 Haar miltheid schiept vermaak in d'armen wel t'onthaalen.
 Voor al de vluchteling, die om den godsdienst lyd,
 Van erf en huis en goed berooft, door haat en nyd
 Der kerktirannen uit zyn vaderland verdreven,
 Daar veel, om 't waar geloof gemartelt, deerlyk sneeven,
 Word door de Koningin gekoestert en gevoed,
 Geliefkoost en vertroost in al dien tegenspoed.

*Byzonde-
 re deug-
 den der
 Koningin.*

Haar

Haar hert en fchatkift ftaan voor d'onderdrukten open.
 Zy hoopen niet vergeefs, die op haar byftant hoopen.
 Geen hovaardy beheerscht die fchoone in 't ryksgebied:
 Een hertstogt, dien haar ziel, zo needrig, haat en vlied.
 Geen wulpsheid, overdaad, noch ongebonde zeden,
 Onkuisheid, dronkenschap, die 't fchepfel van de reden
 Verbastert, worden in haar hofpaleis geleên.

Zo pronkt die groote ziel met zo veel waardigheên
 In 't fchoonfte lichhaam, dat natuur op 't aartryk teelde.
 Die deugd, die vroomheid, die 't gemoed van WILHEM ftreel-
 Voor zo veel jaaren, voed zyn liefde meer en meer. (de
 Hy mint zyn gemalin: en zy bemint hem weêr.

*Eerzan-
gen der
hoofsfche
Fufferen.*

Zy wandlen hand aan hand voor 't oog der hovelingen,
 En eedle maagden, die Mariaas wysheid zingen,
 En WILHEMS dapperheid verheffen door haar toon:
 Twee zuilen van het ryk: twee paeren aan de kroon.
 Een ander stelt den lof van 't huwlyk op heur fnaaren,
 En zingt: hoe d'offervlam van WILHEMS echtaltaaren
 Den nacht van onheil in 't beledigd Albion
 Verteerde door haar glans, gelyk een heldre zon.
 Dan volgt, hoe 't vorftlyk Paar den gulden staf aanvaarde,
 De troonjuweelen en de rykskroon, hoog van waarde,
 Door 't smeeken van den Raad en Londens burgery.
 Zo zingt de maagdeschaar, als WILHEM zy aan zy
 Met zyn Maria treed. zo juicht men langs de ftraaten,
Blyfchap, Daar 't volk, by een gevloeit, van blyfchap uitgelaaten,

Al knielende om de koets , met een genegen zin
Den Ryksbeschermer groet met zyne Koningin.

*en eerbiedigheid
der burgerij.*

Wanneer de Vorst, vermoeit van staat- en oorlogszaaken,
Wier bezigheden 't heil van gansch Europe raaken,
Zich naar 't paleis begeeft, na 't scheiden van den Raad,
Dan stapt de schoone vrou met een verliest gelaat
Hem vrolyk in 't gemoet, en leid hem naar de zaalen ,
Daar zilvre vaten , en vergulde nektarschaalen
Den koninklyken disch stoffeeren. daar 't banket,
Dat oog en tong bekoort , word sierlyk opgezet.
Men spreekt van 't ryksbelang, en 't nut der onderdaanen,
Van Vrankryks kerkgeweld, daar 't volk verdrinkt in traanen.
Men pryft de lydszaamheid van Gods vervolgte schaar.
Men handelt aan den disch van 't oorlog, dat zo zwaar
D'Europische volken drukt. zo word de tyd gesleten
Met redeneringen vol wysheid , onder 't eeten.

*Maria bewijst
vriendschap aan
den Koning in't
komen uit
den raad.*

Wanneer de Koning zich vervaardigt tot de jagt,
(Een oefening van outs by Vorsten hoog geacht;
Die voor een wyl verpooft hun hooffsche bezigheden)
Dan trekt de Ryksvorstin den jagttrok aan zyn leden,
En wenscht hem met een kus veel voorspoed in het woudt.
O teedre bruilofts-min ! geen schat, noch dierbaar goudt,
Dat Midas keur beviel , kan by uw vruchten haalen !
Ik zie de Minnegoôn van boven nederdaalen,
En vlieden om de kruin van 't koninklyk gebou.
God Hymen zwaait zyn toorts ter cere van de trou,

*en ryden
naar de
jagt.*

Gezetelt op een wolk , voor 't oog der Londenaaren.
 De zon , vervrolykt door 't gejuich der Hemelschaaren,
 Beschynt de koningsstad met herelyker licht
 Dan ooit , van dag tot dag , en schittert in 't gezigt
 Van 't omgelegen land met ongemeene glansfen.
 De bossen schateren. al d'eikeboomen dansfen ,
 En gaan ten reije , als eer op Orfeus snaarespel.
 De Nymfen dartlen op de golven , door 't bevel
 Van Godt Neptunus uit zyn hof geprest naar boven,
 Om WILHEMS heerschappy door 't zeegezang te looven,
 En 't ryk , gezegent door Mariaas troongezag ,
 Te groeten reis op reis in 't klimmen van den dag.
 De baaren luisteren. de winden krygen ooren ,
 En zwygen om dien toon eerbiedig aan te hooren.
 Zo waagt het al van vreugde in dien gewenschten staat.
 Zo bloeit de voorspoed van den Britschen onderzaat
 Van jaar tot jaar. maar, ach ! hoe keeren d'aardsche zaaken!
 O lot ! den sterveling beschoren , waard te laaken ,
 Hoe snel verdraait gy 't rad van 't wankelbaar geluk !
 De Blyfchap vlucht , zo dra de Tegenspoed en Druk
 Het waereltsche toneel beklimmen , en verschynen
 In 't zwarte treurgewaad na 't oopen der gordynen.
 Een voorspook , dat veel ramps betekent , waart door 't hof.
 De nachtuil kryt op 't dak. de zwarte ravens , grof
 Van keelen , knarsfen op de koninklyke transfen.
 Een uitgeteerd geraamt , gehult met dorre kransfen

*Wisselval-
 ligheid
 der wae-
 reltsche
 zaaken.*

*Voorte-
 kens van
 rampen
 in 't hof.*

Van

Van dodelyk cypres , vliegt met een naar geluit
In 't midden van den nacht de zaalen in en uit,
En stoort den zoeten slaap van WILHEMS hoftrouwanten.
De huwlyksfakkel , die 't paleis aan alle kanten
Met heldre vlammen licht, brand flaa. de hofwacht ziet
De sterren aan de lucht verbleeken , door 't verdriet ,
Dat koning WILHEM en zyn ryken dreigt, bewoogen.
Latonaas dochter houd een sluyer voor haare oogen ,
En weigert aan de lucht haar aanzigt in den nacht.
De blonde Auroor verwerpt haar tabberd, ryk van pracht,
De roozen uit haar pruik , en bloozende sieraaden,
En klimt bedrukt uit zee , bedekt met rougewaaden.
Een dikke en zwarte wolk hangt over Engeland,
En spreit haar duifternis van 't een aan 't ander strand.
De rykstroon waggelt , en de marmre zuilen beeven.
Zo stort een donderbuy, door stormen voortgedreven,
Een zee van water neêr op 't schoonste van den dag ;
Terwyl de donder loeit , en 't woudt door slag op slag
Van zyn sieraad berooft , en floopt de veldgebouwen.
Dan treurt de dorpeling en bouwman, door 't aanschouwen
Van zo veel rampen, in dien fellen luchtorkaan :
Hy ziet zyn akkervrucht door bliksemvuur vergaan ,
Of zwemmen in den stroom, door 't onweêr neêrgeflagen.
Zo schie lyk baart de tyd in voorspoed druk en plaagen.
O Zangheldin ! wie leert uw pen dit ongeval,
Dat gansch Europe , maar Britanje boven al

Zal treffen, naar den eifch beschryven op haar bladen?
 O Nimf, Melpomené, die steeds van rou beladen,
 Het klaaglied uitgalmt op den top van Helikon,
 En stort uw traanen in de kristallyne bron,
 Terwylge uw snaaren roert voor vader Febus ooren,
 En vier paar zultren, die uw treurgezangen hooren,
 Daal neder van den berg, en voeg u aan myn zy:
 Bedek uw luit met floers: kom, klaag en ween met my.
 Nu is de stoffe en tyd geboren voor uw zangen.
 Maar hoe! gy laat uw hoofd, bedroefde zuster, hangen,
 Terwyl uw stem bezwykt, en in haar gorgel smoort.
 Verftomt uw tong, Godin? noch vaart myn zangster voort.

*María
word door
een zwaare
krankte
overval-
len.*

De Britsche Koningin (maar ach! hoe beeft myn veder!)
 Die goddelyke vrou stort op het krankbed neder.
 Een heete koorts bekruipt haar teder ingewand.
 Het quaad groeit uur op uur, en neemt vast d'overhand
 In 't lichhaam, en braveert den arts en d'artfeynen.
 De heeldrank, die tot haar genezing most gedyen,
 Bestryd de quaalen, maar vergeefs. de dood, verhit
 Op moorden, vliegt verwoed van 't een in 't ander lit.
 De roozen van haar wang verbleeken door de pynen.
 Het blanke vleesch verteert aan 't lichhaam onder 't quynen.
 Het bloed, door koorts op koorts ontsteken, zied in 't lyf,
 Verdwaalt, en houd geen strek in 't vloeyen, of word styf
 In d'aderen. 't gezigt staat naar; en 't gansche wezen,
 Wel eer zo levendig, zo schoon en uitgelezen,

Zo.

Zo vriendelyk, zo bly, en minzaam voor elk een,
 Waar in de Majesteit met al haar straalen schein,
 Verliest zyn eersten glans, door smert op smert ontluifert.
 Zo legt die groote vrou, door doodsgeweld gekluifert,
 Bevochten en gevelt op 't naare ledekant,
 Waar voor de Dood alree haar zegestander plant.

Hoe klaagt de koningsstad! hoe schreien d'eedle vrouwen,
 En hoofsche mannen, die dit routoneel aanschouwen!

Algemeene verflagenheid.

Zy staan verflagen voor de bedsponde. yder scheurt

De vlecht en 't blanke vel. de gansche kamer treurt.

De traanen vloeijen langs de vloeren uit elks oogen.

De Koning boven al, geraakt van mededogen

Om 't leet der Koningin, ziet met een doodsch gelaat

Zyn waarde bedvriendin in dien bedroefden staat.

Hy valt haar om den hals. hy kust de bleeke kaaken,

En barst in klagten uit: ach! moet ik u genaaken

Klagte des Konings.

Op 't krankbed, daar gy word bestreden van de Dood,

Doorluchte Koningin, myn troon- en echtgenoot!

Zal 't nootlot, ons voorheen zo gunstig, nu gehengen

Dat ik myn lauren moet met lykcypressen mengen?

Ter quader uur heeft my het oorlogslot gespaart

In 't laatste veldgevecht voor Vrankryks loot of zwaard.

Zal ik de doodbus van myn lief ten tempel leiden,

Daar Karels Edelliën ons huwlyksfeest bereidden,

En stookten 't echtaltaar, naar onzer Vadren wet?

Daar ons de Britsche kroon wierde op het hoofd gezet,

Daar ik haar op den troon in 't ryksgewaad zag praalen,
 Zal daar die schoone voor myne oogen nederdaalen,
 En zinken in het graf? ai keer dit ongeval,
 Ai stuit dien zwaaren slag, Beheerscher van 't Heelal.
 Of is haar dooduur in uw hemelraad beschoren?
 Gy had haar tot myn bruid in 't leven uitverkooren,
 Vergun my dat ik haar in 't sterven ook verzel.
 Dan vaare ik vrolyk heene, en zeg den troon, vaar wel.
 Zo klaagt de droeve Vorst, en zygt, gelyk een ceder,
 Getroffen van den storm in 't woudt, ter aarde neder.
 Maria ziet haar Heer met stervende oogen aan.
 Myn hert is meer met u, als met my zelf, belaân,
 Zo spreektze, ô Koning, nu gy wenscht met my te sneeven.
 O neen! gy moet voor 't ryk en voor Gods kindren leeven.
 De waereld heeft uw hulp van noden. Jesus kerk
 Ziet naar uw bystant om, en geeft uw fabel werk.
 De vyand woed, en sloopt de tempels en altaaren.
 De straaten slurpen 't bloed van duizend martelaaren,
 Mishandelt om 't geloof. hou moed, en leef myn Held,
 Om Neêrland en uw ryk te hoeden voor 't geweld,
 En gansch Europe door uw wapens te beschermen.
 Hoe zou de zuigeling door al de waereld kermen,
 En schreien aan de borst in zyne onnozelheid,
 Wanneer uw lykafsch in de doodbus wierd geleit!
 Hoe zou de Godsdienst, door uw vuist gehandhaaft, treuren!
 Hoe zou uw dood den band der Bondgenooten scheuren,
 En

*De Kon-
 ningin
 moedigt
 hem.*

En 't Christenryk, met u, door landkrakkeel vergaan!
Leef dan ; om kerk, en recht, en wetten voor te staan.
Die vruchten van onze echt beveele ik in uw handen :
En sterf gerust, myn lief, nu gy die waarde panden
In uw bescherming houd. beween myne uitvaart niet.
De dood volmaakt myn vreugde, en eindigt myn verdriet.
Ik zal om hooger goed myn vorstelyke staaten,
De schatten van deze aarde, al ydelheid, verlaaten.
De rykstroon walgtme, met zyn schynsieraad en pracht.
Dit hof, daar ik wel eer myn jeugd heb doorgebracht,
Daar my, als Koningin, 't gebied wierd opgedraagen,
Toen vader 't ryk verliet, kan my niet meer behaagen.
Een herelyker hof, dat vloed noch vuur verteert,
Daar Jesus lieveling na 't sterven triomfeert,
Daar d'Englen juichen, voor Gods zetel neêrgebogen,
En zingen 't heilig lied, vertoont zich voor myne oogen.
Ik zie de poorten van Gods woning opengaan.
Myn waarde Bruidegom, wat stort gy traan op traan?
Verheug u in myn lot. ik laat de waereld vaaren
Voor 't hemelsch Kanaän. niets kan myn hert bezwaaren
In 't scheiden, als alleen dat ik u derven moet.
Ik heb een zuivre min in myne borst gevoed,
Uw beeld geliefkooft, sint ons 't nootlot t'zamen paarde.
Gy waart myn wellust, al myn hoop en vreugde op aarde.
Maar grooter Bruidegom verheerlykt nu myn lot,
En rukt my van u af. het is de Zoon van God,

Die

Die naar myn huwlyk staat. hy roept. wie zou niet hooren?

Hy reikt my d'armen toe. vaarwel myn uitverkoren.

De Godheid hoede uw ziel voor 's vyands moordgeweer.

Zyt vrolyk , waarde Prins. helaas ! ik kan niet meer.

*Overgroot
ze droef-
heid van
WILHEM.*

De koning WILHEM (ach! wiens boezem zou niet breeken,

Die zulk een affcheid ziet?) bereid zich om te spreken;

Maar telkens smoort de rou de klagten in zyn keel.

Ten leste vaart hy voort : myn allerwaardste deel ,

Van God my toegevoegt , ô Koningin der vrouwen ,

Hoe wilt gy dat myn hert zyn zuchten in zal houwen ,

Daar ik uw lyden zie ? gy worstelt met de dood ,

En vergt my blyfchap af in 't uiterst van dien nood.

De quaalen woeden in uw jeugdige ingewanden.

De koorts verteert uw bloed , en al uwe aders branden.

De doodquaal eet uw vleesch , en knabbelt aan uw hert.

En zou myn droevig oog niet weenen om uw fmert ?

Die schoone leden , die zo lang myn ziel bekoorden ...

Hier valt de Koningin den Koning in zyn woorden ,

*Mariaas
leste rede.*

Maar met een flauwe stem : myn waarde bedgenoot ;

Bedaar , en staak uw klagt. 't is waar , myn leet is groot.

Maar word myn lichhaam hier gemartelt en bestreden :

Myn Heiland Jesus heeft noch meer voor my geleden

Op Golgotha , in 't oog van ganfch Jerufalem :

Toen d'afgevalle fchaar met een verwoede stem ,

Men kruis' , men kruis' hem , riep. hy droeg dat kruis geduldig

Voor Adam , aan dien moord , met al zyn kindren fchuldig.

Ik

Ik heb dien Heiland zelf verraaden. myne fout
 En zonden hebben hem genagelt aan het hout.
 Zyn lyden moedigt my dat kruisfpoor na te treden.
 Neem dan gedult met my , en voeg u naar de reden ,
 Myn lief, en heb ik u in 't leven ooit misdaan ,
 Vergeef het my. en gy, (zy ziet den Biffchop aan)
 Eerwaarde Vader , die , als Kerkgezant, den drempel
 Van 't heiligdom betreed , en leert in Londens tempel
 Gods vrêverbonden naar ons kerkgebruik en wet,
 Verfterk myn ziel voor 't lef met Chriftus kruisbanket. *Zy neemt*
 Schenk my den beker, om den brand van 't hert te laaven, *het H.*
 Dat naar Gods heilbron dorft. ô zegenryke gaaven! *Avond-*
 O tekens van gena ! gy ftelt myn ziel geruft. *maai.*
 O kruiskelk ! die de vlam van Vaders gramfchap bluft ,
 Ik groete u met een kus. ô wyn ! die bloed betekent ,
 En Gods vergoten bloed, onze erfchult toegerekent,
 Hoe word myn ingewand vervrolykt door uw kracht !
 O brood ! uw voetsel houd ons fterfelyk geflacht
 In 't leven , nu verbeeld gy Gods verbroke leden ,
 En fpyft de ziel met hoop , om , na veel zwarigheden
 En aardfche rampen , als myn Kruisheld heeft gedaan ,
 Langs naauwe paden naar den hemeltroon te gaan.
 Gy, die myn dood aanschouwt, leert naar myn voorbeeld fter-
 De vorft der helle tracht uw zielen te bederven , (ven.
 En ftreelt uw zinnen door 't genot van 't aardfche goed,
 Maar geeft hem geen gehoor. behoud een rein gemoed

In 't lichhaam, door Gods hand gevormt. gebruikt uw leden
 Tot zyner eer. blyft steeds in wederwaardigheden
 Geduldig, en verheft uw herten niet te hoog
 In voorspoed, die wel eer den fterveling bedroog.
 Doet niemand ongelyk, ô rechters, laat uw oordeel
 De reden volgen, vry van gunft of eigen voordeel:
 Op dat gy, als de dag van Gods gerecht genaakt,
 En elk door 't klinken van de luchttrumpet ontwaakt,
 Daar d'Opperrechter op zyn wolktroon zit verheven,
 En rekening begeert van 't geen gy hebt bedreven,
 Met een geruft gemoed moogt stygen uyt uw graf,
 En stappen voor zyn stoel. ſchrikt rechters voor de ſtraf.
 Vooral bemint uw Vorft. erkent, o Britſche Heeren,
 Zyn daaden, die uw recht en burgerheil verweeren.
 Volherd in uwen plicht, en blyft den Held getrou.
 Wanneer hy traanen ſtort, vertrooft hem in den rou.
 Ik ken zyn hert. hy zal myn dood noch lang betreuren.
 Kom nu, myn Heiland, kom, ontfluit uw hemeldeuren.
 Hy komt. ik voel dat my de levenskracht begeeft.
 Vaarwel, beminde Prins. leef lang. ik heb geleeft.
en ſterft. Zo ſterft de Koningin. Gods troonwacht daalt van boven,
 En voert haar ziel door 't zwerk naar Koning Jefus hoven
 In 't midden van de vreugd: terwyl de rou beneên
 Met ſchreiende oogen ſtaat by d'uitgeteerde leên.
 De hofſtoet treurt voor 't bed. de Britſche juffers klaagen.
De Ko- De Koning, door 't geweld der droefheid neêrgeflagen,
ning valt Hangt

Hangt roereloos aan 't lyk. die dappere Oorlogsheld,
 Onwinbaar in den ftryd, legt nu ter neêrgevelt.
 Zyn moed en krachten, lang beproeft in 't ooreloogen,
 Zyn met Mariaas geest, door liefdes magt, vervloogen.
 De hovelingen, die den rou des Konings zien,
 Zyn bezig om zyn leên in 't zwymen hulp te biên.
 Men zet hem neder op een purpren stoel, ter zyden
 De koets, waar op Mevrouw den doodsnik gaf. zyn lyden
 Baart vreeze in yders herte. elk is voor hem beducht.
 Men trooft. men spreekt hem aan. hy antwoord met een zucht.
 Een dubbeld voorwerp wekt den rou der Britsche Grooten.
 Hier heeft de Dood alreê Mariaas oog geflooten.
 Daar dreigt het zelve lot den Koning, dien dat leet
 Zo diep de borst doorgriefft. ô nootlot, al te wreet!
 O Ryk! ô Albion! hoe gaat uw heilzon onder!
 Dat elk treft in 't gemeen, dat raakt u in 't byzonder.
 De gansche waereld trekt met u het roukleed aan.
 De lucht bedaut uw veld met traanen. d'Oceaan
 Beschreit uw ongeval, en Nereus dochters weenen.
 Die heldre Flonkerster, ô Londen, is verdweenen
 Die uw hervormde kerk bestraalde met haar licht.
 De Vorst bekomt, en ziet met een verbaast gezigt
 Zyn rampgenooten aan, terwylze traanen storten.
 Ach! klaagt hy, most de dood den draad uws levens korten,
 O koninklyke telg! ô luister van uw stam!
 En eenig voorwerp van myn kuifche minneylam!

*in on-
magt.*

*hy be-
komt,*

*en stort
zijn klag-
ten.*

Beroemde Kruisheldin , hoe zullen onze altaaren
 Uw dood betreuren , met Gods uitverkore schaaren !
 Gy hebt voor 't heiligdom gewoelt , gewaakt , geslooft,
 In 't opgaan van uw jeugd , en met de kroon op 't hoofd.
 Gy hebt in 't ryksgebied den kerkdienst waargenomen ,
 En yder voorgegaan , ô spiegel aller vroomen !
 Betreur , ô burgery ! de dood van uw Vorstin :
 Beklaag myn leet. ik mis myn grootste zielsvriendin.
 Maria leeft niet meer , de wellust van myn dagen :
 Gods lyfwacht voert haar ziel , op Jesus zegewagen ,
 Bepurpert met zyn bloed , naar 't heilig vaderland ,
 Terwyl ik hier om laag beweën myn waardste pand.
 O Teems ! die voor 't gezigt van Londens onderzaaten,
 De steene boorden schuurt van myn beboude straaten,
 En , ruischende langs 't veld , met klaare golven vliet,
 Tot daarge in 't ruime zout uw waterkruiken giet,
 Gy zaagt die Morgenzon verryzen aan uw zoomen :
 Stof ewig op dat lot , braveer alle andre stroomen :
 Maar leg een korten tyd , ô Teems ! uw hoogmoed neêr :
 Dat licht , waar op gy roemt , verdwynt , en schynt niet meer
 Op d'aarde , maar om hoog in Gods gewyde zaalen.
 O zalige Vorstin ! bekleed met hemelstraalen ,
 O ziel ! die nu by God en d'Englen gaat ten rei ,
 Gy juicht en zegeviert , terwyl ik zuchte en schrei.
 O Londen ! daar wel eer myn bruiloftsfakkell brandde :
 O Londen ! voor wiens heil myn vloot in Torbay landde :
O Lon-

O Londen ! daar myn lief het eerste levenslicht
 Aanschoude , stort een zee van traanen , toon uw plicht
 Aan 't lyk der Koningin. en gy , myn troonfieraaden
 Verwiffelt al uw pracht voor zwarte treurgewaaden.
 O zetel , zwaar van goud ! ô koninklyke staf !
 O schitterende kroon ! legt al uw luister af.
 Britanje fmoore in rou met al zyne onderdaanen.
 En gy , ô Ierland ! vrygevochten door myn vaanen ,
 Verdedigt door myn zwaard voor 't woeden van 't geweld,
 Uw Harpfnar , die wel eer myn daaden loofde in 't veld ,
 Speel' nu een andren toon , en klaag' met rou behangen.

Elk hoort den Koning aan met traanen op de wangen. *De Hovelingen leiden den Koning uit de zaal.*
 Men leid hem uit de zaal. hy ftruikeft onder 't gaan.
 Men fchiet , na zyn vertrek , Mevrouw het doodkleed aan,
 En tooit naar 't ryksgebruik met alle plegtigheden
 (O dodelyke plicht !) de verfchontzielde leden.
 De tyding van haar dood verspreid zich door de ftad. *Algemeene rou binnen Londen.*
 De vroomen burgery , van droefheid aangevat ,
 Vliegt zinneloos langs ftraat met opgehevene armen.
 De maagden fcheuren 't haar. de bleeke voedfters kermen :
 Terwyl haar zuigend wicht in zyne onnozelheid
 Het ryksverlies befekt , daar zelf natuur om fchreit.
 's Lands Adel , door de dood der Koningin bewogen ,
 Valt ftraks aan 't jammeren met roodbekretene oogen.
 Gods Priefters fhrikken op die dodelyke maar ,
 En fhreeuwen overluit : de kruiskerk loopt gevaar ,

Nu zulk een Hoofdzuil valt. wie kan den rou verhaalen?

De ramp ontroert elks brein, en alle zinnen dwaalen.

Bedrukte Zangheldin, breek, breek uw treurftof af:

Verhoog uw laagen toon, Maria daalt in 't graf.

Westmunsters tempel houd haar kout gebeent' beslooten.

Zy rust. verlaat den zerk, myn Klio, volg den grooten

Verwinnaar, die vol rou naar 't krytgebergte streeft,

En door den Oceaen zich weêr naar 't heir begeeft:

Want Mars ontfluit alreê zyn bloedige toneelen,

En nood de Vorsten om hunne oorlogsrol te speelen.

Namen. In 't Spaansche Neêrland beurt een wapenburg zyn kruin

Om hoog, gegrontvest op een rots van blaauw arduin.

Beneden legt een stad, onwinbaar door haar muuren,

Bebolwerkt, en gesticht om stormen te verduuren,

't Vermaarde Namen, door zyn sterkte alom bekend.

De Fransche Koning had wel eer die plaats berent,

Belegert, en door magt in zyn geweld gekregen.

*wel eer
door de
Franssen
gewonnen,
en ver-
sterkt.*

Die vesting, voor zyn heir zo dienstig en gelegen

In aantogt of vertrek, wierd hoog geacht aan 't hof

En in zyn raadvertrek. hy spaarde geld noch stof,

Noch kunst, noch arbeid, om, tot voorspoed zyner zaaken,

De stad onwinbaar voor den Bontgenoot te maaken.

Hier zwol zyn hovaardy veel hooger dan voorheen:

Dat tuigde 't * poortschrift, zo verwaant gewrocht in steen.

Een talryk leger, en veel Edelliên en Grooten,

En Ridders, uit het Huis van Vrankryk voortgesprooten,

* *Reddi non vinci potest.*

Bezetten Namens wal en 't hooge rotsgevaart.
 Bouflers, een Maarfchalk, door zyn dapperheid vermaard,
 Verwittigt dat de Vorft der Britten, met zyn mannen
 In aantogt, voor den muur zyn tenten zoekt te spannen,
 Werpt zich behendig, van zes duizend oorlogfliên
 Verzelschapt, in de ftad, om tegenftant te biên.
 Die groote Krygheld zweert het alles op te zetten,
 Om d'ondernemingen van WILHEM te beletten;
 En moedig tot de dood zyn benden voor te gaan,
 Om 't naakend leger van de veften af te flaan.
 Hy deelt de poften uit, beveelt aan elk te waaken,
 En paait de dienften met belofte en groote zaaken,
 Die menigmaal in wind verdwynen met het woord.
 Hy zend zyn troepen af naar bolwerk, wal en poort.
 Men ziet'er die de deur van 't wapenhuis ontfluiten,
 En haalen kruit en lont en fchroot en kogels buiten.
 Een ander fleepst zyn vracht naar wal of battery.
 Elk arbeid onvermoeit. de nood zet krachten by.
 De ftad en vefting krielt van woelende oorlogsknaapen,
 Door hopliên aangeport, en door gekruinde paapen
 Gemoedigt in den dienft: want zelf de Geestlykheid
 Begunftigt het gebied der Franfche Majesteit.
 De voorzorg van Bouflers, in oorlogstofte ervaren,
 Zyn wakkerheid, zyn moed en krygsbeleid, veel jaaren
 Geoeffent in den dienft van Vrankryk, geeven stof
 Aan al de waereld om te fpreken tot zyn lof.

*Bouflers
 werpt
 zich, op 't
 naderen
 der Bont-
 genooten,
 in de ftad.*

*en ver-
 vaardigt
 alles tot
 tegen-
 weer.*

*De Koning van
Engeland
zendt zyn
troepen af
om de
vesting te
belegeren.*

De groote WILHEM zendt zyn voortogt naar de wallen,
 Het heir van Brandenburg door 't lot te beurt gevallen :
 Een volk, dat Heide, als Hoofd, te veld voerde uit zyn land.
 Athlone nadert met zyn ruiterschaare, en plant
 De Leeuwestanders in 't gezigt der Lelivaanen,
 Die in de stad, tot spyt van Karels onderdaanen,
 Van kerk- en torentrans afwaaijen, en zo trots
 Het hoofdpunt van 't kasteel versieren op de rots.
 De Beyervorst, bereid voor Spanjes kroon te vechten,
 Genaakt de Sambre, en trekt met al zyn legerknechten
 Den veldstroom over recht voor Namen, daar 't getal
 Van 't volk elk ogenblik vermeedert, en 't geschal
 Van 't vrolyk krygsmuziek den vyand klinkt in d'ooren.
 De Batavier, van ouds tot krygsbedryf geboren,
 Geloutert door de vlam des oorlogs, voert zyn magt
 Van voetsoldaaten aan naar d'opgezwolle gracht,
 Die 't buitenwerk beschermt, en schanffen en reduiten
 En halve maanen, die den eersten aanval stuiten, (bloed
 Versterkt, wanneer men stormt. elk wenscht in 't Fransche
 (Een bloed, door moord en roof gemest) zyn heldenmoed
 Te koelen voor de stad. de Britsche Legerhoofden,
 Die met gestaafden eedt hun Koning trou beloofden
 Op 't Albionsche strand, (dat tuigen God Neptuin,
 En 't witte krytgebergte met zyn verheve kruin)
 Geleiden naar 't beleg hunne uytgekeurde benden :
 Die torssen 't zwaar geweer kloekmoedig op de lenden,

Met

Met rykslievrien , als hun landaart voegt , gedoft ,
 En ftappen in 't gelit , als leeuwen , op hun poft.
 Men hoortze reis op reis , lang leef de Koning , roepen.

De Vorft beveelt terwyl Prins Vaudemont zyn troepen,
 Om 't heir van Villeroy , zo talryk , gâ te slaan.
 Hy neemt den legerftaf in WILHEMS afzyn aan ,
 En zweert de Fransche magt , in Vlaanderen gelegen ,
 Ruim honderdduizend fterk , te ftuiten met den degen ,
 En tegens oorlogslift in 't wigtig hoofdgezag ,
 Daar 't eer en leven geld , te waaken nacht en dag.

De Koning beveelt zyn leger aan den Prins van Vaudemont ,

De groote WILHEM met zyn floet der lyftrouwanten
 Vertrekt te poft , en naakt de ftad , aan alle kanten
 Omsingelt van zyn volk. hy rent te paarde in 't rond ,
 Bezigtigt overal de werken , en den grond ,
 Met wallen opgehoogt , om 't ftrydend volk te dekken.
 Men zweet , men arbeid om de loopgraaf te voltrekken.
 Men fticht de batery , daar 't zwangere kanon
 Een gloed van zwavel braakt in d'oogen van de zon.
 De boeren hygen op hun fpaden onder 't graaven.
 Men queekt den yver aan door heene en weêr te draaven ,
 En elk te moedigen. men woekert van den tyd.
 Men maakt een end van 't werk , en reikhalft naar den ftryd.
 De Hopliên treden met hun mannen naar de veften ,
 En geeven 't dierbaar bloed voor 't vaderland ten beften.
 Zy keeren vrolyk weêr , of sneeven aan de wond.
 Die giftren 't licht aanfchoude , en in de wapens ftond ,

en begeeft zich naar het beleg.

Bezigheid der belegeraaren.

Dapperheid in 't bevechten der ftad.

Legt heden op den grond met toegeslootene oogen ,
 En uitgerekte leên. de geest , door 't loot vervloogen ,
 Verlaat zyn vleeschlyk deel , het sterflot toegewyd.
 De stormtrom wekt den moed der helden en hun vlyt.
 Men vliegt de schanssen op , maar dompelt in de grachten,
 Met spießsen van den top gestooten door de wachten ,
 Die toren of reduit bewaaken in 't beleg.
 Een ander vecht om laag , en graaft in d'aarde een weg,
 Om , schuilende in de klay , te schieten op de muuren.
 D'een wil alleen 't geweld door tegenstant verduuren ,
 Verweert zyn legerpost kloekmoedig door zyn hand ;
 En die den aanval doet , vecht om 't bezette land ,
 Rondeel of halve maan , den vyand af te dwingen :
 Maar vliegt in rook en vlam , terwyl de mynen springen,
 Gezengt , geblaakt , gekneuft , gerabraakt naar de lucht ;
 En stort , van stof begruift , na zulk een hooge vlucht ,
 Onkenbaar op den grond. de magazynen blaaken ,
 Wanneer de vuurbomb stort van boven op de daken ,
 En boort door zolders en gebinten met gedruis.
 Het zwavelvuur verteert in 't kruit- of wapenhuis
 Al 't krygsgereetschap , spys en nootdruft der soldaaten.
 De kogels hagelen van boven op de straaten.
 Het vrouwelyk geslacht , onweerbaar in den nood ,
 Verbergt zich onder d'aarde , angstvallig voor de dood ,
 In kelder of spelonk , en vecht met brakke traanen.
 De naare jammerkreet der kermende onderdaanen ,

Word

Word door den dondertoon van 't grof metaal gefmoort.
 Zy schreeuwen, door de vreze ontroert, maar niemand hoort.
 De dappre Vorst , bestuwt van trouwe lyfstaffieren,
 Woont zelf de stormen by , daar duizend kogels gieren,
 En snorren om zyn kruin. hy wyft de muurbresse aan:
 Terwyl de stormeling door d'opgeschote baan
 Met sabels in de vuist de vesten tracht te winnen ;
 Maar Vrankryks Stedevoogd geeft dapper vuur van binnen,
 Staat pal , gelyk een rots , en keert het stormgeweld
 Kloekmoedig reis op reis. de diepe muurgracht zwelt
 Van 't uitgegoten bloed , en spoelt de purpre plassen
 Van 't bleeke lichhaam , dat , tot krygsramp opgewassen,
 Zich wentelt in het bloed , en smoort de ziel in 't nat.
 Een ander keert te rug , na 't stormen op de stad,
 Door 't lot begunstigt , van de muuren naar zyn tenten.
 Geen nederlaag kan schrik in groote zielen prenten.
 De Dapperheid, in 't hart geherbergt , en gevoed
 Door eedle driften , vreeft geen dood, hoe fel ze woed,
 Hoe naar ze spookt in 't veld met kogels en granaaten :
 De Glorizucht bemint haar dochter boven maaten !
 Zy prikkelt haar met loon , met titelen van eer,
 Verhoogingen van staat, en wet haar krygsgeweer.
 Geen tegenspoed noch ramp in 't fryden stompt haar degen.
 Zy grypt vaak nieuwen moed, steeds vaardig, nooit verlegen
 Om middelen van wraak , en treft in 't end haar wit.
 Hy , die most deizen , stelt zyn volk weër in 't gelit.

*Tegen.
stant der
beleger-
den.*

*De Dap-
perheid
als een
dochter
van de
Eerzucht
beschre-
ven.*

Hervat met grooten ernst den storm, en wint de posten,
Die door den tegenstant hem bloed en arbeid kosten.

Terwyl het oorlogsvuur voor Namens wallen blaakt,
Daar 't zwangere metaal zyn donderklooten braakt,

Die hof en kerkgebou en torenttranssen schenden,

*Villeroy
tracht
Vaude-
mont te
overval-
len;*

Dreigt Hertog Villeroy met zyne Fransche benden
Den Prins van Vaudemont. hy zoekt hem onverwacht

Te vallen op den hals, en met zyn gansche magt,

Eer hy zyn vaanen in slagorde stel', t'omringen;

Om na dien zegepraal den landsaat by te springen,

Die in den muur zyn hulp met ongeduld verbeid:

*doch
wraachte-
loos.*

Maar Vaudemont verkloekt den dreiger door beleid.

Hy pakt zyn oorlogstuig en al zyn legertenten,

En trekt behendig met geschaarde regementen

Voor Vrankryks ooggen af. 't getal was ongelyk,

Drie mannen tegens een, ten dienst van Lodewyk,

Bragt Villeroy te velde. ô roem van Karels hoven!

Doorluchte Vaudemont! men zal uw aftogt looven:

Een aftogt, die zelf d'eer van 't sryden overtreft.

De Koning WILHEM hoort dit voorval, en verheft

*Vervolg
van 't
beleg.*

Zyn Veldheers krygsbedryf. hy vreesst geweld noch listen,

Nu d'aanflag is mislukt. hy wil geen tyd verquisten,

Maar zet van uur tot uur door vlyt de zaaken voort.

Men floopt het buitenwerk van sint Niklaüs poort

Door donderslagen der mortieren. halve maanen,

Rondeelen, ravelyns, bezet met Fransche vaanen,

Reduiten , bastions verdrinken , door de kracht
Der bomben neêrgeploft , in 't midden van de gracht.
Men heeft van outs gedicht , dat Hektors toorssen brandden
De koninklyke vloot der Grieken aan de stranden
Van 't magtig Ilium : hier gaat de zaak verkeert.
Bouflers benyd den buit zyn vyand , en verteert
Door vlammen op de Maas zyn Konings legerschepen.
De voorstad Jambe , steets door wapens aangegrepen ,
Smoot onder 't rookend puin , door 't eigen vuur gefloopt.
De braave Stadvoogd , die 't ontfet verwacht , en hoopt
Op 't heir van Villeroy , verduurt de Bondgenooten ;
Maar word van dag tot dag in enger kring beslooten ,
En ziet door storm op storm de posten afgesneên ,
De werken voor den muur , de schanssen groot en klein,
Veroverd door 't geweld van WILHEMS legerknaapen ;
Die zelf de Vorst gebied in 't glimmend oorlogswapen.
Hier vliegt de Batavier , verhit op oorlogslof ,
In 't midden van den brand , en schryft met bloed in 't stof
Zyn heldendaaden , door geen eewen uit te veegen.
Het veld zal spreken , schoon de tongen ewig zweegen.
Daar blyft het Britsche volk hartnekkig , en hervat
Den aanval reis op reis. de kogel baant het pad ,
En slecht de wallen voor den troep der stormelingen.
Gins ziet men Brandenburg naar d'ope bressen dringen.
De bruine Spanjaard vecht voor Koning Karels eer.
Het Beyersch leger woed voor d'oogen van zyn Heer.

Hoe zal myn Zangheldin , uw daân , ô helden looven ,
Uw wondren gaan de faam der ouden ver te boven.
Uw vyands tegenweer verheft uw' oorlogsroem.
Bouflers , en graaf Guifcar , en Megringi , de bloem
Der Fransche mannen , en veel duizend ftrydbre helden
Zyn ooggetuigen van uw werken , nooit te melden
Door dichterstongen , fchoon 't myn Zangnimf zich verftout.
Ik maale u op 't papier , een ander drukke in goud
(Uw deugd verdient deze eer) de trekken van uw wezen ,
Den blikfem van uw oog , dien uw beftryders vreezen.
En gy , o Britfche Vorft ! men prente in diamant
De vruchten van uw brein , de krachten van uw hand.
Gy baant den weg , waar langs uw Legerhoofden draaven,
Naar bolwerk , fchans , of poort , bezet met Fransche braaven.
Hier voert prins Holfteyn Pleun uw krygsbevelen uit,
En volgt , terwyl uw kling den fellen uitval fluit ,
Als eerfte Maarfchalk van den Staat : hy ziet uw daaden,
En vliegt op 't bloedig fpoor , langs omgewroete paden,
Gebroken door 't kanon , den vyand in 't gezicht ;
Die , aangegreepen in zyn fterkte , beeft en zwicht ,
En ruimt de poft , hem door den Stadvoogd aanbevolen.
Hier ziet men Koehorn , die wel eer in Mavors fchoulen
De veftingboukunft met haar aanhang heeft geleert,
(Een krygsgeheim , waar door men aantaft of verweert)
Zyn zinnen fcherpen , om door kracht van aarde werken
De ftad te dwingen en 't beftrydend heir te fterken.

Door-

Doorluchte Kolonels en Hopliên , gy verstrekt
 Alle oorlogsblikfems daar gy met uw vaanen trekt :
 Schoon u myn Zangeres verzwylt op haar papieren,
 Men zal met uwen naam ons landkronyk verfieren.

De Maarschalk Villeroy, die d'opgerechte vaan
 Der Bondgenooten van de steenrots zoekt te slaan ,
 Of WILHEMS zegepraal door oorlogslift te stuiten ,
 Vervloekt het nydig lot, na 't vruchteloos besluiten
 Der zaaken , die zyn hoop bedriegen , als de tyd
 Door ondervinding leert. hy raast. hy zwelt van spyt,
 En wil zyn leet op 't bloed der weereloozen wreken,
 En Brussel, Brabands hof, door zwavelgloed ontsteeken.
 Hy had voor dezen togt (gelyk 't gerucht ons meld,
 Ik onderzoek niet meer) Dixmuyden door zyn geld
 Vermeestert, en de stad met goud kanon besehooten.
 Het goud ontgrendelt poort en venster, breekt de sloten,
 En maakt de wachters blind, wanneer Jupyn, beluft
 Op snoepen, Danaé, gekerkert, streelt en kufft.
 De Fransche Legervoogd trekt raazende en verbolgen
 Met zyn standaarden op. de vlammeftichters volgen
 Met wagens, opgevult met kogel, bomb, karkas,
 En brandgereetschap, dat de steden smoort in d'asch.
 Zo randen wolven, door den boschleeuw afgebeeten,
 Een heir van schaapen aan, door drift van wraak bezeten:
 Ze ontvluchten sterker klaauw, maar koelen hunnen moed,
 Het vuur van vyandschap in 't weerelooze bloed.

*Villeroy
 geen kans
 ziende om
 Namen te
 ontzetten,*

trekt op,

Het

*en bom-
bardeert
Brussel.*

Het leger naakt de stad. men plant de brandbanieren,
 En bliksemt Karels erf door bomben en mortieren,
 En kogels, die de vlam ontfteeken door hun gloed.
 De bleeke burger treurt, terwyl de vyand woed.
 Men schokt kasteel en hof door donders der kortouwen.
 Men spaart geen kloostertrans, kapel, noch kerkgebouwen,
 Mary, Sint Jan, Niklaas, of Magdaleen gewyd.
 De werkman ziet zyn huis, zyn rykdom, voor den vlyt
 Des arbeids en om zweet gekocht, door 't vuur verslinden,
 En smeekt om herberg voor zyn huisgezin by vrenden,
 Die 't woedende element verschoonde by geval.
 De winkels staan in brand ruim duizend in getal.
 De stoffen t'zaamgevoegt van goude en zilvre draaden,
 Door kunstenaars gewrocht tot feest- en praalgewaaden
 Ten dienste der hovaardy, verdwynen in de lucht,
 Terwyl de koopman om zyn winkelschade zucht,
 En weent op 't smookend puin van zyn vernielde daken.
 Zo zag men Sinons toorts paleis en tempel blaaken;
 En Agamemnons heir de huizen overal
 Vernielen door de vlam in Koning Priams wal.

*De Ko-
ning be-
stormt, na
't winnen
der stad,
het ka-
steel van
Namen.*

De Bondgenoot vaart voort met stormen op de schanffen
 Van 't rotskasteel, en breekt den tegenstant der Franssen
 Door d'aangevoerde magt. de stad was overmand,
 De poort ontgrendelt door Vorst WILHEMS sterke hand:
 Nu word de rots bestreên, en dag op dag beschooten.
 Men blaakt. men wond. men moord. wat word'er bloed ver-
 gooten Van

Van legerhoofden, en foldaaten, die vol vuur
 Den hoogverheven trans beklimmen, en den muur
 Bespringen, of de ziel uitbraaken onder 't vechten!
 De dappre Landgraaf naakt uit Hefsen met zyn knechten,
 Ruim vyftien duizend fterk, al ftrydbaar volk, vermaard
 Door kracht en dapperheid, gefchapen om het zwaard
 Te voeren, en God Mars te volgen op zyn togten.
 Zy vinden 't werk alreê begonnen dat ze zochten,
 En haalen het verzuim, veroorzaakt door de reis,
 Met ftryden dubbeld in. elk quyt zich naar den eifch'
 Der zaaken, en vergroot zyn glori door den degen:
 Zo word de prys door moed en dapperheid verkregen.
 Wie preft myn Zangnimf hier te weiden in zyn lof?
 't Is Keppel, 't pronkjuweel van Koning WILHEMS hof,
 En door zyn deugd zo diep in 't vorftlyk hert gefchreeven.
 Hy ziet den stormeling, ten stormtrans afgedreeven,
 Verftrooit, verbaaft, den ftryd ontvluchten over 't land.
 Hy grypt, op dat gezigt, een flander met zyn hand,
 En plant hem op den grond, en fchreeuwt: houd moed myn
 vrienden.

*Onverge-
 lykelyke
 Helden-
 daad van
 den Heer
 Keppel.*

Staat mannen, die weleer zo trou den Koning dienden;
 Herroept uw ouden plicht, ai, nadert deze vaan.
 Ik biede u, keert weêrom, myn hulp en leven aan.
 Hervat met my den storm. wy zullen zegepraalen,
 Of ftervende onze fchuld den Legervoogd betaalen.
 Zy heffen, op dat woord, de wapens van den grond,
 En vlieden naar de plaats daar 't oorlogsteken ftond.

En spreken: legt ons Hoofd Rivéra doodgeschooten,
 Wy volgen uw banier, als trouwe hulpgenooten.
 Gebied ons in zyn plaats: wy trekken daarge ons leid,
 En schrikken voor geen dood, tot WILHEMS dienst bereid.
 Held Keppel stelt zyn volk in ryen en geleden,
 En moedigt door zyn stem de mannen, daar ze treden
 Gewapent naar de vest. gelyk een boschleeuwijn,
 Geplondert van haar buit, met een vergramden zin,
 En oogen, die in 't hoofd als heete koolen branden,
 Den rover najaagt, vind, en aangrypt met haar tanden
 En scherpen klaauw, tot wraak van 't leet en ongelyk:
 Zo geeft heer Keppel met zyn benden blyk op blyk
 Van onverschrokken moed, en wreekt de nederlaagen,
 En 't bloed der helden, in den fellen storm verflaagen.
 Hy wint de sterkte, die 't belegerd volk verweert.
 Hy steekt zyn stander in den grond, en triomfeert.
 O groote gunsteling van zulk een grooten Koning!
 O jonge Mars! ô roem der helden! geen beloning
 Van goud of diamant, noch hoogverheven staat
 (Een gift die herten streelt) voldoet uw heldendaad.
 Leef lang tot WILHEMS vreugde, en eer van uwe maagen,
 Die roem in 't vaderland op uw geboorte draagen.

De rots word dagelyks met grooter ernst bestreên.
 Men ziet van tyd tot tyd de werken afgesneên,
 En den bezetteling de posten uytgedreeven.
 De Maarschalk moet de vest gedwongen overgeeven;

*Het Ka-
 steel word
 door de
 Bondge-
 nooten
 veroverd.*

En

En Hertog Villeroy , die Vrankryks grootſte magt ,
 De bloem van 't volk , alom vergaart , te velde bragt ,
 Slechts ooggetuige van Vorſt WILHEMS roem verſtrekken ,
 En hoopeloos met al zyn krygsgevolg vertrekken .
 Nu juicht de Bondgenoot . nu ſiddert Lodewyk .

De Rotsverwinnaar zeilt in zege naar zyn ryk :
 Terwyl de Watergoôn , opborlende uit de baaren ,
 De lauren vlechten om zyn koninklyke haaren .
 Hy land , en trekt te poſt naar Londen met zyn ſtoet ,
 Daar 't volk op markt en ſtraat den Zegepraler groet .
 Hier waakt hy als voorheen voor 't recht der onderzaaten .
 Hier ſlaaft hy in 't bewint der vorſtelyke ſtaaten
 Voor Gods verkore kerk , zyn allerwaardſte pand . (hand!
 Maar , ach ! hoe klopt myn hert van ſchrik ! hoe beeft myn
 Wat droevig voorwerp dwingt myn Zangeres tot klaagen !
 O gruwelyk beſluit ! ô nooitgehoorde laagen !
 Die groote Vorſt , die roem , dat voorbeeld van zyn tyd ;
 Die Neſtor in den raad , Alcides in den ſtryd ,
 En zo veel helden als d'aaloutheid heeft beſchreeven ,
 Beſchaamt en overtreft door zyn doorluchtig leven ,
 Die zuil van Jefus kerk , Europes toeverlaat ,
 Dat wonder , word gedreigt door laagen en verraad .

Beneden gaapt een poel , verſmoort in diepe kolken ,
 Daar Plutoos yzre ſtaf een heir van helſche volken ,
 Verdoemde zielen , dwingt : een ryk , daar nooit de nacht
 Voor 't helder daglicht ruimt : daar Charons bleeke vracht

*Koning
 WILHEM
 vertrekt
 naar zyn
 ryk .*

*Verraad
 regens het
 leven van
 den Ko-
 ning*

*in de hel
 geſmeed .*

De zwarte poort bestormt , geprest door geëffelagen :
Daar Jammer en Elend , verzwakt door eeuwig knaagen,
Met waggelende schreên in dien vervloekten staat
Den helschen Vorst , als wacht , geleiden waar hy gaat ;
Of , als hy slempt op 't feest , daar duizend naare reien
Zyn oor verlustigen door schor gekerm en schreien ,
Den zwarten nektarkelk toereiken aan den disch ,
Waar op zyn wiltbraadt rookt : die Prins der duisternis ,
Verheven op zyn stoel , bestuwt van vloekgedrogten ,
Die lang den ondergang der vroomen zielen zochten ,
Wenkt driemaal met zyn staf. elk zwygt , en hoort zyn reên:
Getrouwe knechten , die ons aanbid hier beneên ,
En viert de monarchy , door 't lot ons opgedraagen ;
De Deugd , een hertstogt , die my nimmer kon behaagen ,
Wiens aanhang door myn magt en listen wierd bestormt ,
Zo dra de waerelt uit den bajert was gevormt ,
Zag na dien tyd het vuur steeds van myn gramschap branden ,
Wanneer ze vluchtte voor gekroonde dwingelanden ,
Myn vrienden , tot myn dienst door vleierey bekoort.
Ik heb heur vaak vervolgt van 't een aan 't ander oord ,
En haar gevolgen in den sterfeling bestreden.
Nu voertze , tot myn spyt , met al heur waardigheden
De kroon in 't hert van hem , die 't ryk van Engeland
Beheerscht. hy streelt haar met zyn zinnen en verstand.
Hy heeft het Kerkgeweld , myn gunsteling , verdreven ,
En Vryheid , die ik haat , weêr in zyn plaats verheven.

Hy

Hy ftut Gods tempel , daar hy wankelt , met zyn hand.
 Zo fnood een werke eifcht wraak. de Koning moet van kant.
 't Is meer als eens mislukt. men zal de zaak hervatten ,
 En ik met vreugde 't bloed zien uit zyne aadren spatten.
 Myn lyfwacht , vlieg terftont naar boven met een ry
 Gedrogten , zoonen van myn wreedfte Moordharpy.
 Verbreek hun banden. maak hen wakker , daarze , dronken
 Van bloed te zwelgen , in myn zwarte kerkers ronken.
 Ga fleep hen voor den dag. myn trouwe Stokebrand , ←
 Myn hofraad , dien ik min , gy zult , als hoofdgezant ,
 Myn Razernyen op de reis naar d'aard geleiden.
 Britanje , een eiland , door den Oceaen gefcheiden
 Van andre ftranden , moet gy zoeken op den togt :
 Daar heb ik vrienden , die , door fchyven omgekocht ,
 Of door een eige drift van vyantschap bewoogen ,
 In 't heimelyk den Vorft belaagen. uit hunne oogen
 Zult gyze kennen , en in 't veinzende gelaat
 Gemaakte vrientschap , die den dodelyken haat
 Verbergt , befpeuren. let met aandacht op hun wezen :
 Gy zult'er 't moordgeheim , in 't hert gedrukt , uit leezen.
 Blaas dan dat vuur , daar 't smeult van binnen , wakker aan.
 Beloof hun rykdom , ftaat en ampten na 't beftaan
 Van 't heerlyk opzet , dat myn jammerkolk zal roemen ,
 Schoon het myn vyanden , Gods hemelgeeften , doemen.
 Voor al verblind hen door beloften van de zaak
 Geheim te houden , en hun lichhaam voor de wraak

Te hoeden . maar als 't werk volbragt is naar myn wenschen,
 Dan groei ik in de straf, en lach om 't leet der menschen.
 Zo spreekt de helsche Vorst : terwyl zyn lyfwacht keert
 Met monst'ers , in de kunst van moorden uitgeleert.
 Zy stygen uit den poel met toortsen in hun handen,
 Die, aan den helschen gloed ontsteken, yfelyk branden.
 De leidsman baant den weg, en voert hen naar de stad,
 Wel eer door Olivier met Karels bloed beklad,
 Nu zwanger van verraad en koningsmoordenaaren,
 Die 't leven van hun Heer belaagen , als barbaaren,
 Om Stuart weêr in 't ryk te kroonen door zyn dood.
 De troonverlater wacht , vast zeilreede op zyn vloot,
 Den uitslag van 't verraad met al zyn kerktirannen
 En gunstelingen , die met schelmen t'zamen spannen,
 Door Plutoos nachtgespuis tot woeden aangezet.
 Het moorduur is bestemt , de dolk alrê gewet.
 De helsche Stokebrand, het hoofd der vloekgezanten,
 Werkt op 't verbaftert hert der Britsche moordverwanten,
 En blaast de vlammen aan in 't smeulende gemoed,
 Niet uit te blusschen als door Koning WILHEMS bloed.
 Maar een van 't eedtgespan, door naberou gedreeven,
 Ontdekt de zaak ten dienst van 't vorstelyke leven,
 En brengt het moordgeheim omzigtig aan den dag.
 De Hofraad schrikt. zo word die dodelyke slag
 Zelf door Gods hand gestuit, en gansch Euroop behouden.
 Men tast de huizen aan van jongen en van ouden ,

*Hes
 schelm-
 stek word
 ontdekt,*

Van

Van burgers , edelliën , en die men houd verdacht.
 Men sleept de schelmen wech , gekluifert door de wacht ,
 Gevleugelt arm aan arm , en fluit de kerkers open.
 Men sticht de galgen om de monsters op te knoopen ,
 Die in de vierschaar 't stuk bekennen voor den Raad.
 Men vierendeelt de leën , ten spiegel van het quaad ,
 En zetze op staak of rad , met touwen vastgebonden ,
 In duurzaam teergekookt , ten toon voor 't oog van Londen.

*en de aan-
 leiders
 gestraft.*

Terwyl die donkre wolk de lucht van Albion
 Bedekte , brak allenks de heldre vredezon
 Met gulde straalen door. de krygstroon , hoogverheven
 In alle landen van Euroop , begon te beeven ;
 De zuilen waggelden. de Vrede daalde neêr
 In 't witte feestgewaad , en greep de scherpe speer
 Uit vrou Bellones vuist , en brak God Mavors degen.
 Zy reisde door Euroop , en strooide langs de wegen
 Vergulde palmen en olyven , waarze trad.
 Zy zag de velden aan , met heldenbloed beklad ,
 En weende op dat gezigt. de lonken van haare oogen,
 De trekken van 't gelaat , zo vriendelyk , bewoogen
 Het hert der Koningen en Duitsche Vorsten om
 De vredevlammen op 't altaar in 't heiligdom
 t'Ontsteeken , en Belloon met al haar moordtrouwanten
 Te kluiferten in haar hol. de plaats der afgezanten
 Word eindlyk naar den zin van yder uytgekeurt :
 En u , ô Ryfwyk ! valt dat heerlyk lot te beurt.

*d' Alge-
 meene
 Vrede
 word te
 Ryfwyk*

Hier

Besloten.

Hier word die groote zaak met yver voortgedreeven :
 Het heilzaam vreêverbond getroffen en beschreeven
 Op 't huis te Nieuwburg , daar 't muziek van 't pluimgediert,
 Dien zegenryken dag op groene telgen viert.

Besluit.

Grootmagtigste Monarch ! ô Zuil van Gods altaaren !
 O Vryburg van uw volk ! die met uw lyfgevaaren
 Op zo veel togten voor de vryheid hebt gestreên ,
 Het Christenryk beschermt , en 't recht van 't Algemeên :
 O wonder van uw eeuw , tot heil van 't volk geboren !
 De Vorsten komen , om uw wysheid aan te hooren ,
 Uit vreemde landen u begroeten in uw hof :
 Der Ruffen Kaizer zelf , gekittelt door uw lof ,
 Bezoekt uw Majesteit : ô WILHEM , groot van daaden !
 Men vlechte olyven om uw groene laurebladen :
 Gy schenkt de Vrede aan ons , legt Mavors aan den band ,
 En fluit de tempelpoort van Janus met uw hand.

Einde van het Tweede Deel.

Drukfeilen aldus te verbeteren.

*P. 27. l. 12. sifst. l. sifst. p. 36. l. 26. word. l. werde. p. 40. l. 15. komste l. komst.
 p. 54. l. 21. linke l. stinke. p. 61. l. 26. gulde l. gulden. p. 74. l. 26. staatkunde l. krygs-
 kunde. p. 91. l. 14. eigen l. eige. p. 101. l. 10. en andre voor bommen. l. bomben.
 p. 160. l. 26. dien moord l. die moord.*